RECONCILIERE ŞI RESPONSABILITATE

——Demostene ANDRONESCU——

S'a vorbit după revoluţia din Decembrie şi se mai vorbeşte încă şi astăzi de reconciliere naţională. Desigur, pentru a scoate ţara din marasmul moral şi economic în care se află, o atare reconciliere este necesară. Se pune însă întrebarea: Reconciliere între cine şi cine ? Intre victime şi călăi ? Intre fosta nomenclatură comunistă care se agaţă cu disperare de putere pentru a-şi salva pielea şi privilegiile şi marea masă a poporului care timp de aproape jumătate de secol a fost mintit, exploatat şi împilat până la îndobitocire? Intre tinerii care au făcut revoluţia şi cei ce le-au confiscat-o, proclamându-se emanaţia acestei revoluţii ? Dacă de reconciliere între aceste categorii este vorba, atunci, aceasta nu poate fi înfăpuită înainte de a se stabili niste responsabilităţi. Comunismul, această monstruozitate istorică nu s'a abătut asupra poporului român ca o calamitate naturală (pârjol, inundaţie, cutremur, etc.) ci a acţionat prin oameni asupra oamenilor.

Dacă e să fim duri şi să judecăm aspru, trebue să recunoaştem că pentru instalarea acestui monstruos sistem în ţara noastră, de vină este întreaga societate românească. Cei ce ne-am împotrivit dintr'un început lui, ne facem vinovaţi de nevrednicia şi de neizbânda noastră. Cei ce l-au acceptat ca pe o fatalitate istorică se fac vinovaţi de comoditatea, oportunismul ori de tăcerea lor lasă şi complice.

Adevăraţii vinovaţi, sunt însă aceia care s'au pus în slujba sistemului contribuind astfel cu bună ştiinţă la edificarea şi consolidarea lui, devenind astfel călăii sau complici ai călăilor şi ai demolatorilor de ţară şi neam. Acestora trebue să li se aducă aminte cine sunt şi cât de mult rău au făcut ei poporului român. Pe aceştia trebue să-i silim să se retragă dela treburile cetăţii şi să se simtă, aşa cum le recomanda imediat după revoluţie, un distins cărturar, o bucată de vreme stingheri.

Pentrucă este imoral ca un ins care a contribuit cu râvnă şi sârg la demolarea valorilor democraţiei româneşti, atât cât a fost ea, să vină acum şi să ne dea lecţii de democraţie.

Este imoral să lăsăm pe cei ce au ruinat economia românească să se ocupe mai departe de economie cu pretenţii de a o redresa. Si este şi mai imoral să le permitem celor ce ne-au pângărit altarele şi ne-au prigonit pentru credinţa noastră, să ne arate calea reîntoarcerii spre Dumnezeu. Căci astăzi cei oropsiţi şi prigoniţi pentru credinţa lor şi pentru păstrarea tradiţiilor strămoşeşti nu mai au loc de piosenia pângăritorilor de ieri să se roage şi să-şi cinstească cum se cuvine martirii.

Intre călăi şi victime, între împilaţi şi împilători nu este posibilă reconcilierea decât după ce se va stabili responsabilitatea celor dintâi, nu pentru a ne răzbuna, ci pentru a face oropsitului popor român dreptate.

Vom ierta dacă va fi cazul, dar nu ne este permis să uităm, căci uitând nedreptăţile făcute, întreaga societate românească s'ar face vinovată în faţa istoriei a doua oară.

ISSN 0705-8365

Preţul unui abonament anual 25$/50DM

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE

THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 15 Nr. 174 -OCTOMBRIE 1990- PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULATIE IN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRALIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, ELVETIA, GERMANIA, GRECIA, FRANTA, ISRAEL, ITALIA, OLANDA, ROMANIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, YUGOSLAVIA, NOUA ZELANDA

A ÎNCEPUT EROZIUNEA MOŞTENIRII CEAUŞISTE

Eugen BÂRSAN

România din succesul şi visul Revoluţiei s'a poticnit într'un neaşteptat, care arată ciudat şi încâlcit. Pe de o parte n'ar mai exista comunişti, iar pe de altă parte a rămas comunismul. Nu doar numai teoretic, ci foarte real şi atotstăpânitor, în genul lui tradiţional de democraţie totalitară. Astfel, moştenirea Ceauşescu continuă.

In ce constă această moştenire? In Domnii Iliescu şi Roman care, vorba D-lui Brucan, conduc comunistic "din obişnuinţă", iar mai departe şi în faptul că legislaţia comunistă făurită de Ceauşescu şi de predecesorul Dej continuă încă a fi baza legală de conducere a ţării. Iată, deci, cum legislaţia comunistă şi păzitorii ei fesenişti alcătuiesc combinaţia armăturii atotstăpânitoare care este moştenirea.

Paradoxul situaţiei unui popor necomunist convertit prin minciuni să accepte lideri comunişti şi moştenire comunistă a fost înfăţişat dela început cu valuri de proteste scrise, verbale şi de pieţi publice, care au sfârşit, din păcate, cel puţin pentru moment, într'o dureroasă neputinţă de atingere a postulatelor lor. Durerea a rămas reflectată în întrebările mocnitoare de toată ziua: Cum se poate?... De ce?... Până când?... Dacă la primele două dintre acestea e mai greu de răspuns, la a treia e mai uşor: Până când va veni "mintea Românului cea din urmă".

Putem să începem a ne bucura de semnele că această minte a început să vină. In primul rând, ţinem să menţionăm pe cele care vin din partea muncitorimii industriale, categoria socială care a fost în special greu manevrată, într'o stare de îngrijorare şi de panică, de fapt, până la punctul ca ea, musai să ţină cu DI. Iliescu şi FSN-ul, pentrucă numai aşa poate fi salvată ţara de iminentul pericol-dezastru al democraţiei. In alte cuvinte, dă-le la cap protagoniştilor democraţiei şi ţine mai departe cu moştenirea Ceauşescu, întruchipată de FSN, care asigură stabilitate, lapte şi miere.

A trebuit să treacă relativ puţin timp dela alegerile din Mai 1990 pentruca cei din osatura sprijinitoare a moştenirii - cei manevraţi, cei crezători - să poată ajunge să-şi dea seama că nu-i nici stabilitate, nici lapte şi miere, că au fost minţiţi. Si aşa, mai nou, de această dată, se întorc să dea la cap minciunii care

Continuare în pag. 3

ESTE REGALITATEA O SOLUŢIE ?

——Constantin GORAŞ-PUPĂZAN——

Vorbind odată cu un prieten francez despre incredibila dictatură a lui Ceauşescu, acesta, mai în glumă mai în serios, mi-a amintit cunoscuta remarcă a lui Winston Churchill că "fiecare popor îşi are conducătorul pe care-l merită".

La rândul meu, cam pe acelaşi ton, i-am replicat că "panseul" lui Churchill ar fi valabil cu condiţia ca "fiecare popor să fie lăsat în pace să-şi aleagă conducătorul pe care-l merită". Si i-am amintit atunci de amestecul intolerabil pe care guvernele Apusului îl practicau cu bună ştiinţă, în treburile ţării noastre, încurajând, pe toate căile, perechea dementă şi criminală dela conducerea ţării, începând cu Charles de Gaulle sau Richard Nixon care jucau hora cu Coana Leana în Piaţa Victoriei şi până la titlurile academice pe care, cele mai ilustre instituţii din lume le acordau acestor analfabeţi, în timp ce, aceleaşi guverne şi aceeaşi presă ale aceluiaşi Apus, se arătau surzi la gemetele unui popor încătuşat.

Si am mai adăugat: "Luaţi mâinile de pe România şi veţi vedea că poporul român nu va tolera un asemenea conducător impostor, nici o lună de zile".

Mărturisesc că m'am simţit mândru că am putut să dau un asemenea răspuns-de altfel ipotetic - prietenului meu, pentrucă atunci credeam cu tărie în forţa morală a neamului meu.

Acum însă, după alegerile din 20 Mai, trebue să o spun, cu durere, că mă întreb mereu ce răspuns credibil aş putea să mai găsesc, dacă mi s'ar reaminti aceeaşi remarcă a lui Winston Churchill. Aş încerca, poate, să spun că, după 45 de ani de dictatură feroce, poporul român este bolnav, este debusolat, că a fost mintit şi înşelat, aşa cum s'a mai scris în presa românească din ţară şi din exil, dar nu cred că asemenea argumente ar putea convinge pe un Francez, învăţat să spună cu tot curajul, şi în orice împrejurare, ce gândeşte şi ce vrea cu adevărat.

Pentrucă, în lunile care au urmat după alegeri, am putut să aflăm cu durere, că o bună parte din poporul român a sprijinit actualul regim în mod deliberat şi în deplină cunoştinţă de cauză, că susţine menţinerea, în continuare, a structurilor regimului comunist care a dus ţara noastră la ruina materială şi morală în care se găseşte astăzi.

Un jurnalist din ţară categorisea pe cei ce au determinat victoria în alegeri, neaşteptată, a actualului regim, în "interesaţi" şi în "neînformaţi". Pornind dela aceeaşi idee, eu aş aprecia ca fiind mai aproape de adevăr calificativele de "oportunişti" şi "dezinformaţi".

Se înţelege, desigur, prin "interesaţi" sau "micii oportunişti", numeroşii beneficiari ai birocraţiei sistemului, dela directori şi doctoraşi până la ultimul "şef" din vreun birou şi dela profesorul universitar până la învăţătorul, preotul, sau agronomul dintr'un sat îndepărtat, care, cu bună ştiinţă au sprijinit "Frontul" neocomunist, în speranţa că îşi vor păstra locurile de muncă, ce însemnau, mai de grabă o sinecură.

Toţi aceşti mici oportunişti, au preferat să-şi fure căciula, optând, în continuare, pentru o viaţă plină de lipsuri, decât să accepte reformele ce se impun pentru a scoate ţara din impas şi care vor veni, în mod inevitabil, chiar cu actualul regim.

Dar răul cel mare pe care l-au adus, nu este votul lor, care nu poate să depăşească câteva sute de mii, ci faptul că, prin poziţia lor socială, au putut să influenţeze marea masă de ţărani şi muncitori care de bună credinţă, n'au putut să-şi dea seama că tot ce li se spunea erau numai minciuni sfruntate.

Şi astfel, această "mică nomenclatură", a acţionat ca cea mai eficace forţă de sprijin în favoarea "Frontului" neocomunist, înscriind în istoria ţării noastre cea mai stupidă trădare a intereselor întregului popor român, inclusiv ale lor înşile. Este acea trădare gratuită cu proporţii de masă care, pentru nişte interese mărunte şi efemere a făcut ca poporul român să rateze marea şansă de a se bucura, în sfârşit, de libertate şi de bunăstare, şansă unică, oferită generos, prin jertfa lor curată, de către tinerii căzuţi în Decembrie 1989.

Fenomenul a avut consecinţe grave prin faptul că a împuternicit nişte impostori să chinuiască, în continuare, un popor scos din minte, deja, de către o dictatură dementă dar şi mai gravă ne apare starea de imbecilitate a poporului român care, spre uimirea întregii lumi, se arată incapabil să înţeleagă care sunt adevăratele sale interese şi se pronunţă cu seninătate pentru continuarea unei vieţi mizere pe care o îndură de peste 45 de ani. Iar acest fenomen se manifestă nu numai la cei mici şi dezorientaţi, ci chiar la nivelul păturii intelectuale.

Când vezi cum oameni cinstiţi şi de totală bună-credinţă, acceptă cu atâta uşurinţă să gireze

Continuare în pag. 3

editorial

ABERAȚIILE LUI ILICI ILIESCU

Poziția de conducător a lui Ilici Iliescu este similară cu a lui Ceaușescu. Se pare că au fost, ambii, dospiți din același aluat, ca temperamente și ca produse ale aceleiași doctrine politice. Nici unul nu s'a ridicat la o înțelegere care depășea marxismul și nici unul nu a cunoscut sufletul românesc. Ca urmare a acestor date reale, nici Ceaușescu nu a fost în stare să aibă un alt concept de conducere politică, decât dictatura personală (de fapt, din marxism nu a cunoscut decât niște fragmente șubrede în formă de lozinci) și nici Ilici Iliescu nu poate ieși din corsetele doctrinei marxiste, deci nu poate să pătrundă în țesătura principiilor democratice.

Dacă Ilici Iliescu ar avea o convorbire cu el însuși și ar dori să utilizeze întreaga lui "știință", adică toate cunoștințele lui, și să țină seamă de ele, el și-ar da seama că este un pigmeu în politică, și un răufăcător. El, personal, știe mai multe decât oricine, că nimic nu-l îndreptățește să ocupe locul pe care-l are astăzi în viața politică a țării. Asta, pentrucă știe prin ce fraudă și demagogii a fost propulsat pe scaunul de președinte al țării.

El știe ce s'a făcut, ilegal și imoral, în această chestiune. Și dacă ar fi un om cu simțul răspunderii morale, adică cu bunul simț, al Românului, s'ar retrage și ar lăsa poporului dreptul de alegere și de orientare în istorie, după răsturnarea oribilei dictaturi ceaușiste. Limitele intelectuale și golul moral al conștiinței sale, nu-i ajută, ca și tovarășului său, Ceaușescu, să-și dea seama de întunericul în care trăiește și de răul pe care-l face poporului român.

Ilici Iliescu rămâne impasibil în fața tuturor schimbărilor rapide care au loc în Răsăritul Europei și în propria lui țară, deoarece el nu își dă seama că sistemul comunist de guvernare a devenit anacronic, nu mai corespunde cu cerințele actuale ale popoarelor.

Toți au cunoscut tragedia experienței comuniste și caută să-și croiască alt fel de a fi; numai Ilici Iliescu nu înțelege despre ce este vorba, el dorește să-și mențină puterea. Intre timp, din ce în ce mai multă lume din interiorul țării, care a putut fi păcălită de promisiunile sale, începe să vadă altfel lucrurile, și, nu-i mai acordă încrederea lui Ilici Iliescu. Chiar în cercurile lui apropiate, ale asociaților lui (toți veniți din fostul partid comunist, azi decedat ca partid) au început intrigile și conspirațiile pentru a-l abandona pe Ilici Iliescu.

La ora actuală, Ilici Iliescu a rămas o simplă paiață politică, care nu are nici un fel de activitate productivă. Problemele economice sunt urgente și el nu știe despre ce este vorba, nici nu are mijloacele necesare să aibă vreo inițiativă sau să pregătească vreun plan de refacere economică a țării. Nu are nici sprijinul țărilor occidentale, căci nu inspiră încredere. Cum mai poate, azi, după atâtea schimbări extraordinare, un comunist să inspire încredere, într'o lume care s'a depărtat și a înmormântat comunismul ? Ilici Iliescu este un strigoi, care nu-și găsește locul în lumea viilor. Poate de aceea este inconștient și nu vede realitățile de azi.

Oricare ar fi cauzele impotenței sale, ignoranța, educația anacronică a marxismului, caracterul imoral sau speranțele deșerte într'un sprijin sovietic, Ilici Iliescu nu este omul de care are nevoie țara de astăzi. Și nu va putea rezista în fața presiunilor externe și interne, care nu se micșorează, ci, din contră, cresc în tărie și influență. Peste tot în România, există agitații și tulburări, după cum în străinătate, guvernele occidentale nu se grăbesc să treacă la aventura unor ajutoare (politice, morale, economice) pentru regimul de comunism sadea al lui Ilici Iliescu. Iliescu și asociații lui trăiesc într'o lume de continuă incapacitate de a-și da seama de realități. Ori fără un acord cu realitatea, nu există guvernare efectivă și valabilă, de aceea s'a prăbușit peste tot sistemul comunist și de aceea se va prăbuși și guvernarea lui Ilici Iliescu.

George BĂLAȘU

VOI N'AȚI PRODUS NIMIC

—Mihai BOGDAN—

Zicea cumva așa: "clasele productive produc valoarea globală a producției unei țări" (remarcați pleonasmele lingvistice și tautologiile logice!) iar "plus valoarea este partea valorii produsului produs de clasele productive în timpul de muncă suplimentar care este însușită abuziv de clasele exploatatoare (în speță de capitaliști când vorbim de plusvaloarea produsă de muncitori), ea constituind izvorul acumulării capitalului".

Prima propoziție citată e din Eminescul nostru (cu toate naivitățile și dilentantismul lui în economie politică), a doua frază "în toată legea", e din Marxul lor, deslușit însă din limba germană în care a scris aproape tot ce a scris și Nu din trunchiate traduceri **rusești (lenin**iste, staliniste sau brejneviene).

Clasele conducătoare, în orice societate cunoscută până acum pe pământ, inclusiv "cea mai înaintată din lume", cea comunistă, se subînțelege - își însușesc plus valoarea producției atelierului sau moșiilor lor sau, în comunism, ale popoarelor "lor", a celor pe care, cică, le "reprezintă". Deci clasa conducătoare din socialismul de tip sovietic sau comunism, cum decretase TOT prin decret-lege tovarășul Ceaușescu, își însușește din plin, fie în numele "dictaturii clasei muncitoare" (sau a proletariatului, la început de tot), fie "în numele întregului popor", plusvaloarea produsă de acel popor, pentru a o folosi în interesul ei - ceea ce se numește "exploatator" când e vorba de "ăia", sau "pentru popor" când e vorba de "noi".

Deci dragii noștri conducători foloseau această plusvaloare produsă ca vai de lume de tot poporul român, fie pentru "reproducerea producției" ce ajunsese, în ultima vreme la 40%, cea mai ridicată rată dintre toate țările lagărului - la propriu - comunist - fie în folosul colectiv al conducerii colective când și cât a fost, fie personal sau familial când conducerea a devenit personală apoi familiară.

Adică clasele exploatatoare comuniste, începând dela apriga Ana Pauker (al cărei strălucit comentator de politică externă era pe atunci "tovarășul", foarte tovarășul Brucan), trecând prin mediocrul dar tare șmecherul Gheorghiu Dej (al cărui faimos liberalism ideologic a fost reprezentat de reputata liberă "Editură politică" condusă ani și cincinale și decenii de tovarășul Walter Roman, tatăl actualului prim ministru) și până la Nicolae Ceaușescu (al cărui drăgălaș Ministru de Tineret tot și neapărat comunist a fost tovarășul Iliescu) toți au trăit 50 de ani aproape, iar cei care mai trăiesc și acum, toți trăiesc încă din plus-valoarea produsă de poporul român între 1946 și anul de grație 1989-1990 inclusiv azi și poate, cu ajutorul Dvs - ei speră, și mâine.

Ce produc ei? Ei au produs și vor să producă în continuare acea (aceeași în mare) ideologie comunistă (azi ad-hoc necomunistă, vag marxistă "pe meleagurile noastre" - pur leninistă încă la Gorbaciov) care se numește "perestroică" sau "comunism cu față umană" adică Alb și Negru. Asta nu mai este dialectică - și mă adresez aici tovarășilor, foștilor tovarăși dacă preferă, căci domni n'au devenit încă chiar dacă au fost disidenți "la" Ceaușescu - tovarășilor Brucan, Radu Florian, Pavel Apostol, Tertulian - ce de apostoli printre dumnealor, chiar dinainte de protosincronismul bizantin al Preafericitului patriarh Teoctist.

CE ATI PRODUS VOI PENTRU ROMANIA? în afară de ideologia pe care ne-ați impus-o și pe care, pe ocolite (cei "doi pași înapoi" sunt - leninist vorbind - necesari în "anumite condiții istorice" - ba dumneavoastră, zic, - că ați făcut chiar trei pași înapoi! - vreți să VI-O mențineți. In afară de această nefastă, deși mai puțin teoretic dar sociologic interesantă ideologie, N'ATI PRODUS NIMIC. Nimic, în afară de mulțimea de Români simpli (fii de țărani și de muncitori pe care i-ați prostit cu ideologia Dvs) și în afara puținilor intelectuali pervertiți pe la "Academia Stefan Gheorghiu", în activiști.

Iată ce ați "produs" voi o jumătate de veac aproape, în această țară: sute de mii de activiști semidocți care să propage prin "propaganda de partid", această ideologie a Dvs (azi machiată FSN) și alte sute de mii de securiști care să păzească strașnic această ideologie propagată. Aceste sute de mii adunate la acele sute de mii fac peste un milion de Români interesați în menținerea ordinei stabilite, excluzând "conducerea de partid" doar vreo câteva mii, zeci cu familiile și neamurile lor - dar, fiți atenți - "și ce alt nivel de trai" (chiar când "picai") - asta ați făcut, fraților! că Români sunteți și voi - chiar nu înțelegeți? că doar interesul material vă mai poartă fesul?! - că, ce bunuri materiale ori, mai ales spirituale ați mai produs voi pentru poporul român pe care l-ați condus neîntrerupt cu succes spre dezastru?

Iar în ce privește "stadiile Dvs. ca proletari, cică, prin fabrici, în uzine și pe ogoare" - să mă ierte Dumnezeu! - că alde Chivu Stoica ori Dăscălescu tot pe activiștii dela 15 ani făceau pe la B.O.B. - urile U.T.C. - urilor, "nu lucrau la șaibă ștabii" îmi zicea un bătrân muncitor cinstit și, pe atunci curajos - ca să nu mai vorbim de celebrul cizmar care nici un an de ucenicie nu a fost bun - deci "reprezentativitatea voastră ca exponenți ai clasei muncitoare" nu ține, dragă tovarăși treziți peste noapte domni, fiindcă nici un muncitor nu vă mai poate crede și nu-și poate compara salariul, fie el și umflat artificial și electoral până la zece mii lei pentru o muncă foarte-foarte grea încă din Epoca de Bronz, cu luxul luxuriant în care nu numai "clanul Ceaușescu" ci și celelalte clanuri din Comitetul Central și-au petrecut viața și călătoriile în ultimii 50 de ani. Că de "spirit", de spiritul românesc, de hazul și mai ales de necazul lui, de duh - vă pasă "ca de Sfântul Duh" - "că doar aici suntem! Nu?

ROMANIA LIBERA

29 August 1990

CĂTRE REDACȚIE

*GERMANIA DE VEST - Numai "Europa Liberă" ne informa corect despre ceea ce se petrecea la Timișoara. Cu bucurie am cules manifeste de pe stradă în Sibiu, în 20.12.1989. După câteva ore am fost luată la Miliție, legată la mâini și la ochi, plimbată într'o dubă pe străzile orașului și apoi bătută împreună cu alți 11 tineri.

In 21.12.1989 am demonstrat pe străzi, strigând "Jos comunismul", "Jos Ceaușescu și ai lui". Seara s'a tras dela Securitate sau Miliție în mulțime. E greu să rămâi nepăsător când cade lângă tine un coleg. Am continuat să demonstrăm pentru libertate și o viață demnă de secolul în care trăim. In 22 Decembrie a fugit Ceaușescu, tiranul care ne-a ținut în întuneric un sfert de secol. La Sibiu atunci a început adevărata luptă. In cinci zile numai, armata a tras 1.000.000 de cartușe. In 24 Decembrie, soțul meu a vrut să se înroleze alături de armată, dar nu i s'a permis, iar rafale puternice ne-au făcut să ne întoarcem acasă târîș.

Intorși la servici și convinși fiind că am scăpat de comunism, am început să luptăm pentru înfăptuirea democrației. Curând ne-am izbit de aceleași practici ceaușiste, care parcă au fost inoculate poporului român.

In prima parte a lunii Mai am fost la București, am semnat pentru Proclamația dela Timișoara, am demonstrat pentru alegeri libere și democrație, am luat manifeste pe care le-am răspândit în Sibiu, unde am organizat un miting împotriva comunismului și reprezentanților săi, astfel am creat împreună cu cei prezenți la miting, în Piața Republicii din Sibiu, "zona liberă de neocomunism". Am fost fotografiați și apoi amenințați la telefon.

Alegerile din 20 Mai nu au fost tocmai libere. Sesizând comisia electorală de neregulile pe care le-am observat, după ce ne-au fost notate numele, am fost trimiși, fără menajamente, la plimbare.

Imediat după alegeri, datorită activității politice, soțul meu a fost trimis în concediu fără plată pe termen nelimitat, ceea ce echivalează cu o concediere, iar eu, pentrucă am ținut o adunare sindicală, la servici, în care am arătat că menținându-se aceleași legi socialiste în economie, inoculându-se teama de privatizare și pătrundere a capitalului străin, nu vom realiza niciodată un progres, am fost sancționată cu 20% din salariu.

Ne-am convins repede că cenzura există peste tot, în presă, programele TV și radio, știrile erau selecționate. Convorbirile telefonice pe care noi le aveam cu Belgia erau ascultate, chiar și după ce în Ianuarie am scos din aparatul telefonic un microfon.

Dorind din toată inima ca în România să se schimbe situația, am ținut în mod public cuvântări și am făcut totul pentru a convinge lumea cu care veneam în contact de orientarea comunistă a regimului. Telefoanele de amenințare și amenințările pe stradă făcute de persoane necunoscute s'au întețit și au culminat cu încscenarea unui accident de mașină - pe șoseaua Pitești-Sibiu, din care am scăpat cu viață, dar imediat ni s'a telefonat, atrăgându-ni-se atenția că de astă dată am scăpat ușor.

Ne doare faptul că nu am putut realiza ce am dorit în țara noastră, alături de unii oameni curajoși, dar și viața noastră ne e dragă.

Când gloanțele ne șuierau pe la urechi ... credeam în revoluție.

MARIETA ȘI PETRU R.

ABONAȚI-VĂ

LA ZIARUL "CUVÂNTUL ROMÂNESC"

Abonamentele și reînnoirea lor, se pot face după cum urmează:

- Din Canada și U.S.A., se pot trimite "Cec Poștal" (Money Order) sau "Cec Personal."
-Din Europa și alte Continente, prin "Mandat Poștal" sau "Cec Internațional" pe adresa ziarului:

CUVÂNTUL ROMÂNESC, Box 4217, Station D,
Hamilton, Ontario, Canada L8V 4L6

Second Class Mail Registration Number 4133

REÎNNOIȚI-VĂ ABONAMENTUL

MANUSCRISELE NEPUBLICATE NU SE INAPOIAZA

REPRODUCEREA ARTICOLELOR DIN ACEST ZIAR ESTE INTERZISA.

REDACȚIA ZIARULUI NU ÎMPĂRTĂȘEȘTE ÎNTOTDEAUNA IDEILE ȘI PUNCTELE DE VEDERE ALE COLABORATORILOR DIN ARTICOLELE SEMNATE.

ARMATA POPORULUI ROMÂN

George BĂLTEAN

Armata a fost mândria poporului român, în vremuri de demult apuse.

Armata este rușinea poporului român în vremurile comuniste. Comunismul a ideologizat armata, a transformat-o dintr'un scut, într'un asupritor al poporului, din apărător al hotarelor țării, într'un instrument al imperialismului rusesc. Mii de ofițeri au fost instruiți în URSS în spiritul trădării de patrie și al slujirii agenturii comuniste. Armata a fost infiltrată de numeroși agenți ai securității și KGB, iar comandanții militari au primit locțiitori politici. Treptat, armata a îndeplinit tot mai mult rolul de poliție politică, ce concura cu securitatea. La granițe armata a împușcat mii de Români disperați, care voiau să-și găsească libertatea în surghiun, iar pe cei pe care i-a prins, i-a torturat. In același timp armata a jucat rolul de spărgător de grevă generală în agricultură. Armata a jucat și rolul de întreprindere de construcții. Armata și-a pierdut astfel sensul de armată.

Paralel cu această "armată", conducerea comunistă a creat o a doua armată, armata de intervenții a securității, mai bine echipată, înarmată, instruită și hrănită. In comunism concurența nu are loc în domeniul comercial, ci militar-polițienesc.

In Mai 1958 armata sovietică de ocupație s'a retras din țară, dar România a continuat să fie la dispoziția URSS; comunismul în România a fost mai sigur ca oriunde, țara a fost transformată mai radical ca oriunde în țară tipic sovietică, iar tirania și foamea au devenit mai accentuate decât în alte țări, în care se mai găsesc trupe sovietice. N'a contribuit la această situație paradoxală armata română?

Armata din Ungaria a jucat un rol hotărîtor în revoluția din 1956, la fel armata din Cehoslovacia a ajutat "primăvara dela Praga" din 1968. Cu toată lovitura de stat a generalului Jaruzelski din 1981 din Polonia, armata a fost aceea care a salvat pe toți conducătorii sindicatului "Solidaritatea" și a pregătit terenul trecerii dela puterea comunistă la cea a "Solidarității" și a poporului. In Țările Baltice, ocupate și înglobate forțat în URSS, în 1940, armata s'a declarat recent armată națională, care nu execută ordinele sovietice. In Armenia, înglobată și ea în URSS, armata a procurat arme tineretului naționalist, care a creat o armată națională armeană.

In România, la Timișoara, în Decembrie 1989, armata a tras în poporul român! Iar aceasta după ce se constatase că toate armatele din țările Europei de Est nu au tras în popor, ci, au fraternizat cu poporul din care fac parte. Crimă dublă, deci, pentru armata română, crimă premeditată! Unul din comandanții masacrului național a fost generalul Victor Stănculescu, actualul ministru al apărării ... naționale.

Armata română a colaborat și la realizarea planului FSN de înșelare a poporului și de salvare a comunismului, nomenclaturii și securității. Fără ajutorul armatei nu ar fi ajuns la putere troica Iliescu - Brucan - Roman. După revoluția din Decembrie securitatea a fost trecută sub ordinele armatei. Cum se face însă că securitatea lucrează de atunci în continuare contra poporului român și contra noilor partide politice anticomuniste? Cum se face că armata nu a fost capabilă să protejeze pe generalul Guse, care l-a condamnat pe Ceaușescu. Si, dece a fost desființat comitetul de acțiune pentru democratizarea armatei?

La București se încearcă acum să se repare prestigiul armatei. Teatrul jucat de armată la București în Decembrie, zvonul cum că Iliescu nu a avut încredere în armată în 13-15 Iunie și de aceea a adus minerii, interviurile lui Stănculescu, zvonurile cu disensiunile dintre armată și Iliescu și cu o așa-numită posibilă lovitură militară sunt menite să contribuie la această reparație. Ele pot înșela doar pe naivi.

Scopul acestei tactici: guvernul FSN caută să iasă din izolare cu ajutorul armatei, care, chipurile, nu ar fi compromisă. Astfel guvernul FSN a invitat în Iulie pe secretarul general al NATO, Manfred Woerner să viziteze Bucureștiul, și a cerut NATO să accepte ca și România să stabilească relații diplomatice cu NATO, așa cum au stabilit URSS, Ungaria, Cehoslovacia și Polonia. Intrebăm însă: este România la nivelul celorlalte țări pe drumul democrației, libertății, civilizației și lichidării economiei comuniste? Este armata poporului român într'adevăr a poporului român? Așteptăm ca răspunsul să-l dea noua generație de ofițeri, care se consideră fii ai poporului român.

A ÎNCEPUT EROZIUNEA MOȘTENIRII CEAUȘISTE

Urmare din pag. 1

reprezintă pe Președintele țării, FSN-ul și moștenirea comunistă. O clară evidență într'o asemenea privință e seria demonstrațiilor antiguvernamentale începute la 23 August la București care, în principal, n'au mai fost nici opera "golanilor", nici a "legionarilor", ci a muncitorimii industriale care se ridică să protesteze instabilitatea și mizeria condițiilor de viață. Altă evidență sunt mișcările muncitorești de proporții mai mari, ca de exemplu cea dela "Tractorul" din Brașov și alte părți.

Cutezăm a spune că a început un proces de solidaritate între cauzele luptătoare comune duse de tineret, intelectualitate și muncitorime. Iar dacă la un asemenea mult promițător lucru mai adăugăm și faptul începutului de dezintegrare a clicii care a complotat să preia în stil de monopol comunist moștenirea ceaușistă și care drept urmare a furat Revoluția și de atunci dispune de țară, nu putem decât să ajungem la părerea că a început eroziunea cadrului moștenirii comuniste. Un lucru extrem de important când ne gândim că până când nu se prăbușește acea moștenire, România nu poate ajunge la răsuflarea unei reale libertăți, reale democrații.

Vorbind de prăbușirea moștenirii comuniste, este cazul să ne dăm seama că ea depinde, cumva, de ceva mai mult decât de ieșirea din minciuna ei. Ea mai depinde și de ieșirea din maladia stării psihice de obediență cu orice preț, implantată cu forța teroarei în ființa țării și așezată cam de mult timp și în chip adânc acolo. Ne exprimăm părerea că cel mai mare avantaj, cel mai mare factor care a lucrat și încă mai lucrează pentru Dl. Iliescu și Frontul Salvării Naționale este această stare maladivă de obediență psihică față de regimul comunist înrădăcinată în popor.

Cât e Românul de original chiar și atunci când o rupe cu moștenirea comunistă, ne-o dovedește exemplul unui cetățean din Constanța care, în cauză fiind, propune pentru cei din aceeași situație o autopedepsire colectivă cu o "grevă a tristeții". Reproducem din rândurile pe care le-a trimis ziarului "România Liberă": "In semn de dezaprobare a actualilor guvernanți, cărora le acordasem toată încrederea mea, declar o simbolică grevă a tristeții. Pe cei care vor să se alăture acestui gest, îi rog să-și pună la brațul stâng o mică banderolă de pânză albă în perioada de 25 August-10 Septembrie. Fiți sinceri cu Dumneavoastră înșivă! Gândesc că aceasta ar fi o cale de conștientizare a oamenilor înșelați și înainte și după"...

Bravo, Domnule Marian Boghițoiu! Dumneata relevi o foarte necesară și importantă mișcare a spiritului de conștientizare fără de care poporul român nu se poate elibera din moștenirea comunistă.

Eugen BÂRSAN

Compătimim pe domnul președinte Iliescu:

A FOST ÎNȘELAT DE "ADEVĂRUL"

Vizita minerilor a avut un dar binefăcător pentru dl. președinte: i-au redus grijile la una singură: cum să explice lumii civilizate purtarea oașpeților chemați ca să-i salveze revoluția.

Revoluția a fost salvată, dar prestigiul de 86% a căzut din pod într'o baltă seacă.

Redăm din "limpezirile" d-lui inginer de ape care se preling prin presa fesenistă de peste hotare:

Domnia Sa--spune el--nu mai este comunist și nu mai crede în viitorul comunismului--la care, spunem noi--pentru orice eventualitate, și-a plătit la zi carnetul de partid.

Problema teroriștilor, adaugă dl. Iliescu, "continuă în adevăr să rămână foarte obscură" ...deoarece --adăugăm noi--nu poate sa vadă pe teroriști de securitate și copacii de pădure.

Unii teroriști au fost prinși și apoi eliberați fiindcă n'au fost considerați teroriști....

In ce privește acțiunea minerilor, dl. Iliescu susține că s'ar datora "golanilor" din Piața Universității care au vrut să răstoarne guvernul. S'au găsit îmbrăcăminte, însemne și insigne de inspirație fascistă...O cămașă (presupusă verde) și-o însignă la butonieră sunt exact armele cu care poți să răstorni un guvern!

Pentrucă n'a fost întrebat (așa-i când acorzi interviuri tovărășești), dl. Iliescu n'a fost silit să desmintă activitatea agenților din Piața Universității care au dat foc la mașini, în timp ce polițiștii își încercau noile uniforme, iar pompierii mureau de căscat aprinzându-și țigările dela automobilele incendiate.

Dar să revenim la "cauze și efect".

Ce-a zbârlit creasta șefului e că dimineața, la cafea, a citit "Adevărul" cu data de 14 Iunie și-a aflat ce se întâmplă în țară:

"Bandele legionare și-au făcut apariția în uniforme...Tentativa de lovitură de stat a eșuat..."

Speriat că vor năvăli și alți legionari înnotând pe Dâmbovița, dl. Iliescu a făcut apel la mineri: veniți, săpați și plantați în Piața Universității lăcrimioare și ochiul boului.

Puneți și un avertisment: Călcatul pe iarbă interzis!

A doua zi, tot la cafea, și tot citind "Adevărul" (15 Iunie, N.R.) dl. Președinte a aflat prin ce pericol trecuse țara în timp ce el dormise buștean căci luase un "somnifer."

Astfel a fost informat despre vigilența minerilor, care dezgropaseră cu tărnăcopul complotul partidelor istorice:

S'au găsit--scrie oficiosul FSN-ist--100 cutii cu 300 bucăți proiectile plumb, fiecare utilizate de armele cu aer comprimat (cu care tragi la tir și împuști vrăbii, N.R.) găsite în subsolul Partidului Național Țărănesc", urmată de o descoperire și mai senzațională.

"In sediul P.N.L. s'au găsit mari sume de bani falși....ca de altfel și presa cu care erau tipăriți....(o mașină de duplicat Xerox, N.R.)....Bani cu care erau cumpărați...."

Informat de realizările patriotice ale celor chemați să prășească Piața Universității, dl. Iliescu s'a simțit obligat să iasă pe balcon ca să le fluture batista cu "la revedere:"

"Dragi mineri, țin să vă mulțumesc din nou pentru spiritul vostru de solidaritate și pentru toate câte ați făcut în aceste ultime zile și pentru...înalta conștiință civică."

Cum dl. Iliescu este nevinovat de urgiile minerilor, și pentru a-l ocroti pe viitor de gafe astronomice, noi îi dăm un sfat:

Domnule Președinte, nu mai citiți "Adevărul"!

Stroe MOLDOVANU

RĂDĂUȚI: Biserica lui Bogdan Vodă

ESTE REGALITATEA O SOLUȚIE?

Urmare din pag. 1

înscăunarea la putere a unor elemente compromise fără echivoc în vechiul regim repudiat de o lume întreagă și mai ales să participe, prin prezența lor, la acoperirea unor fărădelegi de genul intervențiilor barbare ale securiștilor "mineri", când vezi pe un Andrei Pleșu, de exemplu, că e convins de utilitatea sa în cadrul unui guvern de marionete, sau când vezi cu câtă ură se aruncă cu noroi în cei care îndrăznesc să schițeze o cât de modestă critică la adresa regimului, ca în cazul Doinei Cornea, această Jeanne d'Arc a României, sau al nobilului intelectual Al. Paleologu, te întrebi dacă mai există vreo speranță de redresare a acestui popor oropsit de soartă.

Si totuși o asemenea speranță există. Poporul nostru are încă multe rezerve morale nealterate. Si nu numai în rândul splendidului și neînfricatului tineret, dar chiar și în rândul intelectualilor maturi precum și rândul armatei, care nu și-au spus încă ultimul cuvânt.

Aș sugera, în această ordine de idei, că ar fi actuală, poate, o analiză mai atentă a soluției unei regalități constituționale, care ar putea aduce un important element stabilizator în viața politică a țării noastre, și ar frâna accesul la conducerea Statului, al oricărui aventurier nechemat.

Poate că sunt unii care au de reproșat Regelui Mihai, unele slăbiciuni din perioada de sfârșit a războiului, dar există și suficiente circumstanțe atenuante. Acolo unde s'au înșelat oameni politici cu greutate, trebue să admitem că s'a putut înșela și un rege tânăr și fără experiență. Si apoi, nu numai dela persoana Regelui trebue așteptată stabilitatea politică în țară ci, mai ales, dela respectul pe care-l poate impune simbolul regalității.

Constantin PUPĂZAN

ESEUL POLITIC

MONARHIA

—Constantin MACRI—

Este vorba, evident, de monarhia constituțională. Adică de un monarh supus controlului riguros al parlamentului. For legislativ care controlează de asemenea guvernul. Iar mai departe toți acești factori sunt supuși controlului legalității și moralității exercitat de puterea judecătorească, prin vârful ei, Curtea Supremă.

Separarea tranșantă a puterilor publice în stat, executivul, legislativul și puterea judecătorească este baza **oricărei democrații.** Numai totalitarismul, și în special cel roșu, a răpit, a distrus acest sacrosanct principiu al puterilor în stat, declarându-l o "invenție burgheză", o ipocrizie intelectuală și o **utopie politică.**

Scriind acest microeseu avem în vedere exemple ca **Regatul Marii Britanii,** Regatul **suedez,** cel norvegian, olandez, belgian, spaniol etc. De altfel, cel suedez i s'a părut D-lui Iliescu așa de exemplar **încât l-a propus ca model.**

Pentru România și poporul român, republica este legată strict de ocupația sovietică și de acapararea puterii cu ajutorul unei armate străine de către cei opt sute de comuniști, câți erau în 1944, când Bucureștiul a fost ocupat de tancurile armatei roșii, care au adus cu ele pe Ana Pauker, Vasile Laszlo Luca, Iosif Chișinevschi și alții din aceeași extracție.

Se pare că **Walter Roman,** tatăl actualului premier, a venit ceva mai târziu, la data aceea având alte sarcini din partea Comintern-ului, al cărui curier de încredere era. De altfel **Walter Roman a fost un om** cu o bogată experiență **politică.** Și, **ca orice** inteligență superioară, dobândise, mai ales după experiența spaniolă la care a participat direct, un disimulat dispreț față de tirania marxisto-dejisto-stalinistă.

Deci, dacă România n'ar fi fost ocupată de Sovietici era și azi un regat înfloritor. Așa, este o **republică falimentară.**

Primul "prezidiu" al **Republicii din Decembrie** 1947 era o colecție de senili (C. Parhon), de naivi-romantici, dar puși pe trai bun (tipic hedonist) ca M. Sadoveanu. In prima categorie, am omis să **menționăm** pe inocentul **muncitor feroviar dela Iași,** C. Niculi și pe magistratul Gh. Stere (fiul marelui C. Stere) aflat într'o mezalianță penibilă, toți manevrabili și castrați de orice sentiment al demnității.

N'am fi **menționat** aceste amănunte dacă nu ar fi **trebuit** să **evidențiem** discrepanța dintre un rege tânăr și o echipă de obedienți. **Pentrucă** toți cei **de mai sus erau la dispoziția lui Gheorghiu Dej,** care la rândul lui era la dispoziția lui I.V.Stalin, căruia, la prima lor întrevedere, slugarnicul, secretar general p.c.r., se spune, i-a sărutat mâna.

Noaptea totalitară comunistă a început în România la 30 Decembrie 1947 și s'a terminat la 22 Decembrie 1989, adică 42 de ani fără o săptămână. Republica a avut ca șefi, **după cei deja menționați, pe** Chivu Stoica, Petru Groza, Gh. Dej și în sfârșit pe "geniul Carpaților"- N. Ceaușescu. Acesta din urmă **și-a pus eșarfă și și-a luat în** mână buzdugan.

Judece oricine cât a fost și este de legitimă "republica" în România.

Regatul a creat statul român modern, i-a dat independența, unitatea **națională** și un avânt economic și cultural, între cele două războaie mondiale, necunoscut în trecutul **istoric** al neamului românesc.

Republica a distrus satul românesc, monumentele istorice, a pervertit sufletul și caracterul unui popor recunoscut prin omenia, toleranța și ospitalitatea lui, a scos la iveală pe toți handicapații morali și intelectuali, a răsturnat acea tablă de valori care este comună tuturor popoarelor **europene și creștine. Republica ne-a scos din Europa** și ne-a aruncat în Asia violentă și perfidă.

Curba decadenței românești după plecarea Regelui este vizibilă și sesizabilă în orice sector de activitate. Mai ales în domeniul cultural. Ce mare creator s'a mai afirmat după '47 pe plaiurile românești? N. Labiș? A **murit** de beție sub roțile unui tramvai la 21 ani, dus la spitalul Colțea (în fața căruia se petrecuse tragicul **accident). Stă pe o targă** două ore, în plină hemoragie, fără ca nimeni să se intereseze de el. Să fie o pură neglijență? Idem Marin Preda, care moare în plină putere de creație după ce a scris un vitriolant roman-pamflet la adresa "celei mai drepte orânduiri", "Cel **mai** iubit dintre pământeni". C. Noica se retrage în sihăstrie la Păltiniș; Radu Lupu, Ileana Cotrubaș, George Palade **fug în Occident. Republica alungă un mare număr de talente și forțe creatoare. Republica este antiromânească prin originea ei comunistă și prin destinația ei politicianistă.**

Votul dela 20 Mai a.c. este un vot neocomunist, "politizat" la maximum, în sensul crasei demagogii leniniste și care afectează grav, azi, viața de zi cu zi, a societății românești.

Patruzeci și doi de ani de **dictatură comunistă au** alterat discernământul politic al unui popor. Exemplul viu, concret, al vieții **Românilor** în prezent este edificator. Pe aspect economic, pe aspect politic și al cooperării sociale în general. Un adevărat război al tuturor, împotriva tuturor.

La 23 August 1944 țara întreagă a fost alături de **Rege. La 22 Decembrie 1989 a lipsit un om pe** deasupra partidelor, un om al întregului popor. A trebuit inventat unul, sau a fost delegat de o putere străină.

In istorie au fost regi buni și regi răi sau chiar nebuni la modul propriu.

Sunt state și popoare la care monarhia este de neconceput. Vezi **Statele** Unite, țările Americii de Sud. Putem face astfel un examen critic asupra avantajelor și dezavantajelor **republicii. Nu trebue să** uităm nici pe George Washington, Jefferson, Lincoln, dar nici pe **Somoza,** Batista și Castro, nici haosul din Argentina, Brazilia, dictaturile quasipermanente din **Uruguai,** Paraguai, Bolivia etc. In Columbia, rege este traficantul de droguri.

In **țările** răsăritene **europene,** în ultimele decenii, regi au fost traficanții de speranțe și **teribilul lor aparat** de represiune.

Din cincinal în cincinal, la al treisprezecelea, U.R.S.S-ul a trebuit să-și recunoască falimentul. Concluzia care se impune este că monarhia este pentru popoarele de veche cultură, o încoronare a experienței lor seculare în materie politică și socială.

America, respectiv USA, nu este o țară de veche cultură, ca Anglia de exemplu. Excepție face Franța care a avut totuși 16 Ludovici, din care unul "Sfânt" și altul "Soare" care au lăsat urme adânci în istoria Franței și nu numai a Franței, ci a **Europei** întregi și nu numai a Europei, ci și a lumii **întregi, la fel ca și Anglia. Dela mobilă la literele cele mai strălucite, la filosofii care stau și azi la temelia progresului social al omenirii întregi.**

In Franța instituția monarhică a fost iremediabil compromisă de Napoleon al III-lea ("le petit" cum îl numea Victor Hugo) care a debutat însă prin a fi "președinte".

Niciodată, în toată istoria universală contemporană n'a existat un rege care să aibă puterile discreționare ale lui Ceaușescu. Nici un țar, nici chiar Ivan cel Groaznic, n'a ucis fără judecată mai mulți oameni decât a făcut-o I.V. Stalin.

Nici în Mai 1866 nimeni nu auzise de Carol de Hohenzollern, care a venit cu diligența **dela** Turnu Severin călcând direct pe câmpuri, drumurile fiind atunci o aproximație.

La **Expoziția** Națională din 1906, după 40 de ani de domnie a lui, România era deja admisă în concernul **națiunilor europene în curs** de civilizare, cu mult înaintea Bulgariei, Serbiei, Greciei etc. Bucureștiul era **Parisul Orientului european. Regele Carol I, întemeietor** de dinastie, a fost un mare rege. A domnit într'un climat politic de cea mai **avansată democrație,** caricaturizată de Caragiale, dar totuși democrație în care studenții spărgeau geamurile germane și strigau lozinci antimonarhice fără ca nimeni, să se gândească măcar, să-i bage în **pușcărie.** Aceasta cu 80 de ani și mai bine în **urmă,** înainte deci, cu mult, de Declarația Universală a drepturilor omului din 1948 și înainte de 1975 când s'a semnat Actul Final **dela** Helsinki.

Urmașul său, **Regele** Ferdinand I a fost una din cele mai pure, mai delicate și **mai devotate figuri din istoria monarhiilor. Erudit** și modest, cunoștea perfect limbile și literaturile clasice (greaca, latina), pasionat după flori și botanică, și-a învins două elementare simțăminte omenești. Odată în 1916 când s'a decis **intrarea României în război contra** Germaniei - patria sa de origine - și a doua oară la 4 Ianuarie 1926 când a semnat actul constituțional de îndepărtare **dela** tron a fiului său mai mare Carol, care se dovedise un caracter nociv, nedemn de a purta Coroana.

Acest act a fost inspirat de **Ionel** Brătianu, pe atunci prim-ministru, care în geniala lui intuiție politică, generată de ardentul lui patriotism și de conștiința înaltei sale răspunderi în fața istoriei și-a dat sema că prințul care trebuia să devină rege, ar aduce numai umilință și imoralitate în țară - ceea ce din nefericire avea să se întâmple la 8 Iunie 1930.

Regele Ferdinand a suferit alături de poporul român, pe care l-a iubit și a stat treaz și vajnic la datorie până la înfăptuirea Intregirii **Naționale** și încoronarea **dela** Alba Iulia. El a realizat cea mai radicală reformă agrară și sub el s'a adoptat, în 1923, **cea mai modernă și democratică constituție din Europa. Statuia acestui mare rege a fost dată jos de comuniști,** pentru a ridica în locul ei **statuia lui I.V.Stalin și** Lenin. Citească orice conștiință românească semnificația profundă și definitorie a acestei **acțiuni.** Imbecilitatea lor a mers până acolo, încât și de pe Arcul de Triumf au șters cuvintele care aminteau de originea și credința noastră creștină și de faptele de vitejie ale generațiilor trecute care au menținut vie de-a lungul secolelor flacăra eternă a românismului.

Regele Mihai I, după Revoluție, n'a fost susținut de cele două mari partide istorice. Speakerul dela Londra, care îndemna soldații români să dezerteze la inamic, și un fante **dela Paris, pe care Revoluția i-a luat prin surprindere,** și-au zis: de ce rege, dacă noi putem fi președinți. Un raționament pe cât de fals pe atât de penibil din punct de vedere moral. Fundamental nepolitic.

Regele Mihai a fost alungat de comuniști sub amenințarea tancurilor și tunurilor sovietice.

După prăpădul comunist, unanimitatea forțelor și bărbaților politici trebuiau să decidă o "restitutio in integrum". când comuniștii au fost alungați cu atâtea sângeroase jertfe. **Revoluția** fiind furată de neocomuniști, această elementară și salvatoare revenire nu s'a întâmplat. Poporul român plătește acum oalele sparte de niște **impostori** - precum prea bine se vede în ședințele parlamentului "liber ales". Până când?

TEC, EUROPEAN CONNECTION INC.

TEL: (416) 463-6000
ADDRESS: 1808 DANFORTH AVE, TORONTO, CANADA M4C1H8

FAX: (416) 463-7990

DORIȚI SĂ PETRECEȚI UN CONCEDIU PLĂCUT ÎN ROMÂNIA ? VĂ OFERIM BILETE DE CĂLĂTORIE SUB $1000 ÎN SEZON DE VARĂ

POSIBILITĂȚI DE A PETRECE CÂTEVA ZILE PE LITORALUL ROMÂNESC ȘI POIANA BRAȘOV CIRCUITE

TORONTO - BUCURESTI dela	$ 839.00
MONTREAL - BUCURESTI	$ 839.00
HALIFAX - BUCURESTI	$ 1039.00
VACOUVER - BUCURESTI	$ 1300.00
EDMONTON - BUCURESTI	$ 1238.00
TORONTO - FRANKFURT dela	$ 590.00
TORONTO - LONDRA	$ 490.00
FRANKFURT - BUCURESTI	$ 150.00 O/W
LONDRA - BUCURESTI	$ 170.00 O/W

LOS ANGELES $ 299.00 - JAMAICA $ 199.00 - FLORIDA $ 199.00

ÎNCHIRIERI DE MAȘINI ÎN GERMANIA, AUSTRIA, IUGOSLAVIA ȘI ROMÂNIA
BILETE PLĂTITE ÎN AVANS BUCUREȘTI-TORONTO

TELEFONAȚI:
CORNELIU SANDRU (416) 463 6000 TORONTO

VĂ MULȚUMIM!

PENTRU O DEZBATERE PE TEMA: ROLUL OPOZIȚIEI ȘI AL EXILULUI

DE CE? ȘI DE CE NU?

Constantin MAREȘ

Ideea propunerii unei dezbateri pe tema enunțată mai sus mi-a sugerat-o două articole apărute în CUVANTUL ROMANESC din August, cel intitulat "Emigrația și exilul" al Doamnei Mihaela Moisin și articolul "De ce?" al Doctorului Petre Rațiu. Publicație lunară nelegată de un anume partid politic, răspândită în multe țări, cunoscută în țară încă dinaintea evenimentelor din Decembrie 1989, ca și pentru o largă paletă a concepțiilor din textele publicate, o socotesc pregătită și îndreptățită să adăpostească în coloanele sale materiale dedicate acestei teme, urmând ca în final, focalizarea să o facă însuși cititorul, din exil, dar mai ales din țară.

Acei care mă cunosc, știu că am aderat încă de pe băncile liceului la Partidul Național Liberal, condus de Dinu Brătianu și că 45 de ani am rămas credincios liberalismului, această metodă de libertate economică, socială, politică și culturală. In lumea zilelor noastre, în toate țările civilizate, predomină acest liberalism, chiar dacă uneori este practicat de partide ce se intitulează social-democrate, cazul Suediei și al Germaniei în timpul guvernării cancelarului Schmidt și tot de tendință liberală sunt și guvernele socialiste actuale din Paris și Madrid. Către o nuanță sau alta de liberalism se îndreaptă Polonia, Cehoslovacia, Ungaria și tinde Bulgaria, acestui sistem urmează a i se integra Germania Răsăriteană și către el tind reformatorii din Uniunea Sovietică. O excepție tragică o constituie România tandemului Iliescu - Roman, care se auto-albanizează și ceea ce este și mai dureros, cu asentimentul majorității poporului nostru.

Când după 13 ani mi-am revăzut țara unde am (pe)trecut cea mai are parte a lunii Mai, în timpul campaniei electorale, al alegerilor și al zilelor ce le-au urmat, am realizat că într'adevăr Frontul și mai ales Iliescu le-au câștigat, chiar dacă unele rezultate au fost falsificate, uneori inutil, alteori cu finalitatea de a atinge majoritatea necesară de două treimi care atribuia în fapt conducerii, o putere discreționară. Cum am străbătut cam 2.000 km. în țară, am văzut numeroși lideri și oameni politici, iar acreditarea de corespondent de presă mi-a permis o reală liberă mișcare, am încercat să-mi explic de ce Frontul nu putea pierde alegerile, și aceasta mai ales pentru ca să poată sluji ca învățământ pentru viitoare și de altfel apropiate alegeri.

Dacă față de alegerile din 1946, cele din 1990 au reflectat "în mare" votul real, actualii conducători, unii veterani ai perioadei Dej-Pauker, alții urmași ai acesteia sau descendenți ai vechilor nomenclaturiști, au înțeles pe deplin că trebue să-și desfășoare pretinsa campanie electorală în condițiile de teroare și dezinformare din urmă cu 44 de ani, și aceasta mai ales în provincie, unde și gazetarii și observatorii străini ajungeau mai greu.

Dar dacă în 1946 partidele tradiționale, național-țărănesc și național-liberal întruneau în realitate cca. 80% din adeziunea țării, la care s'au adăugat și câteva procente reprezentând vocile social-democraților independenți (Constantin-Titel Petrescu), situația a fost inversată în Mai 1990. In mod practic, opoziția nu a putut desfășura o campanie electorală în afara capitalei, mass media a fost în slujba Frontului, cei 45 de ani și mai ales ultimii 20 de iscusită dezinformare și-au spus cuvântul și după un deceniu de lipsuri cumplite, ceva căldură, un plus de alimente și mult râvnitul pașaport au ridicat fulgerător acțiunile altor nomenclaturiști decât cei foarte cunoscuți până la 22 Decembrie, uitându-se total că nu Iliescu a produs căldura și nu Roman a inventat oul din galantar.

Penuria din timpul lui Ceaușescu nu era doar consecința unui sistem contraproductiv și al incompetenței, ea constituia și o necesitate politică. Oamenii, ocupați cu fuga după alimente și înfrigurați jumătate din an, aveau ca principală preocupare mâncarea și căldura, erau astfel absorbiți și consumați fizic și intelectual. Pe de altă parte crearea unui regim preferențial pentru anumite categorii: activiști, milițieni, securiști, cadre de conducere, le legau strâns de regim și în același timp le dădeau conștiința că fac parte dintr'o pătură superioară. In mod reflex, actorii apăruți pe scena bine luminată din balconul Comitetului Central în Decembrie au fost considerați ca oamenii providențiali, aducători de gaz, surcele și telemea. Așa zisul proces al Ceaușeștilor a avut un triplu scop: să dispară cei mai periculoși martori, să se dea o satisfacție rapidă maselor și să li se ia locul. S'a contat pe anumite reacții umorale și nu s'a greșit. Cred că faptul că în actualul guvern nu se află nici o femeie, deși peste șase milioane de cetățence române l-au votat pe Ion Iliescu și în România se înregistrează un număr foarte ridicat de femei cu diplome universitare, nu este întâmplător. Puterea a calculat că după perioada Elena Ceaușescu este mai tactic să se procedeze cel puțin pentru un timp astfel. Mai ales că printre miniștrii numiți se află câțiva care, în câteva săptămâni, au și dat dovadă de amatorism și diletantism.

La 23 Decembrie poporul român era mult mai ușor de manipulat decât cele din jur și apropiere. In primele săptămâni, partidele tradiționale au înregistrat totuși un impresionant val de adeziune, la care au contribuit amintirea unor personalități din cel național-țărănesc și telegenia liderului liberal. Frontul a procedat rapid, introducând teroarea în provincie, monopolizând complet televiziunea, această mare putere din stat, discreditând prin orice mijloace și dezinformând cu abilitate. Oricât ar putea părea de curios unui Occidental, dar papionul candidatului național-țărănist la președinția statului i-a sustras multe voturi, deși este elementar că un papion trebue să coste mai puțin decât o cravată în care intră mai mult material. Pe de altă parte, discursul frumos dar generalist și repetat al liderului liberal a dat repede semne de început de uzură, pentru a nu mai pune în cumpănă și stilul de conducere în interiorul partidului care a frânat entuziasme, spre a provoca apoi o mare criză.

In România exista în Decembrie 1989 o anumită realitate: peste trei milioane de Români aveau carnetul roșu de partid. Opoziția nu le-a dat asigurări ferme și ei, familiile lor și cei legați prin interese, au votat în consecință, desigur nu în proporție covârșitoare, dar în mare măsură, pe alți membri de partid, care, în plus, se pretindeau și reformatori.

A existat și de altfel există o mare categorie de oameni interesați în menținerea vechilor structuri: securiștii și milițienii cu familiile lor, cei din rețeaua comercială și turistică, profitori ai unor situații anormale și numai cât acestea durează, toți cei înscăunați în funcții inutile și neproductive, de sus și până jos, toți cu părinți, neveste, copii, frați și cumnați. Inainte de a simți în cap bâtele și pe spinare rângile minerilor, țiganii români au considerat că afacerile lor productive pentru ei și contraproductive pentru națiune nu pot continua și înflori decât într'o situație anormală ce putea fi miraculos menținută prin votul din Mai.

S'a spus că în timpul lui Ceaușescu a înflorit xenofobia. In realitate, Românii nu sunt, prin tradiție, xenofobi, dimpotrivă au avut tendința chiar de a supralicita mirajul străinătății și al omului cu Mercedes. Frontul a reușit să imprime teama că vin străinii să cumpere țara, noțiunea de "cumpărare" înlocuind-o pe cea de "investiție" și fiind prezentată ca un flagel ce va duce la șomaj, sau în cel mai bun caz la muncă susținută, activitate de care comunismul dezbară omul peste tot.

S'a discutat mult dacă opoziția trebuia să prezinte candidați la președinție și să participe la alegerile parlamentare. Dl. Petre Rațiu observă cu justețe că prezentând candidați la suprema magistratură, se achiesa la un tipar constituțional înaintea consultării poporului român.

Trebue să recunoaștem însă că în condițiile culturii politice a Românilor după 45 de ani de comunism și 5 luni de propagandă fesenistă unilaterală și practic exclusivistă, un referendum desfășurat în condiții de totală libertate în ziua votului ar fi respins popular ideea monarhiei constituționale, chiar legitime, utile și necesare în condițiile date ale României. In acest context, mai ales că ambii candidați ai opoziției proveneau din exil ceea ce nu ar fi trebuit teoretic să constituie un dezavantaj, dar în cadrul real l-a constituit, - și mai ales că NU aveau șansa să fie aleși și nici măcar să obțină un vot concludent, deși pentru liderul liberal au votat și foarte mulți Maghiari, ar fi fost mai bine ca partidele tradiționale să nu prezinte candidați proprii, ci să susțină candidatura unei personalități din țară de suprafață, dacă nu pur politică, măcar culturală, păstrând astfel o posibilitate proprie de viitor, în funcție de conjunctură.

Noțiunile de economie de piață și de privatizare au surprins nepregătite marile pături românești, au creat temeri atât prin necunoaștere cât și prin generalitatea unor discursuri. Frontul a procedat altfel, după un discurs moderat și liniștitor în timpul campaniei electorale, a venit după alegeri cu un adevărat program liberal.

Eșichierul politic actual al României prezintă un guvern dispunând de o foarte confortabilă majoritate, iar de cealaltă parte o opoziție laminată și divizată. Trecutul trebue valorificat în sensul de a i se desprinde învățămintele și de a le transforma în premize și după caz, în contrapremize pentru viitor.

Ar fi util ca micile partide, din care unele nici nu au măcar un reprezentant în parlament, după cum o doresc membrii acestora, fie să se regrupeze într'un partid - tot de esență liberală - la centru, fie să fuzioneze cu unul din partidele tradiționale. Prima ar putea constitui o formulă tactică, a doua una strategică.

In Partidul Național-Liberal trebue introdus un adevărat stil democratic de lucru. Dacă Ion și Ionel Brătianu au practicat în anumite perioade unul autoritar, ceea ce a fost benefic țării și istoriei Românilor, nu toată lumea este Ionel Brătianu și nu este suficient să existe o potrivire de nume ca să-ți dobândești un renume. Convulsiile din PNL arată cât de nocivă poate fi ignorarea consultării și repetarea unor practici, chiar și familiare, ce amintesc de o perioadă nu prea îndepărtată.

Opoziția trebue să acționeze unitar și la această mișcare trebue atrasă și Uniunea Democrată a Maghiarilor din România, astăzi cel mai important dintre partidele de opoziție. Este normal ca o puternică minoritate națională să-și aibă propriul partid, așa cum a fost reprezentată și în monarhia noastră constituțională interbelică, iar UDMR a dat dovadă de maturitate politică și civică, prezentându-se ca partid în alegeri, fără însă a avea și candidat propriu la conducerea statului, cetățenii români de origine maghiară având latitudinea de a vota pentru unul din cei trei candidați, toți de origine română. Diversiunile etnice practicate de tandemul Iliescu-Roman se situează în continuarea celor ale lui Nicolae și Elena Ceaușescu, ceea ce nu este de mirare, dată fiind esența comună a unor mai mari sau mai mici nomenclaturiști.

Actuala guvernare joacă în continuare cartea xenofobiei și este mai mult decât dispusă să pună greutățile economice ale țării pe seama Occidentului dar opoziția și exilul trebue să arate clar că ele se datoresc incapacității și incompetenței guvernanților și izolării la care au dus țara prin măsuri necugetate, de genul teroarei exercitată prin mineri.

Lovită la propriu și la figurat, opoziția nu era însă pregătită să preia o conducere pentru care nu avea cadrele necesare. Cei doi ani ce se scurg până la alegerile viitoare trebuesc folosiți tocmai pentru formarea acestor cadre și mai ales realizarea unor relații în țările dezvoltate, ce ar putea fi interesate doar de o Românie democrată și stabilă. Iluzia că avem o țară eminamente bogată și că suntem centrul atenției mondiale rămâne doar ceea ce este: o simplă iluzie. Realitățile sunt altele și dacă nici țara și nici exilul nu le vor privi decât la modul păsunisto-semănătorist, riscăm să ne autoatribuim în continuare nota 10 la geografie, uitând însă de istoria trecută, prezentă și mai ales de cea viitoare.

In ce priveste rolul exilului, voi încerca să-l abordez într'un text viitor.

EROII

Trec umbre tăcute,
convoi de cruci prin ploi,
trec șiruri lungi și negre
de chinuiți eroi.

O, câți ați fost în lupte
și câți rămas-ați goi?...
Sărmani sunteți și astăzi
ciolane de eroi.

Si nimeni nu vă știe
Doar Dumnezeu și voi,
câți ați murit prin șanțuri

Prin apele șuvoi
ce v'au scăldat în sânge,
nefericiți eroi...

Gheorghe RĂDULESCU

DIN NOU DESPRE FRONTUL DE SALVARE NAȚIONALĂ

—Alexandru NEMOIANU—

Dincolo de toate detaliile, de desfășurările zilnice, de necazurile fiecărei clipe sau de declarațiile oficiale, este tot mai limpede că în România se desfășoară o luptă crâncenă între forțele întunecate ale zilei de ieri și forțele vii ale neamului care reprezintă viitorul.

De fapt, ca în tot restul Europei de Est, și în România lupta se dă între tot ce are mai bun neamul românesc angajat către un viitor de libertăți democratice și acele forțe întunecate ce se camponează de structuri aparținând rușinosului trecut comunist, structuri ce au adus o prosperitate nemeritată unor indivizi nevrednici.

Acest adevăr, pus în termeni concreți, înseamnă lupta și opoziția pe care forțele și factorii politici responsabili și conștienți din România o fac formațiunii politice amorfe și nearticulate, cunoscută sub numele de Frontul de Salvare Națională condus de Ion Iliescu-Bâtă, Petre Roman et comp. Este un fapt notoriu acuma că acest "front" a reușit în Decembrie 1989 să deruteze poporul român în revoltă, să se instaleze la putere (sub promisiunea solemnă că o face în mod provizoriu și tot sub promisiunea că nu va participa la alegeri), să își subordoneze toate mijloacele puterii, iar acum să urmărească să se eternizeze la putere. Așa cum rezultă, în vederea atingerii scopului propus (eternizarea la putere), Frontul de Salvare Națională a folosit o vastă gamă de mijloace unele mai dubioase sau mai incorecte decât altele.

In primul rând s'a folosit promisiunea fără acoperire. Au promis că nu vor participa la alegeri, că vor scoate în afara legii Partidul Comunist, că se vor ține alegeri libere, că se va curăța aparatul de stat de toți incorecții și compromișii, că se va trece la o economie de piață, etc. Nici una dintre aceste promisiuni nu a fost onorată deci, într'o limbă românească, poate mai puțin politicoasă dar oricum mai clară, s'a mințit.

Un alt mijloc folosit pe larg a fost calomnia. S'au folosit toate calomniile și insultele posibile pentru a discredita pe cei ce se opuneau neo-comunismului. S'a afirmat că opoziția este constituită din "fugari" "îndopați cu dolari". Cei cărora nu li se puteau aduce genul acesta de imputări au fost acuzați că sunt "vânduți" "străinilor", că sunt "răi Români", că vor să "cumpere" poporul, și tot felul de inepții identice. Dar mai cu seamă au folosit "frontiștii" mijlocul care îi dovedește direct scoborîtori din jalnicul și rușinosul P.C.R: violența.

Incepând din Ianuarie "frontiștii"; au dus o continuă și crescândă campanie de violență verbală și fizică. Folosind cu nerușinare toate mijloacele puterii de stat, pe care au uzurpat-o, "frontiștii" nu s'au dat în lături dela nimic, au bătut, ucis, vandalizat pe toți cei care doar se îndoiau de calitatea acțiunilor lor. Nu este nevoie să enumerăm toate fără-de- legile comise, este suficient să ne amintim de ororile "mineriadei" din Iunie și de modul cinic în care cel ce își zice "Președinte al reconcilierii" i-a felicitat pe criminali. (De altfel prin această acțiune Ion Iliescu va intra în Istorie cu epitetul sau renumele de Bâtă.)

Dar dincolo de toate aceste realități foarte triste, putem spune că există și motive să sperăm în mai bine.

"Frontul" a folosit toate mijloacele ce erau posibile în actuala conjunctură mondială și europeană. Mai mult decât atât este greu de crezut că poate face, căci oricum, se află total izolat și arătat cu degetul.

Avem, deci, motive să credem că pendulul istoriei va începe să se mute și pentru Români în direcția libertăților de conștiință și existență așa cum sunt ele recunoscute în lumea reală.

"DEMOCRAȚIE" ÎN PRAG DE IARNĂ

—Mihaela MOISIN—

Cei ce au dat votul lor lui Iliescu și FSN-ului, au uitat că anul are și iarnă, nu numai primăvară, că nu există numai trandafiri, dar și flori de ghiață pe la geamuri.

Nu s'au gândit probabil că iarna ce urmează ar putea începe ca și cele de dinainte, cele ce au creat condițiile de revoltă. Ne referim la revolta sinceră a tinerilor și celor mai bătrâni, cei cu suflet simplu și curat, nu cu încălciturii și comploturi de tip securist, cei care au ieșit în piețe să dărâme o dictatură. Din nefericire însă, ei nu au dat jos o dictatură, ci un dictator. Si altul i-a luat locul, cu același zâmbet pe față, îmbrobodindu-i pe intelectuali și muncitori, pe țărani și mineri, care strigau cât îi ținea gura: "Trebue să-i dăm o șansă!". Si i-au dat. Sau pe femeile din fabrici ce scandau fericite: "Iliescu când apare, soarele pe cer răsare!". Si a răsărit.

Zadarnic au strigat de cealaltă parte, zeci și sute de mii de tineri în piețe "Jos comunismul", zadarnic au semnat cu sutele de mii "Proclamația dela Timișoara", zadarnic a curs sânge nevinovat. Căci ce ice au încercat să schimbe într'adevăr ceva în biata Românie, să introducă treptat democrația adevărată, au fost tratați de "golani", "huligani", "fasciști", iar în final, au fost arestați, bătuți, brutalizați de securiștii lui Ceaușescu - azi ai lui Iliescu -, deghizați în mineri.

Si iată că o nouă iarnă e în pragul ușii, și noua "democrație" instalată de FSN este tot mai asemănătoare cu cea de ieri și cea de alaltăieri.

Condițiile de bază ale existenței, acel minim absolut necesar, se deteriorează pe zi ce trece.

După ce au trecut o primăvară și o vară cu oarecare usurare, când căldura și lumina au venit dela Dumnezeu, iar alimentele din rezervele Comitetului Central, din ajutoarele trimise îndar de toată lumea celor ce au făurit revoluția și în parte dela pământul bogat al Românie, se apropie o iarnă, în care Dumnezeu trimite căldura și lumina altora, rezervele alimentare s'au terminat, iar ajutoare materiale nu vor fi trimise unei țări care și-a ales "liber", în mod "democrat", asemenea conducători.

In zadar au cheltuit banii poporului, Petre Roman străbătând în lung și lat Europa, Iar Iliescu traversând oceanul, în încercările lor disperate de a convinge o lume întreagă că în România este democrație și că, doar elemente antiromânești, fasciste, din afara țării au provocat tulburări grave în România. Greșelile mari ca "golaniada", "mineriada", precum și instigările securității printre Români sau între Români și alte grupuri etnice din România, nu se pot nici ierta, nici uita.

Președintele comunist Iliescu s'a bucurat în Statele Unite de aceeași primire de care s'a bucurat Ceaușescu în Canada, cinci ani înurmă. In timp ce Ceaușescu însă, șocat de acuzațiile ce i se aduceau de către Românii demonstranți, nici n'a întors capul, ci și l-a ascuns în palton, Iliescu s'a țigănit cu demonstranții, disculpându-se de acuzațiile aduse.

Si cu toate acestea, Securitatea lucrează cu aceiași oameni și cu aceleași metode ca în vremurile "bune" ale lui Ceaușescu, trucaje, dezinformare, arătând Românei la televizor, o primire caldă făcută de Românii americani.

Petre Roman, mai plimbat prin Occident, chiar cu ceva studii în Vest, nu cere ajutoare materiale pentru țară, ci, mai diplomat, cere ajutor pentru copiii din orfelinate, pentru copiii handicapați, de a căror existență a aflat și FSN, chiar înaintea turneului lui.

Desigur Petre Roman, folosind farmecul lui deosebit, speră ca să obțină niște ajutoare - cel mai bine în bani peșin - pe care apoi să le dirijeze așa cum el și seful lui vor crede de cuviință. Ce bine ar prinde cele 100 de milioane de dolari pe care Roman le cere pentru îmbunătățirea situației copiilor bolnavi sau orfani, dacă ar fi bine dirigiute. N'ar strica nici ajutoare materiale în bunuri, atâta timp cât ar fi trimise spre distribuire, guvernului.

Se pare însă, că o lume întreagă este dipsusă să ajute copiii României, mai ales după îngrozitoarele imagini transmise de diferite posturi de televiziune occidentale, dar, când te-ai fript cu supă sufli și în iaurt; așa că, Occidentul îi va ajuta pe acești copii direct, dela societate de binefacere la spital, sau la orfelinat.

Este rușinos pentru actuala conducere "democrată", ca toate ajutoarele trimise, în convoaie de mașini, din Europa, inclusiv vaccinuri, medicamente, alimente de bază, să fie însoțite de lucrători sau voluntari străini în țară, iar acolo să fie distribuite direct destinatarului, sub asistența lor. Iar această lipsă de incredere are la bază vechea experiență a trimiterii de ajutoare direct la guvern, care apoi să le vândă consumatorilor.

Greșelile conducătorilor costă azi poporul român, dar vor costa mâine pe dictatori. Istoria se repetă, cu viteză mai mare de astă dată. Ieri El și Ea (Nicolae și Elena Ceaușescu), azi El și El (Iliescu și Roman).

Si iarna bate la ușă, și măsurile draconice, comunisto-ceaușiste pe care cu succes le continuă Iliescu, apar ca ciupercile. Sunt deja restricții la apă (apă potabilă, nu apă caldă) care se dă numai de două ori pe zi, timp de câte o oră, în centrul Bucureștiului; s'au cartelat deja alimente de bază în diferite orașe ale țării, și se anunță rationalizarea căldurii și a energiei electrice. Economia țării merge în permanent declin fiind frânată chiar de guvernul "democrat" al României, prin legile și decretele ce în loc să încurajeze economia de piață, o îngrădesc.

"Emanația" revoluției nu poate prin nici un fel de combinații, chimice sau politice, să se transforme în suplinitor de mâncare, căldură, electricitate.

Iar ca să fie tacâmul complet, legile și decretele apărute nu sunt numai în ce privește economia, dar și alte domenii ce țin de partea spirituală. Presa este considerată liberă, dar se pun restricții la hârtia de tipărit, la distribuire, etc. Si mai nou, apariția lui "Hopa Mitică, nu se sparge, nu se strică, în picioare se ridică" - Adrian Păunescu, poet al curților comuniste, feseniste, care a luat conducerea revistei Zig-Zag. Si încă, asta n'a fost destul, ci a trebuit să se înființeze și un alt "show" pentru Adrian Păunescu: "'Totuși, iubirea", care va funcționa probabil pe vechiile principii ceaușiste -renașterea naționalismului.

Așa s'a întâmplat și pe vremea lui Ceaușescu, când în acesta și în barzii lui țipa patriotismul și naționalismul, noțiuni greșit înțelese, sau bine înțelese dar intenționat rău practicate, că s'a ajuns la instigări între Români și grupurile etnice din România. Evenimentele dela Târgu Mureș, operă a securității, poate că au fost chiar noul debut al vechilor barzi, pe scenele Transilvaniei. Si poate la Săpânța, să-și fi arătat talentele aceiași experimentați barzi.

Aceasta e "democrația" instalată de noul guvern al lui Iliescu și Roman în România, după sângele vărsat, nevinovat, în Decembrie 89.

Acestea sunt însă și condițiile unei noi revoluții: lipsuri materiale, înțelegerea de către popor a faptului că a fost mințit din nou, înșelat de cei cărora le-a acordat (măcar în parte) votul și încrederea sa, că de fapt, azi este mai rău decât pe vremea lui Ceaușescu.

O nouă revoluție poate avea loc din nou cu vărsare de sânge sau nu funcție de atitudinea armatei, poliției, securității.

O schimbare de guvern care ar avea aceleași efecte ca și o revoluție, se poate face însă și pe cale pașnică. Desigur, cel mai simplu și elegant, ar fi ca actuala conducere, FSN-Iliescu-Roman să se retragă, lăsând locul unora capabili să scoată țara din dezastrul economic în care a ajuns, să o readucă în Europa.

Desigur, această din urmă posibilitate ar fi cea de dorit, căci nimeni nu dorește să curgă iarăși sânge nevinovat, cât de grea ar fi situația în țară.

Singura speranță ca ieșirea din această criză să se facă fără violență, este în încercarea disperată a acestor oameni minunați, cu rezistență de fier, de a ajunge la o unire a tuturor forțelor și grupărilor cu adevărat democrate din țară, într'o singură forță anticomunistă, capabilă să ceară și să impună demisia actualului guvern fesenisto-comunist, inclusiv a lui Iliescu-Roman.

In acest sens este de felicitat organizația "Mișcarea,

Continuare în pag 7

FONDUL POLITIC "ROMÂNIA"

Datorită situației dezastruoase în care se găsește economia românească, se impun măsuri urgente, care să înlăture cât mai repede efectele negative și haosul actual.

Pentru acest motiv, un grup de Români a luat inițiativa înființării FONDULUI POLITIC "ROMANIA", în vederea sprijinirii în viitoarele alegeri, a partidului care va curpinde în platforma sa și următoarele măsuri economice:

1. Trecerea treptată la o economie de piață bazată pe rentabilitate și eficiență economică;
2. Stimularea inițiativei particulare în toate domeniile, sprijinirea micii proprietăți familiale țărănești tradiționale și împroprietărirea țăranilor;
3. Stimularea comerțului și reducerea treptată a rolului statului în economie;
4. Legalizarea dreptului de proprietate;
5. Sistem de justiție independent care să protejeze dreptul de proprietate, sistem rezultat din separarea celor 3 puteri de stat: legislativă, executivă și judecătorească;
6. Stabilirea unui sistem bancar care să poată acorda credite și să încurajeze inițiativa particulară;
7. Stabilirea unui sistem de impozite uniform;
8. Liberalizarea schimburilor comerciale;
9. Intreruperea activității economice deficitare și introducerea unor noi forme de investiții eficiente;
10. Reformă monetară.

Acest fond va fi folosit pentru mijloace de propagandă în favoarea partidului care, în platforma programului său va include punctele de mai sus.

Toți contribuitorii vor primi la fiecare 6 luni o situație financiară a fondului și modului de distribuire a lui.

Contribuitorii sunt rugați ca în scrisoarea de donație să includă și 2-3 plicuri marcate și cu adresa lor la destinatar, pentru ușurarea sistemului de corespondență.

In ziua de Sâmbătă 3 Noembrie 1990, ora 4.00 p.m. va avea loc în sala Câmpului Românesc din Hamilton, Ontario, o adunare în scopul definitivării platformei fondului și alegerea grupului de coordonare a acestuia.

Contribuitorii ce nu pot participa la această adunare, sunt rugați să trimită ideile, sugestiile și contribuțiile lor la adresa:

P.O.Box 771
Cambridge, Ontario,
N1R 5W6, Canada.

RECLAMĂ PLĂTITĂ

DELA MONARHIE LA REPUPBLICĂ

POATE FI UN MONARH PREŞEDINTE DE REPUBLICĂ ?

-ALTERNATIVĂ CU DOUĂ RENUNŢĂRI-

Adrian GRIGOROPOL

Monarhia este o instituţie politică din cele mai vechi timpuri evoluând dela absolutism la constituţionalism. In ce priveşte ţara noastră, ea este implantată dela regii daci, voievozi, domnitori pământeni, domnitori, şi din nou la regalitate până acum 43 de ani când ultimul rege, Mihai I, constituţional indiscutabil, a fost forţat să abdice pentru ca ţara să treacă la forma de republică, necunoscută până atunci, din nenorocire o respresivă dictatură comunistă, care a culminat cu un despotism neîncoronat dar abject şiferoce, care n'a putut fi înlăturat decât prin sângeroasa Revoluţie populară.

Plecând dela cartea din 1933 "Supt trei regi" a lui Nicolae Iorga, în care, cu stilul său expandat, prolix şi sinuos ne expune vederile sale axate pe contextul politic la fiecăruia dintre cei trei, găsim cum Carol I şi Ferdinand I au patina istorică a datei postume a scrierii, detaşându-i drept ctitori, fie ai independenţei, fie ai întregirii neamului. In privinţa lui Carol II, a cărui domnie avea să mai dureze încă şapte ani, îi prinde caracterul labil şi influenţa sa nefastă asupra climatului politic, scăpându-i prin urmare cum a ajuns la dictatura regală, la Frontul Renaşterii Naţionale, la "Marele Străjer" (premonitiune la Ceauşescu şi vom vedea dacă nu şi altul), încheindu-şi performanţa regală cu o abdicare pripită, urmată şi de una din cele mai ruşinoase pete pe harta demnităţii ţării, asasinarea marelui istoric român.

In vremea când Nicolae Iorga îşi încheia lucrarea, eram elev în cursul superior la Mânăstirea Dealu şi în clasa I-a a fost înscris formal Voievodul Mihai, care apărea uneori la festivităţi cu caracter experimental străjeresc. Cam de atunci am putut trăi felul în care s'au desfăşurat domniile lui Carol II şi Mihai I. Deci sub doi regi! Am avut prilejul să-i văd de aproape, fie pe amândoi fie pe fiecare în parte.

In cuprinsul acestor rânduri nu este locul să spun prea multe despre Carol II, decât că prin domnia sa eratică, anticipată de un du-te vino la tron într'o manieră de operetă, apoi marcată de intrigi de palat, coruperea şi anihilarea forţelor politice democratice s'a ajuns la dictaturi personale.

Mihai I este "un prinţ nenorocos" al monarhiei. Copil-rege, returnat prinţ moştenitor, manipulat de regele-tată ca Mare Voievod de Alba Iulia şi în sfârşit rege formal, sub dictatura Antonescu, căreia i-a pus capăt cu eroism la 23 August 1944, după care rege-rege constituţional să lupte încă doi ani pentru libertatea democratică a poporului, pentru ca sub ameninţarea pistolului şi a altor consecinţe grave pentru ţara pe care o iubea şi pentru poporul care-l iubea, să fie forţat la 30 Decembrie 1947 să ajungă un "rege în exil".

In luna Mai, acest an, după dezgustătoarea anulare a vizei acordate de un guvern care s'a dovedit lipsit de elementar simţ politic, fiindu-i interzis să calce pământul unde s'a născut, aflându-mă în Geneva, am dorit ca fostul rege să-mi acorde o convorbire, pentru care nu aveam nici un fel de preconcepţie, o convorbire deschisă despre monarhie cu cel mai indicat interlocutor. In acel timp era plecat în Italia şi a revenit în ultima zi a sejurului meu, când mi-a fixat ora 7.30 seara. Punctualitatea fiind după cum se spune politetea regilor, la ora respectivă eram la Vila Serena din Versoix, cam la 15 km. unde porţile erau larg deschise, semn de bun augur. N'a fost aşa. M'a întâmpinat un tânăr englez, care m'a încunoştinţat că familia regală este plecată la Geneva, nu ştie ora întoarcerii şi nu are nici o instrucţiune. Cum nu e greu să te întorci dela o poartă închisă, incidental era deschisă, dar acelaşi lucru, am plecat nedumerit. Nici un ajunsesem bine la prietenii unde stam, că a sunat telefonul şi regina Ana, cu repetată părere de rău, s'a scuzat că datorită traficului au întârziat 15 minute, dar că lăsase vorbă Englezului să aştept şi acesta nu mi-a comunicat. Am asigurat-o că eram departe să presupun altceva decât o cauză de forţă majoră după care am fost pus în legătură cu fostul rege. Cu regret de ambele părţi, am conversat pentru un timp generalităţi. M'a întrebat dacă mai revin în Geneva, (ceea ce nu aveam nimic plănuit) şi a rămas să transpunem conversaţia în scris, asigurându-mă că îmi va răspunde. N'am făcut-o până acum când, ţinând seama de mesajul său emoţionant către Romăni şi Romance din 29 Iunie a.c., substitui scrisorii aceste rânduri care ne mai având caracter confidenţial, rămâne la suveranitatea sa de a continua dialogul pe orice cale.

De aici, trecând la obiectul acestor rânduri, subliniez că monarhia constituţională n'a apărut în acelaşi timp şi spaţiu, după cum au fost state care n'au cunoscut-o deloc, trecând dela început la forma republică constituţională, de exemplu Statele Unite şi multe state apărute posterior celui dintâi şi al doilea război mondial, după cum sunt state-republici nou create. România ca stat naţional unitar şi democratic, a adoptat un regim de monarhie constituţională în care regele este capul statului, dispunând de prerogative limitate, exercită funcţiunea fără amestec politic, constituind garanţia constituţiei şi acţionând ca un arbitru imparţial în raportul de forţe politice, iar în caz de impas apelează la voinţa poporului pe calea alegerilor libere şi echitabile. In trecut s'a stabilit ca monarhia să fie ereditară în linie masculină.

După 50 de ani de dictatură antonesciană şi comunistă, la 22 Decembrie 1989, România s'a eliberat având drept ţintă înfăptuirea în mod ireversibil a unei democraţii reale.

Imprejurarea că în momentul triumfului, Revoluţia populară spontană a suferit o contralovitură din partea unui eşalon secund al fostei dictaturi, a produs o mutaţie în dreptul legitim ca poporul răsculat să decidă forma constituţională a statului în viitor. Preluarea puterii de către Frontul Salvării Naţionale s'a efectuat sub o triplă înşelătorie: felul în care s'a intitulat, pretenţia unei ligitimităţi datorată "consensului naţional" inexistent, şi angajamentul de provizorat până la alegeri libere şi corecte. Drumul spre deţinerea definitivă a puterii,a fost trasat prin legea electorală fabricată iniţial în culisele FSN-ului şi votată cu cvasi unanimitatea FSN-ului în CPUN. Această lege a prefaţat dispoziţiuni constituţionale şi a inserat vizibile capcane pentru monopolizarea neocomunistă a ţării. Această lege trebuia să fie intitulată şi încheiată ca "legea specială provizorie în vederea ţinerii primelor alegeri libere după 50 de ani". Ceea ce nu a fost nici pe departe.

Lăsând la o parte bicefalismul de corp legiuitor şi în acelaşi timp Adunare Constituantă, având ambele un termen maxim de 18 luni, după care să se dizolve de drept dacă nu s'a votat o constituţie, dar în acelaşi timp şi de o lună-două dacă constituţia este accelerată, ceea ce ar duce tot la dizolvare automată şi noi alegeri, osebit de faptul că şi după 18 luni, dacă operează dizolvarea de drept, urmează un suspens de alt timp, în care să se ţină noi alegeri (şi nici nu este de ştiut ce se mai întâmplă dacă nu se ţin) conchidem că este o lege capcană.

Dar, îndreptându-ne privirea spre alegerea unui cap al statului, denumit preşedinte, dar nu interimar, până la constituţie, alegere separată plebiscitară, conferă celui ales exercitarea funcţiunii fără termen expres, ceea ce complică lucrurile fie că s'a votat constituţia, fie mai ales dacă nu, vom vedea că omisiunea s'a putut datora şi certitudinii probabile că Frontul va câştiga alegerile, preşedinţia şi constituţia, fără probleme şi Dl. Iliescu va rămâne, mai ştii, preşedinte pe viaţă!

Practic, lucrurile au fost canalizate pe făgaşul incompatibilităţii monarhie-neocomunism, chiar dacă în căutarea unei identităţi mascate, Dl. Iliescu s'a gândit la o democraţie de tip suedez sau spaniol-socialist, ambele decapitate de monarhie.

Ceea ce pare o utopie, ar putea fi o alternativă, dacă actuala guvernare înţelegând că s'a angajat pe un drum greşit, ar renunţa la el, dând dovada de patriotism prin a face o cotitură decisivă, iniţiind şi efectuând o schimbare radicală, reformându-şi total structura, prin alcătuirea unui guvern de coaliţie, la care să participe în mod echitabil toate forţele democratice, reelaborând o altă lege electorală imparţială, în temeiul căreia să se procedeze la noi alegeri sub supraveghere internaţională efectivă, din care să rezulte o Adunare Constituantă dotată cu garanţia că va edicta o constituţie cu adevărat democrată, şi nu fructul anticipat previzibil al unui guvern şi parlament de partid unic neocomunist.

Intr'o asemenea situaţie, pentru a nu da naştere unei agitaţii a neocomuniştilor alergici la monarhie, pentru funcţia de preşedinte, să se accepte şi candidatura fostului rege Mihai a cărui personalitate chiar lipsită de însemnele regale poate fi luată în considerare a fi dintre cele mai potrivite. Dispune de profil internaţional, nu este pătat în nici un fel şi nici nu are pe tot parcursul vieţii nici o angajare politică decât de devotament faţă de popor, este experimentat în conducerea statului, a demonstrat patriotismul său prin actul dela 23 August 1944 şi acum, ca atunci, prezintă garanţia unei neutralităţi în păstrarea balanţei între forţele politice. Desigur că aceasta presupune din partea sa o depăşire a problemelor unei restauraţii monarhice, probleme care sunt cunoscute şi viu dezbătute, ceea ce nu poate să-i fie prea greu în raport cu desele şi solemnele sale declaraţii că e gata să-şi slujească poporul, oricând şi pe orice cale, ca unul care a fost rupt de el şi îndepărtat contra voinţei sale şi a poporului, ci prin voinţa unei puteri străine şi a unui instrument abia în formare a acesteia.

Această alternativă care poate fi considerată utopică, dar ce a mai rămas implauzibil în zilele noastre? a decurs din pierderea credibilităţii pe plan intern şi extern a actualei conduceri de stat, care a dus la consecinţe atât de grave ca pierderea ajutorului străin pentru refacerea economică a ţării, la condiţionarea eventualei schimbări de optică prin îndeplinirea unor condiţiuni drastice, precum şi de eliminarea "status quo"-ului de care Frontul cu Dl. Iliescu nu vor fi niciodată capabili. Ca o soluţie la o radicală schimbare, guvernarea trebue să pună capăt declaraţiilor demagogice şi pozărilor seductive în vizite mai mult sau mai puţin oficiale, trecând neîntârziat la alegerea unui nou preşedinte prin referendum sau scrutin de multiple candidaturi, la care să participe şi fostul rege Mihai I.

Aceasta era de fapt şi ceea ce doream să discut la Versoix.

"DEMOCRAŢIE" ÎN PRAG DE IARNĂ

Urmare din pag. 6

Braşov - 15 Noembrie", care a organizat la Braşov, în zilele de 7-8 Septembrie 1990 conferinţa "Rezistenţa Română", reunind reprezentanţi şi conducători ai diferitelor organizaţii, ligi şi asociaţii, printre care personalităţi cunoscute ca Doina Cornea, Marian Munteanu, Ana Blandiana.

O întrunire similară a avut loc apoi la Timişoara.

Dacă din dialogurile ce au început să aibă loc între diferite organizaţii ce doresc binele ţării, va rezulta o forţă unică, cu principii comune, cu adevărat democratice, cine ştie ce ne va aduce Crăciunul lui 1990?

Mihaela MOISIN

România liberă

cel mai important reprezentant al presei cu adevărat independente din ţară, este singura garanţie a libertăţii cuvîntului în România. Cumpărînd acest ziar contribuiţi direct la însăşi cauza democraţiei în România.

România liberă nu înseamnă numai informaţii direct din ţară ci şi redarea într-un mod unic a atmosferei din România de astăzi. Mai mult ca niciodată aveţi nevoie de ***România liberă*** iar ***România liberă*** are nevoie de dumneavoastră.

România liberă Distributors vă oferă în exclusivitate posibilitatea de a vă abona la ziarul ***România liberă*** retipărit în USA şi publicat săptamînal.
Pentru a vă abona completaţi cuponul de mai jos şi trimiteţi-l împreună cu *check* sau *money order* pe adresa:

România liberă Distributors
130 Water Street
New York, NY 10005

Nume _____

Adresă _____

Oraş/Stat/Cod _____

Telefon _____

☐ 6 luni — $50 ☐ 1 an — $90

Ofertă specială: ☐ 3 luni — $28

IENICERII DOMNULUI ILIESCU

—Mircea SABAU—

Imediat după Revoluția din Decembrie s'au auzit tot felul de lucruri și fapte oribile care s'au întâmplat în timpul dictaturii lui Ceaușescu - unele mai incredibile decât altele.

Desigur că mai toate aceste "dezvăluiri și descoperiri" erau legate de structura, organizarea și scopul securității despre care se spunea că era total devotată lui Ceaușescu și că lucra numai ca să-l mențină pe dictator la putere și să-i asigure controlul total și absolut asupra României și Românilor. Apoi securiștii au devenit teroriști, trăgând pe ascuns din cimitire și din podurile caselor, rănind și ucigând oameni nevinovați într'o luptă care părea fără sens și fără un anume țel - un fel de răzbunare personală împotriva poporului. Pe unii dintre acești teroriști i-am văzut cu toții la televizor fie cu mâinile după cap arestați și înghiontiți de popor - fie în paturi de spital, răniți, dar cu cătușe la mâini, ancorați de zăbrelele patului de fier. Nu s'a divulgat identitatea lor și încă nici nu se știe ce s'a întâmplat cu ei.

Toți acești teroriști păreau niște enigme. La un moment dat cineva a încercat să-i identifice și atunci am aflat că au existat rețele de astfel de teroriști care aveau case conspirative, tuneluri subterane, provizii de arme și mâncare, mijloace de comunicare și observație și câte și mai câte. Dar după un timp și acestea au fost uitate și cineva a încercat să explice că totul ar fi fost zvonuri, închipuiri, etc. Vă amintiți de emisiunea D-lui Ted Kappel "Moartea unui dictator" care filmase niște tuneluri și când a vrut să revină să refilmeze o parte a acestor ascunzișuri i s'a spus că de fapt nu există ceea ce căuta el - cu toate că o parte a peliculei încă păstrează imaginea tunelului și a unor laboratoare secrete, a stațiilor de ascultare și înregistrare a convorbirilor telefonice, etc.

Intre timp s'a auzit că de fapt o parte din copiii orfani sau abandonați, au fost crescuți într'un regim special care să facă din ei un fel de mașini ucigașe fără milă și fără conștiință - total devotați lui Ceaușescu, un fel de ieniceri gata să moară pentru dictator.

Desigur că multe din lucrurile care s'au spus sau s'au auzit sunt creațiile fanteziei cuiva, poate chiar parte din folclor. Dar desigur că unele zvonuri au fost create cu intenția de a exalta sau provoca, sau poate chiar pentru a înspăimânta și avertiza pe unii sau pe alții. Totuși cert este că azi nu se mai vorbește nici de securitate nici de teroriști. E chiar foarte periculos dacă nu respecți acest consens.

Si totuși majoritatea populației știe că nici securitatea nici securiștii nu au fost simple fantezii și nici unii nici alții n'au dispărut. Exemplele sunt multiple, dela uciderea și bătaia multor cetățeni care erau atrași către "partidele istorice" în perioada premergătoare alegerilor la devastarea sediilor și atacul brutal al tuturor celor care nu simpatizau cu FSN.

Primul mare șoc l-am avut cu toții în Ianuarie când pentru prima dată pe arena politicii românești au apărut "minerii". Atunci am înțeles că nici securitatea nici teroriștii n'au dispărut, ci s'au "transformat", așa cum s'a transformat și partidul comunist în FSN conform legii universale a conservării care e valabilă peste tot în univers.

Folosindu-se de structurile de comunicație și control ca și de rețeaua de organizații transferate dela PCR la FSN, conducătorii acestui partid au reușit să domine și să terorizeze toate organizațiile politice de opoziție, care n'au putut să facă cunoscut programul lor de guvernare deoarece au fost împiedicate prin tot felul de mijloace să țină întruniri, să difuzeze presă sau alte materiale publicate. In plus accesul nelimitat al FSN la toate mediile de comunicare și mai ales la radio și televiziune le-a permis celor din conducerea FSN să răstălmăcească, să calomnieze și să distorsioneze orice idee, mesaj sau program al partidelor de opoziție, reușind să le anihileze total pe acestea. Așa s'a întâmplat că poporul a fost asmuțit asupra tuturor celor care nu împărtășeau vederile Frontului Salvării Naționale, care erau calificați drept vânzători și trădători de țară, aducători de șomaj și dezastru economic, aserviți străinătății, imorali și corupți.

Iliescu și oamenii lui și-au asigurat susportul și simpatia poporului, afișându-se ca "eliberatori", oameni care au "suferit" sub Ceaușescu și mai ales prin desființarea unor legi și decrete cum ar fi cel legat de avort care i-a adus suportul femeilor. De asemenea, prin ridicarea salariului și pensiilor unor grupuri de muncitori, țărani și pensionari a obținut adeziunea altor grupe sociale, care nici măcar n'au mai vrut să afle de alte partide politice, refuzând să se intereseze până și despre biografia candidaților FSN pe care i-ar fi acceptat oricine ar fi fost.

Doar tinerii care au făcut revoluția înfruntând cu piepturile goale gloanțele celor care se opuneau cu toată forța, schimbării - acești tineri ca și o parte din intelectualii de frunte ai țării, au înțeles că Revoluția nu s'a încheiat și că ea nu se va încheia decât atunci când România va deveni o țară democratică și cu o economie descentralizată bazată pe piață liberă. Deși acești tineri și în special studenții nu au aderat la nici un partid sau formație politică, ei au continuat totuși să demonstreze pașnic cerând ca România să nu fie condusă de neocomuniști, de oameni care sunt intoxicați de putere și care se erijează în "despoți luminați".

Acești tineri care au făcut greva foamei, ei care, cu profundă dragoste de țară și cu o înaltă ținută morală și spirituală, au încercat să trezească țara, ei cei care au făcut Revoluția au ajuns să fie calomniați de către însăși conducătorii aduși la putere prin jertfa acestor tineri.

Iliescu i-a numit golani și a asmuțit toată presa FSN-istă, TV-ul și armata de activiști împotriva studenților, refuzând să stea cu ei de vorbă. In cele din urmă, când cu toate invectivile și amenințările n'a reușit să le închidă gura, președintele țării a chemat "minerii" - ieniceriii Domnului Iliescu să-i bată și să-i schingiuiască și apoi să-i aresteze. Așa înțelege el să-i trateze pe toți cei care nu sunt de acord cu el și îndrăznesc să o spună cu glas tare.

Cine sunt "minerii" - ieniceriii Domnului Iliescu? Nimeni nu știe - sau dacă știe îi e frică să spună. E posibil ca acești mineri gata oricând să răspundă la ordinele "șefului" să fie "securiștii" sau "teroriștii" despre care nimeni nu mai știe cine sunt și unde sunt. Acum am aflat că o parte din ei vor rămâne în București unde vor deveni trupa de elită a "Comandantului suprem". E mai bine pentru ei așa, pentrucă nu mai trebue să îmbrace hainele murdare și nici nu mai trebue să-și mânjească fața cu negru de fum ca să pară "mineri". Vor putea de data aceasta să apară cu identitatea lor proprie, fără ca să mai implice și pe alții. Totodată prin această hotărîre Președintele a lăsat să se înțeleagă pentru toți cei care mai aveau îndoieli, că totul a revenit la normalul dinainte de Revoluție. Cozile la produsele alimentare sunt aceleași, lipsurile sunt aceleași, frica este aceeași și cei mari ai țării sunt aceiași. E drept că lipsesc câțiva dintre cei sus puși, cei care i-au înlocuit nu sunt însă foarte diferiți.

Ne doare nu numai faptul că Românii se ceartă, se bat și se omoară între ei, ci și bestialitatea și inumanitatea cu care au fost tratați tinerii de către "mineri" dar și de către conducerea țării. Nu putem tolera violarea monstruoasă a celor mai elementare drepturi umane așa cum s'a întâmplat în zilele de 13-14-15 Iunie 1990 la București. Nu există nici un fel de scuze pentru astfel de acte. Vremurile lui Hitler, Stalin și Ceaușescu trebue să nu se mai repete. Conducerea României trebue să elibereze necondiționat pe cei arestați pentru demonstrații antiguvernamentale și să plătească daune și să-și ceară scuze celor care au suferit. România trebue să reintre în grupul țărilor civilizate în care respectul pentru om, pentru drepturile lui fundamentale și pentru lege, stau la baza conducerii statului. Unde guvernul este slujitorul poporului de care trebue să asculte și nu poporul slujitorul guvernului.

Acțiunile FSN-ului și ale guvernului au adus imense prejudicii țării. România e citată ca o țară necivilizată, înapoiată, primitivă, încăpută pe mâna unor dictatori însetați și întoxicați de putere care vor să conducă țara după metodele folosite de Stalin. Adesea presa străină îl citează pe Brucan care a spus că poporul e prost și că nici în 20 de ani nu se va ajunge la democrație în România.

E nevoie de o reînnoire morală, de cinste, de muncă serioasă, de toleranță și de căutarea unei căi pentru a ieși din impas. Noi cei plecați în pribegie din cauza comunismului am sperat că țara va renaște. Că România va deveni din nou o țară a bucuriei, a belșugului, a bunei înțelegeri și a omeniei - așa cum a fost odată. Suntem convinși că toți Românii vor să trăiască mai bine, în pace și prosperitate și că marea lor majoritate nu pot să accepte cu nici un preț ura, inumanitatea, bestialitatea și intoleranța.

OCHELARII DE SALAM

Una din cele mai inumane și diabolice invenții ale "epocii de aur" a fost salamul, care era de un singur fel pe piața oficială și se numea "de 64". Compoziția lui era ușor diferită dela oraș la oraș, dela fabrică la fabrică, dar în general el conținea 99% soia, 1% zgârciuri și păr de animale, iar restul apă. Utilizările lui erau foarte variate, el ținând ani de zile locul multor articole alimentare deficitare, începând cu șunca de Praga și terminând cu carnea pentru sarmalele de Crăciun, imaginația gospodinelor din România fiind inepuizabilă.

Produs în general în cantități suficiente, întotdeauna peste plan sau producție în avans în contul lunii următoare, evenimentele din Decembrie 1989 au surprins factorii responsabili din acest domeniu cu depozitele pline de salam "de 64". Uriașele cantități de salam au stat în depozite, liniștite, în cursul iernii lui 89-90 nebăgate în seamă de consumatori, cărora li s'au oferit alte sortimente alimentare.

Dar, din nenorocire, luna Martie s'a dovedit o lună călduroasă, iar depozitele de salam au început să emane mirosuri puțin plăcute.

Iată deci, că pe lângă multe alte probleme de importanță capitală noul guvern al României este pus în situația dificilă a rezolvării problemei depozitelor de salam.

Si cum, la acea dată, FSN-ul ca, în chip fals, pretinsă "emanație a Revoluției" era gestionarul de drept al tuturor problemelor majore ale țării, tot lui i-a revenit ingrata sarcină de a rezolva și aceste "emanații".

Ideea salvatoare a venit dela o persoană al cărei nume ar merita să intre în istorie. Soluția fiind găsită, s'a trecut urgent la punerea ei în practică, mii de voluntari "activiști FSN" fiind însărcinați cu o operațiune delicată. Salamul "de 64" a fost tăiat cu atenție în feliuțe mai groase și a fost asamblat împreună cu câteva elemente metalice, realizându-se astfel niște originali ochelari. Având în vedere marea cantitate de salam în stoc, s'au putut asigura circa 16,5 milioane de ochelari, care au fost distribuite de către activiștii FSN numai persoanelor cu drept de vot.

Este singura explicație plauzibilă a faptului că din circa 18 milioane de alegători din România, 87% au votat așa cum au votat. Este bine cunoscut faptul că salamul nu este transparent.

Numai ochelarii de salam "de 64" i-au putut împiedica pe Români să vadă realitatea. Din cauza salamului, micile și marile șmecherii politice au trecut neobservate. Tot datorită lui, miile de tineri studenți și intelectuali din Piața Universității nu au fost văzuți așa cum au fost ei în realitate, ca o minunată familie de moștenitori ai pământului, ci au fost văzuți strâmbi și deformați, așa cum s'a putut zări cu greu prin găurelele de grăsime murdară ale ochelarilor de salam.

Mirosul greu al acestora i-a împiedicat pe mulți să simtă parfumul libertății ce i-a însoțit pe acei Români cu suflet ce s'au întors din grea și lungă pribegie să-și ajute frații la ceas greu. Altfel, de ce ar fi strigat atât de mulți: "Afară cu voi! Când noi mâncam 200 de grame de salam, voi vă îndopați cu icre negre și șampanie!"

Si tot mirosul ochelarilor de salam i-a făcut să nu simtă mirosul sângelui ce a țâșnit de sub "bâtele sfinte ale sfinților mineri" în 14 Iunie, altfel poate n'ar fi aplaudat pe marginea trotuarului auzind strigătul plin de avânt al bravilor ucigași de copii: "Noi muncim, nu gândim!"

Vara călduroasă și secetoasă a anului 1990 a avut o influență nefastă asupra purtătorilor de ochelari de salam. Acești ochelari au cam început să pută! Dar, Românul nu se teme de greutăți!

O mică parte din ochelarii de salam au fost aruncați cât colo: foștii lor proprietari, ajunși la capătul răbdării, se mirâ singuri cum de i-au putut suporta atâta timp. Alții, mai înțelepți, i-au scos și i-au pus bine, poate mai trebue și altă dată. Mulți, însă, poartă cu seninătate originalii ochelari de salam "de 64" dovedind încă odată că obișnuința e a doua natură.

Domnul Iliescu stă cu ochii pe calendar, așteptând vremea rece, nu de alta, dar urmează la iarnă elaborarea Constituției, și cel mai bun lucru ar fi ca numărul purtătorilor de ochelari de salam să nu scadă prea mult.

Intre timp, moda a prins și la noua nomenclatură și din ce în ce mai multă lume "de sus" a început să poarte ochelari. Ochelari din posturi de miniștri, ochelari din vile pe Primăverii, ochelari din drepturi de autor la cărți pentru care acum zece ani au fost la pușcărie, ochelari de tot felul, dar extrem de puțini din sticlă.

Bag seamă că în România simțul orientării a ajuns primul din cele șapte simțuri dăruite omului de Dumnezeu.

Si uite așa, cu ochelarii de salam "de 64" la ochi, nici nu vor băga de seamă când încep din nou să mănânce "de 64" și va mai trece o legislatură. și oare tot așa va fi pe veci?? Doamne ferește!

RED

Abonamentul D-strâ susține un ziar care luptă pentru o cauză dreaptă

MOMENTE DIN LUPTA POPORULUI ROMÂN ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI

—Erast CĂLINESCU—

România a fost dintotdeauna râvnită pentru poziția ei la răscruce de drumuri comerciale, pentru deschiderea la Dunăre și la mare, pentru câmpiile mănoase și pentru munții purtători de bogății. Secolele de năvăliri ale barbarilor au trecut peste noi fără să ne poată altera ființa națională, năvălitorii trecând ca apa, iar noi rămânând ca pietrele.

Dar pământul românesc a fost și este așezat și la răscruce de credințe. Poate de aceea România a fost menită dintotdeauna Europei ca scut al credinței și culturii creștine, scut care a apărat-o în trecut de stăpânirea otomană, iar în secolul nostru de comunism.

Această menire a noastră izvorăște din faptul că noi nu ne-am creștinat din poruncă precum vecinii noștri slavi și unguri. Noi ne-am născut creștini. Trecerea dela credința monoteistă a Dacilor spre creștinism s'a făcut asemenea unei ape line, odată cu formarea poporului român prin contopirea Dacilor cu Romanii. De aceea toată viața noastră socială este indisolubil legată de biserică și de trăirea creștină. De aceea Românul e pașnic, de aceea Românul nu râvnește la țara altuia, de aceea Românul e bun, cinstit și primitor. Dar tot de aceea Românul și-a apărat de-a lungul întregii sale istorii credința și ființa națională, cu prețul vieții.

Mărturie stau și astăzi crucile din parcuri și cimitire, sub care odihnesc eroii Revoluției din Decembrie. Iar lacrimile părinților și copiilor acestui tineret jertfit pentru libertate au trezit conștiința noastră națională, sugrumată de teroare și adormită de foame, de mizerie și de lipsă de speranță.

Generația viitorului nostru, deși născută și crescută în regim comunist, a dovedit încă odată că își are rădăcinile adânc înfipte în glia românească frământată cu sânge în decursul veacurilor, în apărarea celui mai de preț bun al nostru: ființa națională.

PARTEA I-A-

1918

ARMATA ROMANA ANIHILEAZA ACTIUNILE HOARDELOR BOLSEVICE DIN MOLDOVA SI BASARABIA

(Mircea Vulcănescu: Războiul de întregire a neamului).

Comuniștii ajunseseră la putere în Rusia cu lozinca "Pace și pâine". Pentru țara noastră era o perioadă de cumpănă. Dezagregarea armatelor rusești ca urmare a revoluției punea în pericol ordinea și pacea în Moldova. Bolșevicii răspândiseră peste tot agitatori și sabotori care semănau anarhia. La Iași fusese arestat periculosul agitator Rakovschi, eliberat apoi de bolșevici. Grupuri de bolșevici înarmați ameninţau orașele Iași și Galați.

La 21 Ianuarie 1918 armata română ocupă pozițiile pe dealul Socola - Iași, în orașul Pașcani și pe râul Siret. Unitățile bolșevice sunt dezarmate și expulzate în Rusia, fapt pentru care Sovietele declară la 26 Ianuarie, război României, arestând pe ministrul nostru la Petrograd.

Profitând de slăbirea puterii țariste, Basarabia se constituie la 15 Decembrie, republică autonomă. Bolșevicii însă, asasinează pe conducătorii mișcării naționale basarabene, Murafa și Mateevici. Atunci Sfatul Țării, care conducea tânăra republică Basarabia, cheamă în ajutor armata română, care îi anihilează pe bolșevici, ocupând orașele Hotin, Cetatea Albă și Tiraspol.

La 27 Martie Sfatul Țării votează unirea Basarabiei cu România.

1919

INABUSIREA BOLSEVISMULUI IN UNGARIA

In Ungaria bântuia teroarea roșie, țara fiind sub stăpânirea Sovietelor lui Bela Kuhn. Speculând sentimentele naționaliste ale populației maghiare, Bela Kuhn organizase o armată, care se deda neîncetat la acte de provocare față de armata română, staționată pe o linie de demarcație, în Ardeal. Dincolo de această linie, bolșevicii unguri comiteau sistematic masacre asupra populației românești.

In această situație, armata română, sub comanda generalilor Mărdărescu și Moșoiu, forțează defileurile munților Apuseni, înaintând și ocupând malul stâng al Tisei. Reușind să treacă Tisa, armata noastră pune pe fugă unitățile lui Bela Kuhn și după o urmărire fulgerătoare, trupele de cavalerie ale colonelului Rusescu ocupă Budapesta, restabilește ordinea și pune capăt guvernării lui Bela Kuhn.

In acest fel, armata română a salvat Europa de pericolul bolșevizării.

1918-1920

LUPTA CONDUSA DE MUNCITORUL CONSTANTIN PANCU IMPOTRIVA COMUNISMULUI

In anul următor revoluției bolșevice, influența comunismului era puternică printre muncitorii marilor fabrici din Moldova și chiar în universități. Se lansase sloganul "Lumina vine dela Răsărit". In universități orice notă naționalistă era considerată barbarie. Se lansase părerea că timpul naționalismului a trecut, iar omenirea se îndreaptă spre "stânga".

Caracterul destructiv al comunismului se vădea și mai pregnant în fabrici, unde se lucra foarte puțin, dar se țineau ședințe politice - de ore întregi. Comuniștii îndemnau muncitorii la grevă generală și la distrugerea mașinilor "capitaliștilor". Scopul mârșav al acestor acțiuni era de a se crea o stare de mizerie generală care să mărească nemulțumirea poporului și să conducă la revoluție.

Pe străzile Iașului se făceau de două-trei ori pe săptămână, mari demonstrații comuniste. în cântecul Internaționalei și cu lozinci care chemau la anarhie, ca "Jos Armata", "Jos Regele" "Trăiască Rusia Sovietică" "Trăiască revoluția comunistă". Erau insultate instituțiile care stăteau la baza Statului: Armata, Justiția, Biserica, Coroana. Conducătorii și instigatorii acestor acțiuni erau, la Iași: Dr. Ghelerter și Geler, iar la București Ilie Moscovici și Pauker.

Constantin Pancu era meseriaș-instalator și avea doar patru clase primare. Autodidact și bun vorbitor, se ocupase timp de douăzeci de ani cu probleme muncitorești. Era președintele sindicatului metalurgiștilor Bun creștin și patriot. Constantin Pancu gândea și propovăduia idei și îndemnuri foarte clare. Nu este suficient să învingem comunismul. Trebue să luptăm pentru dreptatea muncitorilor, care au dreptul la pâine, dar și la onoare. Avem nevoie de organizații muncitorești capabile să-și câștige drepturile în cadrul Statului și nu luptând împotriva Statului. Dar nu putem permite nimănui să ridice pe pământul românesc alt steag decât tricolorul nostru. Dreptatea muncitorilor în cadrul dreptății neamului. Si nu vom permite ca la adăpostul tricolorului să se instaleze o clasă tiranică, pe spatele muncitorilor, fluturând lozinci despre: Patrie - pe care nu o iubește, despre Dumnezeu - în care nu crede, despre armată - pe care o trimite la luptă cu brațele goale.

La începutul anului 1920 în toată țara se vorbea despre o grevă generală. La Regia Monopolurilor Statului din Iași se declarase deja greva celor peste 1000 de muncitori, se arborase drapelul roșu, fuseseră sfărâmate tablourile regelui. In locul lor s'au atârnat pe pereți fotografii ale lui Marx, Trotzki și Rakovski.

- Constantin Pancu, în fruntea unui grup de muncitori și studenți pătrunde în Regie, schimbă steagul roșu cu tricolorul și vorbește muncitorilor. Intervine armata, care ocupă fabrica, iar grupul lui Pancu se retrage, cu conștiința datoriei îndeplinite. Dar, întrucât greva continuă, Pancu recrutează 400 muncitori noi și fabrica își reîncepe producția, iar o mare parte din greviști cer să fie reprimiți la lucru.

- O acțiune similară a fost organizată de Constantin Pancu la Atelierele Nicolina-Iași, unde comuniștii organizaseră o grevă, acțiune dusă la bun sfârșit cu același succes ca și la Regie.

Constantin Pancu a avut la un moment dat peste 10.000 de adepți, cu care se deplasa în centre muncitorești, chemând muncitorii la luptă contra comunismului. Ziarul său, "Conștiința", circula în toate orașele din Moldova și Basarabia.

Acțiunea lui Pancu a durat un an, amplificată pe măsura creșterii primejdiei bolșevice și apoi redusă în măsura scăderii acestei primejdii.

Constantin Pancu, acest erou al luptei anticomuniste românești, a murit peste câțiva ani, bolnav și sărac, uitat și neajutat de nimeni, în mijlocul unei țări nepăsătoare și al unui oraș pe care l-a apărat cu pieptul său în ceasurile cele mai grele.

(VA URMA)

Cavalerie română la Budapesta

INFORMAȚIE ÎN GLUMĂ

—Constanța DARIE—

După umila mea părere, a doua ca importanță în evoluția omenirii după descoperirea focului, a fost nu descoperirea roții, ci a fardurilor. Dovadă, faptul că ele au fost folosite de-a lungul a mii de ani, nu numai de către femei ci și de către bărbați. Utilizarea lor pare a se dovedi esențială în împrejurări, locuri și timpuri diferite.

Un praf de pudră pe nas, și Cleopatra îl cucerește pe Antoniu la o vârstă cam... hm! Un strop de parfum și războiul din Vietnam devine pârghia ce saltă economia Americii. Un pic de ruj și de rimel și comunismul devine democrație. Femeile cu eterna lor înțelepciune, dețin cu adevărat cheia succesului: cu un machiaj bun orice devine posibil.

De aceea considerăm că lipsa de farduri din magazinele României reprezintă o majoră gafă politică a noului regim, altfel nu s'ar observa atât de clar că sub stratul foarte subțire de pretinsă democrație, de fapt nu s'a schimbat nimic.

Singurul lucru cu adevărat democratic în România este că oricine are voie să latre: la lună de foame, sau la caravana care oricum tot trece.

Si dacă totul e liber la lătrat, mă întreb însă până când se va mai lătra și la mai mult sau mai puțin naivii oameni de afaceri români, care cu inima plină de dragoste pentru țara de baștină, se grăbesc să pompeze dolari sănătoși în trupul slăbit al economiei românești.

Invitați cu zâmbete largi și joviale să investească bani în afaceri din cele mai avantajoase în România, cu profituri sigure și imediate, cei care au deja experiență se adresează bine cunoscutelor firme aparținând a ceea ce "înainte" se numea Sistemul de Comerț Exterior iar "după" se numește Sistemul de Comerț Internațional. Diferența constă numai și numai în modificarea ultimului cuvânt, sistemul rămânând în fapt neschimbat. Nu numai sistemul, ci și sistemele: sistemul de stabilire a prețului de export, sistemul de evaluare a rentabilității, sistemul cadourilor, și chiar sistemul de lucru, ceea ce este normal. Spun că este normal pentrucă ceea ce s'a întâmplat în realitate amintește de vechea și răsuflata glumă proastă cu schimbarea paturilor la bordel.

Dar, chiar și oamenii de afaceri cu experiență se văd puși în România în fața unei situații de excepție: au apărut firme particulare de comerț exterior - pardon! - de comerț internațional. Si aici, experiența oamenilor de afaceri cu experiență, este pusă la grea încercare. Deci, dacă sunt particulare nu sunt ale statului! Deci, s'ar putea să nu funcționeze conform vechiului sistem! Deci, s'ar putea să fie demne de încredere, profitabile și eficiente.

Teoretic, așa ar fi, dar cum fiecare piață de afaceri are capcanele ei, și în România e bine să fii informat. In acest domeniu, cel mai folositor este să știi nu numai numele patronului firmei de comerț particulare, ci și unde și ce a lucrat în ultimii zece ani.

Astfel, dacă-ți dai puțină osteneală, poți afla că Dl. X-ulescu dela firma W-Int. Co. a fost atașat cultural la ambasada din Tokyo; că Dl. Y-ulescu dela firma Z-Gmbh a fost director adjunct la minister după ce a lucrat 12 ani la Bankok, și multe alte informații utile.

Abia aici intervine atât experiența cât și o simplă deducție logică: cu cât a fost mai mare aportul acestor domni la activitatea Securității "înainte" cu atât mai mare este cifra de afaceri a firmei particulare ce cu onoare o conduc "după".

Majoritatea celor avizați cunosc povestea "Contului Special Nr. 1" din care nu este sigur că au fost plătite robinetele de aur ale "odiosului", dar este sigur că au fost plătite armele Securității.

Oare activitatea de "după" a domnilor patroni de firme particulare din România, foști atașați culturali cu zecile de ani în străinătate să fie destinată "Contului Special Nr. 2"?

Sperăm cel puțin în ceva mai multă imaginație din partea celor ce vor stabili titlul contului.

Si pentrucă oricum, printre multe alte sisteme ce nu s'au schimbat se numără și sistemul cadourilor, am sugera oamenilor de afaceri, cu experiență, să facă mai mult loc în bagajele lor pentru farduri de bună calitate, atunci când se pregătesc să plece într'o călătorie de afaceri la București.

Nu de alta, dar se știe că obrazul subțire... se fardează mai gros!

CONSTITUANTĂ, DA!... GUVERN, NU!

Ion MOLDOVAN

Cum putea fi lămurit cetățeanul român (după 45 de ani de comunism) ce înseamnă libertate, democrație, privatizare, bună stare, pluralism, când opoziția nu a putut face propaganda cuvenită. Mijloacele de informare erau televiziunea, radioul, ziarele și adunările publice. Mai eficientă ar părea televiziunea; de receptoare TV dispune multă lume, dar pentru emisie nu este decât un singur post la București și un singur canal. Accesul la televiziune al opoziției a fost foarte limitat; existau peste 85 de partide cu timp egal de prezentare și un număr important de candidați independenți tot cu timp egal de prezentare, revenind un timp de ordinul minutelor fiecărui partid în timpul celor 20 de zile de campanie electorală. Tot astfel se poate vorbi și despre emisiunile la radio. Un post particular de televiziune nu a fost aprobat, deși existau oferte. Mai multă informație și mai completă se căpăta dela posturile de radio de peste hotare (Europa Liberă, Deutche Welle, Radio Londra, Radio Paris, Vocea Americii) și la televiziunea străină-cine o putea recepționa. Posturile de radio și TV erau la dispoziția președintelui provizoriu și a șefului guvernului, ambii fesenişti. Ambii, prin funcțiile pe care le dețineau, au apărut însă de foarte multe ori la TV, primind delegații și reporteri de peste hotare sau făcând vizite prin instituții și întreprinderi, cu expuneri și declarații organizatorice, economice, dar și politice. Pentru cetățeanul român, pentru electorat, președintele provizoriu și șeful guvernului reprezentau partidul FSN la putere, susțineau că sunt o emanație a revoluției, deși tineretul revoluționar nu avea reprezentanți nici în Consiliul Provizoriu de Unitate Națională (CPUN) și nici în guvern.

Opoziția și mai ales partidele istorice aveau în programele lor privatizarea radicală atât în agricultură cât și în industrie. FSN-ul însă nu și-a pus accentul pe privatizarea agriculturii și nici pe o privatizare radicală a industriei. Fără privatizare poate să existe pluralism politic? Proclamația dela Timișoara specifică: "nu vom avea pluralism politic fără pluralism economic". Dela televiziune, prin cele câteva minute acordate opoziției, cetățeanul de rând nu putea să-și dea seama de situație și apoi FSN-ul era la putere, demonstra continuitate, se dădeau deja mezeluri ceva mai bune și mai multe, bătaia la coadă începea să fie mai mică și altele. Decât privatizări radicale pe care să nu le priceapă (frica de neprevăzut) mai bine ceva concret ca: mărirea lotului în folosință dela 30 la 50 de ari, pensiile de 500 lei pentru colectiviști, salarii întregi în industrie chiar dacă planul nu se face, dispariția șomajului, etc. pe care fesenelul le-a primit și le-a îndeplinit în parte, înainte de alegeri. Ce va urma, rămâne să vedem.

In presă nu se poate vorbi de cenzură, dar atât ziarele independente, cât și cele de partid, în adevăr folosesc pe scară largă atacul la persoană, diversiunea cu zvonuri alarmiste, care eventual vor fi confirmate în viitor, amenințări cu dare în judecată pentru calomnii etc. Distribuirea presei lasă de dorit mai ales pentru ziarele partidelor istorice care, fie că nu ajung la destinație la timp, fie că din diverse motive dispar în timpul transportului. Există tot timpul o tendință spre senzațional, tendință apărută din cauza necunoașterii realității. Teroriștii cine sunt: sunt securitatea sau nu? De ce au murit soldații în revoluție, cine i-a împușcat și câți au murit? Doar revoluționarii nu aveau arme, erau tineri cu mâinile goale și strigau "jos comunismul", "jos Ceaușescu", "vrem libertate" etc. etc. Dar tineri revoluționari câți au murit? Cine i-a împușcat?...

Țăraniștii sunt cei mai mari anticomuniști, ei au suferit cel mai mult în închisori și lagăre. Oare nu sunt niște legionari în altă haină? Minerii și muncitorii chemați de FSN strigau "cuib de legionari", devastându-le sediile și ce a mai urmat. Liberalii sunt și ei anticomuniști, și lor li s'au devastat sedii, molestat persoane, deși președintele lor era și vicepreședinte în CPUN. Fesenistii sunt vechi nomenclaturiști, comuniști cu față umană, zâmbind frumos, atrăgător (malițios? ironic? fals?) dorind un comunism tot uman, nu ca cel de până atunci.

Nimeni nu știe câte comploturi au fost contra lui Ceaușescu; se vorbește de trei, cu oameni diferiți. Generalii Militaru, Chițac, Coman, Vlad și alții ce au făcut în timpul revoluției? Generalul Milea s'a sinucis sau a fost ucis? O parte din ziarele independente caută articole "bombă" despre teroriști cum că au existat sau că soții Ceaușescu ar mai fi în viață pe undeva, că cele filmate sunt trucaje, că n'au murit când s'au auzit rafalele, că au fost omorîți înainte de rafale, că judecata a fost formală cu avocați acuzatori, că totul s'a grăbit ca să-i împiedice să vorbească, să nu facă destăinuiri asupra celor ce le-au luat puterea. In revoluția televizată nu apar scenele în care au murit oamenii. Cine a tras? De ce s'a dat foc la Biblioteca Universității și la o parte de Palat? De ce pe cei ce vorbeau din balconul comitetului central nu-i atingeau cartușele? A fost nevoie și de spectacol după plecarea lui Ceaușescu, cu făclii așa de mari, cu simulații de rafale și cu morți?

Astfel a fost lămurit cetățeanul și electoratul la televiziune, radio și presă.

Mai rămânea să fie lămurit și prin adunări publice, conferințe și consfătuiri. In România acestea ar fi fost cele mai eficiente. Se știe însă că opoziția nu le-a putut organiza, că a fost sistematic boicotată, că apăreau indivizi cu desorganizarea, devastarea, bătaia candidaților și adepților opoziției. Reprezentanții puterii de stat, respectiv poliția, apărea mult mai târziu când lucrurile erau consumate și indivizii dispăruți. Poate că astfel se înțelege comunismul cu fața umană.

Inițial, imediat după revoluție se părea că'n România s'a terminat definitiv cu comunismul și metodele lui. Dacă s'ar fi putut organiza alegeri în prima sau cel mult a doua lună după revoluție se poate aprecia că rezultatul lor ar fi fost cu totul altul. Puterea în stat nu au luat-o însă revoluționarii nici în București și nici în restul țării. La putere au ajuns fesenistii, foști nomenclaturiști de partid comunist de prim rang, unii fiind nemulțumiți de Ceaușescu că i-a "rotit" puțin dintr'o înaltă funcție în alta tot înaltă dar nu chiar pe măsură. Dacă erau dați ceva mai jos sau la munca de specialitate (?) dar tot în conducere, aceasta era persecuție curată și grea suferință, mult mai grea decât anii de pușcărie sau muncă forțată în lagăre și închisori, sau decât tineretul sacrificat pentru revoluție; aceștia din urmă sunt doar niște "huligani și golani" care vor libertate și democrație; nu se încadrează în ordine, ba mai și strigă "jos comunismul", "jos nomenclatura", "vrem post liber de televiziune"; este chiar culmea!!!...

Treptat, treptat, atitudinea cetățeanului român, a electoratului s'a schimbat. Curajul de exprimare liberă, entuziasmul de după revoluție, s'au micșorat și a apărut vechea frică de securitate, frică de exprimare liberă, frica de a lua contact cu opoziția, frica de șefi, care au rămas aceiași sau de același tip. După cum se vede, mari schimbări nu se pot întâmpla; este nevoie și de liniște așa cum spun șefii.

Pe de altă parte, opoziția se zbătea în greutăți materiale (sediu, telefon, mașini de scris, etc.) și organizatorice; se poate afirma însă că nu au aplicat tactica cea mai potrivită, nu au cunoscut bine electoratul și influența fesenelului asupra acestuia, nu și-au dat seama bine cu cine au de-a face. Unii afirmau chiar că vor avea un câștig nemaipomenit în alegeri, iar fesenelul va primi o lovitură usturătoare. Lupta pentru putere în interiorul partidelor de opoziție a înlăturat mulți oameni de bună credință și de valoare care au preferat apoi să-și vadă de treburi. Nu a existat o unitate de acțiune a opoziției nici în CPUN și nici în alegeri; nu s'au retras nici din CPUN (dl. Câmpeanu era vice președinte și nu a prea reprezentat opoziția) și nici din alegeri când s'au văzut în imposibilitatea de a-și desfășura normal campania electorală. Prognosticuri că FSN-ul va reuși în alegeri existau deja încă din prima parte a campaniei electorale de după 1 Mai 1990. Dacă se retrăgeau, rămânea un singur candidat la președinția republicii, cel al FSN-ului și fără candidați ai PNL, PNT, și PSD pentru parlament. Ar fi apărut ca niște alegeri puțin diferite de cele PCR-iste din trecut. Acum FSN-ul are girul unor alegeri cu candidați ai întregii opoziții, și după vechi obiceiuri, își poate permite să-i înlăture cu forța pe cei care manifestează cu greva foamei și cer, în ultima instanță măcar, un post liber de televizune în România. Influența nefastă asupra electoratului au avut și unele atitudini ale marilor democrații occidentale expuse în ziarul "Lumea Liberă" și în alte ziare din străinătate și din țară. Domnul Garry Carruthers, guvernatorul statului New Mexico, delegat la alegerile din România a declarat "alegeri libere și captivante". Ii trebue multă, multă experiență unui străin din lumea liberă ca să-și poată da seama de toate posibilitățile de influențare și manevrare a unui electorat care a îndurat 45 de ani de dictatură a proletariatului. Poate electoratul român n'a uitat nici declarațiile președintelui Franței la Budapesta la începutul acestui an.

In ziarele din țară și din străinătate apar însă și declarații mai realiste asupra alegerilor din 20 Mai, de exemplu: "nu eventualele fraude din ziua votului trebue luate în discuție ci caracterul fraudulos al campaniei însăși, în care principalul loc l-au avut mijloacele de informare" (Al. Paleologu) sau "nu putem vorbi despre fraude în strictul înțeles al cuvântului dar se poate vorbi de fraudă în sensul că nu a fost o campanie electorală liberă, partidele nu și-au putut expune punctele de vedere, programele" (Doina Cornea). In fond poporul român a dat gir numai unei adunări constituante și nu unui guvern de mari reforme. Nu trebue aduse nici acuzații cu nuanțe de calomnie (cum unii se grăbesc s'o facă) unui popor care a suferit în ultimii 45 de ani ca nici un altul. Alegerile pentru constituantă nu sunt încă ultimul cuvânt al poporului român. Rămâne ca opoziția să tragă învățămintele necesare atât asupra modului lor de organizare interioară, de selectare a oamenilor cât și de tactica pe care o vor adopta în viitoarele alegeri.

PROSTUL, DACĂ NU-I FUDUL

... parcă nu e prost destul! Așa sună un crâmpei din înțelepciunea poporului român.

Proaspătul ministru al externelor (cu caftan "roz"), tovarășul domn Adrian Năstase, declară pe unde poate că "Romania se va orienta spre alte continente", în eventualitatea refuzului Comunității Europene de a ne înghiți... cu trandafiri cu tot.

Cu Statele Unite situația e aproape clară. Nord-americanii n'au garanția că un ajutor din partea lor ar face mai fericit poporul român, în cazul în care ar întinde mâna unui guvern semi-democratic, cu platformă asemănătoare ciorii vopsite.

A fost înființată, la 4 Iulie a.c., "Asociația prieteniei româno-chineze". Din nefericire, China nu este o forță economică.

Japonia nu se va lansa în programe unilaterale care i-ar prejudicia relațiile economicc cu țările avansate.

Poate, mai știi, tovarășul Kim Ir Sen... sau to'a'șu' Fidel Castro... sau Kaddhafi... sau Yasser Arafat.

Din victorie'n victorie. Până la înfrângerea finală.

UN OM LUCID

Dl. Marian Valer a fost vicepreședinte al Consiliului municipal Satu Mare al F.S.N. Nu a nutrit simpatii față de P.N.L. și P.N.T. -c.d.; a fost simpatizant al președintelui Ion Iliescu. Si totuși...

Săptămânalul "Expres" din 28 Iulie a.c. publică o scrisoare deschisă și un interviu al cărui protagonist este un procuror: "Subsemnatul Marian Valer... procuror la Procuratura locală Satu Mare... vă aduc la cunoștință că demisionez din funcția de Procuror al Republicii..."

Si domnul ex-procuror face o analiză lucidă a actualei situații în care ne aflăm, analiză sintetizată în punctele care îi servesc drept argument cererii de demisie: conspirația tăcerii ai cărei coautori sunt S.R.I. -ul, armata, poliția și U.S.L.A., instituții cu contribuții directe la evenimentele din Decembrie; înscenarea Procuraturii Republicii, din 12 Iunie a.c., prin care se cerea guvernului să ia măsuri pentru "curățirea" Pieții Universității; profanarea instituțiilor parlamentare prin accederea la acestea a unor persoane compromise, cum ar fi dl. Vasile Moiș, vicepreședintele Senatului; acceptarea de către președintele statului și de către guvern în zilele de 14-15 Iunie a substituirii de către alte persoane a organelor de ordine în drept; carențe privind retribuirea personalului din justiție în comparație cu cel din Ministerul de Interne; desemnarea în funcția de președinte al Curții Supreme de Justiție a unei persoane complice la prostituarea justiției românești în perioada ceaușistă; date și indicii că în evenimentele dela Sibiu, soldate cu 96 de morți și 300 de răniți, au fost implicate persoane care dețin funcții importante în conducerea actuală a României.

Gestul d-lui Marian Valer este, prin semnificații, expresia unui om lucid. Curajos și lucid.

Să sperăm că și alți colegi ai d-lui procuror vor privi în propriile conștiințe. Si vor medita.

CINE "COMBATE" LA ZIARUL "AZI"? SAU O "GURĂ" A PREȘEDINTELUI ILIESCU

Unul din "revoluționarii" cu stilou "acid" al fițuicii "Azi", binecunoscutul oficios al Frontului (zis al) Salvării Naționale, este Doru Semlecan.

Cine se ascunde ("pudic") după aceste nume?

Nimeni altul decât tovarășul Teodor Bulza, fost redactor-șef la ziarul "Drapelul roșu" (azi independentul (?) "Renașterea bănățeană"), organ timișorean al defunctului (?) p.c.r.

Să ne ocupăm puțin de trecutele... ocupații "multilaterale" ale "tovului" Bulza (Semlecan)..

Autor a două romane mediocre despre -așa-zisa-viață a satului bănățean și articlier slăvitor al "marelui ctitor" al "epocii de aur", Teodor Bulza compunea și discursurile semi-alfabetizaților prim-secretari p.c.r. care s'au perindat pe la cârma județului Timiș.

In calitate de "pretin" al "copilului teribil" din literatura ceaușistă, Adrian Păunescu, "domnul" Doru Semlecan, acompaniat de Cornel Urcan -șeful complexului hotelier "Continental" (arestat după Revoluția Anticomunistă, apoi eliberat de F.S.N. "din lipsă de dovezi") se arăta a fi și un priceput...codoș. El aranja "micile afaceri sentimentale" ale bivolului literatoid, cu ocazia escapadelor acestuia în orașul de pe malurile Begăi.

După Revoluția din 16-22 Decembrie 1989, tovarășul Teodor Bulza a trebuit să-și caute un alt loc sub soare. Sub "soare" n'a găsit. A găsit sub "trandafir". S'a "rebotezat".

Cum e sacul e și peticul.

Halal!!!

Promitem să tragem cu ochiul, în viitor, și prin "dosarele" altor "voci" ale F.S.N.-ului.

Dan Emilian ROȘCA

Cronica ideilor

TRADIȚIE ȘI REVOLUȚIE

Ion HALMAGHI

REVOLUTIILE ROMANESTI

Din trecutul național, nu pot fi înțelese în semnificația lor autentică, dacă nu se descifrează punctul limită, unde viziunea și năzuința revoluționarilor se întâlnește cu izvorul tumultuos, al ei, al tradiției, care are un caracter imperial și, deci, imperativ.

Revoluția lui Horia a fost în primul rând o răscoală împotriva dominației străine (maghiare), care vatămă profund unitatea politică a poporului român. Pentru restabilirea unității politice - o închegare statală, formală - revoluția lui Horia și a căpitanilor săi de oaste, promova ideea de libertate, chiar înainte de revoluția franceză, din 1789.

Prin ocuparea Transilvaniei de către Maghiarii din Panonia, unitatea organizării politice și geografice a poporului român a fost divizată, și astfel nu a mai fost posibilă o desfășurare evolutivă normală, în vederea constituirii unui stat unitar, prin care să se valorifice potențele naționale. A rămas unitatea etnică și spirituală, care a fost menținută prin creația genială a unor state mici, însă bine organizate și închegate. Așa amintim de Tara Bârsei, Tara Oașului, Tara Maramureșului, Tara Oltului, Tara Loviștei, Bănia Craiovei, Tara Sucevei, Tara Vrancei, Tara Lăpușnei, etc. Aici se găsește explicația continuității existenței poporului român și a supraviețuirii sale, adică a întregului chiag etnic. Acolo, în procesul acesta genial, de zidire a micilor "țărișoare" s'au păstrat tradițiile, adică conștiința despre trecutul istoric, despre originea comună, despre unitatea de limbă și despre aspirațiile unificatoare ale unei formații etnice. Tradiția era păstrată în toate aceste țărișoare, ca o comoară, căci în aceste tradiții intrau ca niște componente vitale felul de a fi, de a concepe lumea și viața, specificul instituțiilor, al legilor de viață morală și comunitară, ca și valorile juridice și credințele strămoșești, cu orizontul lor specific, dat dela începătura ontologică a ființei românești, din timpul etnogenezei.

Revoluția pandurilor lui Tudor Vladimirescu a fost o ridicare împotriva desfigurărilor pe care le aduceau moravurile și formele de viață ale fanarioților și care striveau complexul armonios al tradițiilor de neam. Fanarioții au rupt legăturile cu "legea românească", ei nu aveau nimic din aluatul care dospea în cugetul românesc. Dacă mulți dintre fanarioți au făcut "legiuiri luminate", în domeniul social, juridic, politic, sau s'au asimilat în magma puternică biologică, aceasta nu ar fi putut diminua pericolul grav pe care-l avea invazia și influența fanariotă, dacă nu ar fi fost oprită la timp. Incă între cele două războaie s'a dezbătut chestiunea fanariotă, atât pe plan politic cât și pe cel cultural. In acea vreme au apărut forme de critică aspră și pregnantă în contra spiritului rezidual al fanariotismului. N. Davidescu a scris incisiv despre "inaderență" la cultura românească a lui Ion Luca Caragiale, iar reprezentanți de seamă ai șuvoiului de Macedo-Români care s'au integrat în societatea românească, după ce s'au salvat din presiunea desnaționalizării exercitată de Greci, au reliefat în forme adecvate, încă odată, caracterul vătămător al rămășițelor fanarului, în structura politică națională. Chiar dacă s'au făcut unele exagerări în acest domeniu, nu e mai puțin adevărat că, pe de altă parte, s'a scos în evidență o parte din tarele care grefau asupra romanității.

Contemporani cu revoluția pandurilor lui Tudor Vladimirescu, o parte din moldoveni voiau să reîmprospăteze elita politică și morală a lor. Constituția carvunarilor, concepută de Barnovschi, urmărea să introducă elemente noi, din rândurile boierimii de mâna a doua. In rândurile boierimii din clasa întâia, pentrucă boierimea secundară avea o legătură mai strânsă și mai puternică cu "pământul" și se găsea pe linia tradițiilor celor adevărate și curate, nefiind o boierime înstrăinată.

Revoluția din 1848 a avut loc în toate provinciile românești. In oricare din aceste provincii putem descifra țesătura intimă a unei relații directe între cei doi termeni - tradiție și revoluție. Provinciile își căutau reintegrarea în cuprinsul marii unități naționale, în cuprinsul aceleiași unități politice statale, pe care au pierdut-o din cauza dominațiilor străine. Idealul unității naționale - politice - era ideea forță a tuturor provinciilor românești, în 1848.

Poporul român a citit semnele vremii și a trecut la realizarea visurilor seculare, refacerea politică a unității; o restabilire a tradițiilor istorice.

Acel care a dat expresia cea mai clară acestui proces al devenirii istorice a fost Mihail Kogălniceanu. Textul din "Dorințele partidei naționale" redactat de el este după părerea lui N. Iorga "o adevărată Evanghelie a naționalismului moldovenesc".

Deși apare o contradicție între interpretările lui Eugen Lovinescu și ale exponenților tradiționalismului, această contradicție este numai aparentă. Lovinescu, pe temeiul legii sincronismului vorbește de evoluție, lăsând în umbră elementul tradiție. Textele lui Kogălniceanu sunt însă limpezi în această privință:

" A doua meteahnă capitală a Regulamentului este că acesta în loc de a regula (precum însuși numele său arată misia ce trebue să aibă) după spiritul timpului vechile instituții ale Moldovei, a dărâmat și a desființat toate legiurile; ne-a tăiat toată relația cu trecutul fără a ne întemeea prezentul. O lege fundamentală a țării trebue să fie o plantă indigenă, expresia năravurilor și nevoințelor nației".

M.K. "Dorințele partidei naționale"

Dacă rămânem la sensul profund al tradiției, care este constiința identității unei entități -în cazul nostru- entitatea etnică, această tradiție nu se opune evoluției și devenirii istorice. Tradiția nu este o simplă acumulare de elemente constitutive ale unui chiag etnic, deci ale unor tendințe și tensiuni (religioase, spirituale, sociale sau etnice) ci un proces permanent de confruntări între datele originale ale unei identități particulare între esențele inefabile ale însăși ființării unui neam, pentru menținerea și împlinirea lui în istorie.

Rațiunea de a fi a unei revoluții este să restabilească contactul pierdut sau alterat cu tradiția specifică, deci să asigure evoluția naturală a existenței naționale să restaureze drepturile unei identități naționale de a intra în ordinea și cursul devenirii istorice. Numai așa se va asigura ontologic rodnicia și noima ființei sale, prin forme de viață, corespunzătoare fondului originar.

Revoluțiile sunt în primul rând, de ordin ideologic și spiritual. Nu însângerările și răsturnările de clase sociale vor regenera viața națională; ci schimbările de mentalitate, prin îndepărtarea elementelor alogene, care au acoperit corpul tradițiilor.

Revoluțiile românești nu au fost sângeroase, decât din partea domnitorilor străini, nu prin faptele și vrerile revoluționarilor. Revoluțiile românești nu pot fi asociate cu vărsări de sânge.

Peste tot, din revoluțiile românești se pot descifra năzuințele de revenire la tradiție, de reactualizare a tradițiilor și de înțelegere a lor în curentul momentului istoric, pentru revalorificarea lor, în cultură, civilizație și destinul istoric.

In lumina acestor perspective, războiul prim mondial, 1914-1918, care a izbucnit din cauza intereselor marilor puteri europene, a fost de fapt un prilej de revoluție pentru poporul român. A fost o încununare a revoluțiilor anterioare, al căror obiectiv era întemeierea statului român național.

Mărturisire

CINE RESPIRĂ, SPERĂ

Prof. Valeriu C. NEȘTIAN

Postul nr.1, biiineee...
Postul nr.2, biiineee...
Postul nr. .....
- Stai! Cine vine?... Seful patrulei la mine, ceilalți stai pe loc!

Si, în câteva zeci de secunde, glasul strident al gărzilor a înconjurat ca un inel viu marginile închisorii.

E seară, seară de Decembrie, cu frig pătrunzător până la oase și cu slabe picături de ploaie, abia vizibile prin ochiul dungat al ferestrelor.

Decembrie. Cuvânt cu bucurii. Pentru cei mari, ca și pentru cei mici. Decembrie! Imagini vii se ridică, pentru cei șase din celula 398 a Aiudului, din cartea trecutului; dar și proiecții de viitor prind forme aevea. Icoana bradului pururea verde însuflețit de lumini, a zăpezii care cade calm ca o binecuvântare, a lumilor de sus, a saniei ce fulgeră întinsurile albe în zbucium vesel de clopoței... Decembrie nu e un simbol rece printre atâtea altele, nu e o formalitate tradițională. Nu, e o trăire a cerului coborît pe pământ să aducă pace, nădejdi și o fărâmă de fericire.

Sărbătorile iernii sunt ale tuturora. Umil sau bogat, slab ori tare, liber sau nu, Crăciunul își anunță eterna lui prezență printre toți. Dar ce lucru greu pare Decembrie pentru cei bătuți de urgia vremurilor și a oamenilor care le-au creat. Mai anevoie e să-ți arunci gândul înapoi peste vălmășaguri și clăbucete. Si mai dificil e, iarăși, să-ți amintești și să spui unuia sau altuia care n'au știut ori n'au vrut să știe despre un alt fel de Decembrie...

Asemenea gânduri îl frământau pe tânărul student întins pe patul rece și sumbru al celulei, rememorându-și haotic cum a ajuns acolo denunțat de niște "binevoitori" colegi - pentru organizație clandestină și lecturi prohibite (Mircea Vulcănescu, Gh. Brătianu, S. Mehedinți, Nae Ionescu, V. Voiculescu...), cum a trecut, "fără repetență" prin Camera 4 spital Pitești; cum acasă blânda și buna lui mamă îl mai așteaptă, seară de seară, cu masa întinsă, ca să vină dela cursuri; și cum și în astă-seară îl așteaptă...

Pe alt așternut aspru, profesorul universitar clujean Grigore Popa făcea în gând orarul, pentru săptămâna viitoare, a "purgatoriului" (așa numeau ei prelecțiunile de inițiere spirituală și culturală aici desfășurate): Luni - după gimnastica ritmică și după terci, gimnastica minții va cuprinde ciclul de literatură rusească (Dostoievski, Tolstoi, Pușkin). După prânz și obișnuita plimbare prin celulă, cel de filosofie contemporană (e rândul lui Kirkegaard, existențialistul, "slăbiciunea" sa); seara, ceva din Patristică. Marți - dimineața - arte plastice; după-amiază, puțină pedagogie; apoi recitări din Rilke și Radu Gyr; Miercuri - înainte de amiază - neotomismul; după masă - mari maeștri ai muzicii; la ceas de vecernie - impresii de călătorie ș.a.m.d.

Elevul se agita prin încăperea îngustă, neputându-și scoate din minte, nici în această Heilige Nacht, cum de-a fost posibil să-ajungă aici, cu chestia lui, anume că lozinca "Stalin și poporul rus libertate ne-a adus!" e falsă; dar, mai mult, cum de-a fost cu putință ca bunii săi camarazi de școală, și chiar și prietena lui, colegă de bancă, să accepte a fi aduși într'o zi de sărbătoare oficială, prin fața locului de detenție dela Securitate și să debiteze prelung și zbierător: "Cei ce zac în închisori / sunt banditi și trădători. / Moarte lor! Moarte lor!" Cu judecata lui de nici 20 de ani, nu putea înțelege... (Ba da... Va înțelege, căci și-a propus ca la "purgator" să-l roage pe dl. profesor (cel de-aici, nu cei de-afară, care l-au reziliat din catalog și-l reneagă) să-i explice, filosofic, logic, moral, uman, cum vine asta?)

De cealaltă parte a camerei, chiar lângă fereastră, țăranul, unul dintre cei peste 70.000 cu colectivizarea, se gândea la bucovineanca lui, rămasă singură cu trei copii pe cap, și cu cote și angarale fără număr. Dar calul lor, cel murg și zvelt ca o căprioară, o fi adevărat cum a auzit - că, fără milă și lege, sunt ei, caii, ca niște crunți dușmani ai poporului, omoriți? Si-și alungă, cu un "Doamne păzeste!" un asemenea gând urît. Ce frumos învață dl. profesor! Păcat, mare păcat că nu pot înțelege tot ce spune. Dar, cu siguranță, pe copii îi dau la școală, la școală mare. Poate au norocul să învețe chiar cu dumnealui, că, Doamne, ce om bun, și învățat, și smerit îi...

Miscându-și într'una când o mână, când un picior, parcă în așteptarea unor dorite manevre, fostul ofițer se află tot la ceasul amintirilor: cât a luptat și a suferit în școala militară, în armată; apoi pe front, în Est și în Vest, renunțând la familie, la o rezonabilă carieră civilă; chiar și la o moștenire; și iată ce a ajuns... Noroc de "purgator", care l-a adus la înțelegerea faptului că un om fericit poate fi și acela care descoperă în toate etapele și actele existenței sale un acord subtil între întâmplările acestei vieți și sensul pe care el l-a conferit, după proverbul latinesc quid respiro, spero. Aude în urechi "Trompetele răsună", nu, că-i interzis; "Sus inima, Români!" nu, și ăsta e oprit; "La arme!" și ăsta e prohibit; dar care dracu nu e...

Mecanicul de locomotivă, stând tot lângă geam, ca să poată desluși mai bine glasul roților de tren și semnalizările sonore aduse aici de vântul serii, se află la ora viitorului. Ii va pro - pune d-lui profesor să țină și el un curs scurt despre "instrucția de semnalizare" la C.F.R. pe care orice călător cu trenul ar trebui s'o cunoască... Iar când va fi din nou pe locomotivă și va trece pe la Mărășești, prin racordare, cu viteza stabilită de 60 km oră, va fluera suplimentar, un sunet lung de atenție, în semn de omagiu...Cui? Stie doar el cui?...

...Sunt cei șase în noaptea așteptării tăcute a întrupării Logosului în istorie, a celui care mântuiește fără să i se ceară și alină fără a se lăsa chemat.

E liniște perfectă; și în celulă, întuneric deplin. Doar pasul gardianului, încotosmănat într'o blană uriașă, răsună rar și apăsat, în intermitent consens cu bătaia tălăngii dela posturile de gardă, spărgând pacea din inimi. Toți cei șase captivi sunt acum culcați, cu fața către cer, cu brațele sub cap, pe patul acoperit cu rogojină. Fiecare stă față în față cu gândurile și simțămintele ce bat năpraznic și nu se pot stăpâni. Si în vreme ce ploaia se preface în ninsoare, fiecare îngână ca o rugăciune sfântă; "Omătul spulberat de vânt / se cerne prin zăbrele / Si-mi pare temnița mormânt / al tinereții mele". Si totuși nădejdea izbăvitoare îi îmbrățișează pe toți într'o cuprindere salvatoare.

MÂINE ÎN ROMÂNIA

Alexandru PRAHOVARA

Mâine, în România, fetița mea va primi botezul întru Hristos.

Eu sunt la depărtare de mai bine de un ocean față de ea, pe un alt tărâm, cu alți oameni și alte obiceiuri, în Canada zgârie-norilor înfipți în preerii, o țară a revelației spațiului. Trăiesc, totuna cu Românii din exil, sfâșietorul sentiment al răstignirii peste continente. Mi-este cu neputință să mă consider, o idee măcar, în afara hotarelor țării, fiindcă aici, în Canada, am cunoscut, poate mai limpede ca oricând, sufletul dogoritor al Românului verde, destemnițat din dogma străină a tiraniei, amărît de splendoarea locului bejeniei, mințit de istorie, înșelat de destin, dar vesel și curat de speranță, credință și iubire în Dumnezeu. Dumnezeu care ne încearcă, fiindcă ne-a ales. Care ne iartă, poate, fiindcă nu putem greși noi, câtă este răbdarea Lui. Atât de nemărginită, încât n'ai cum ieși din limba română, câtă vreme se roagă în ea un preot, sau o mamă, o cruce, sau un cântec, într'o biserică sfioasă din Washington, ori prin fâneața înflorită a Câmpului Românesc, de lângă Hamilton.

In noaptea echinocțiului autumnal, soarele va traversa ecuatorul, ca, pentru o clipă, ziua să fie egală cu noaptea, pe balanța somnului și a veghei. De mâine, noaptea va fi mai lungă, iar visul mai netulburat. De mâine, fetița mea va intra, cu un țipăt, în sfânta taină a Botezului. N'am să fiu lângă ea, decât cu dorul și încrederea că sufletul nostru, răstignit peste meridiane se va aduna și va rodi, în România Mare, rotundă și verde, ca irisul copilului meu.

O POVESTE SCURTĂ

Cezar STERPU

In fiecare seară sătenii se adunau în casa pădurarului unde se deslănau amintiri, povești, petreceri. Erau seri fierbinți în sufletele oamenilor. Seri și suflete în care pădurea și lumea întreagă erau altele. Glasurile lor se aflau în preajmă și veneau de departe. Glasurile tuturor vietăților - dela ursul mofluz și plictisit uneori până la buburuza-ruză sau furnica grăbită și neastâmpărată - erau auzite și înțelese. Sufletele, atunci, cuprindeau cu brațele lor nebănuite alt firesc.

Intr'o seară, pădurarul povestea cu spaimă și mirare cum din neamul colțos al lupilor s'a născut o vietate jumătate om jumătate lup; în alta, oamenii îl ascultau vorbind despre rosturile Firii. Dar în noaptea aceea, de dinaintea Praznicului luminii de taină, pădurarul era umbrit în tăcerea gândurilor. Cu privirea adâncită în sine, parcă nu aștepta nimic sau pe nimeni.

Din prag, oamenii simțiseră că seara aceea era nouă.

Cel mai îndrăznet se apropie de scaunul pădurarului.

- Bună seară! Ce s'a întâmplat? Vreun pui de vietate rătăcit a speriat stihia vorbelor care ne mângâie dorințele și curiozitatea? Sau, poate, vreun duh al umbrelor a îngrozit cu răutățile sale gândurile tale?

O clipă tăcerea continuă să plutească între vorbitor și fruntea palidă a pădurarului, ca o arșiță a așteptării.

- Nimic, poate, din toate acestea, răspunse cel întrebat. Si pentru o clipă își reveni. Dar poftiți! Nu sugrumați aerul nopții în baierele ușii. Un zâmbet se desprinse pe fața lui. Aceasta îi apropie pe oameni.

Alinarea sfârșitului zilei o aflau mereu în casa bunului pădurar. Acesta stătea singur de câteva primăveri. Nimeni nu le-a știut nicicând numărul.

- Bunii mei prieteni, începu el, de multe nopți ne întâlnim spre a ne spune fel de fel de gânduri. Așa ne simțim unul cu altul și nicicând singuri. Voi, parese, veniți din lume aici. în pădure, la mine spre a vă lepăda de poverile zilei, ale clipei căci ajunge amândurora răutatea. Dar și eu fac același lucru către voi. Noaptea se lăsa tot mai grea și cuvintele se adânceau în taina lor. Pentru o clipă pădurarul tăcu. Își plimbă privirile calde peste chipurile ascultătorilor, apoi continuă.

- M'am îndulcit din fructele acestei lumi a trecerii noastre. Fructe trecătoare și ele. Înșelătoare. Dar ce ne-am face noi, bieți zei adormiți, fără înșelăciunile pe care singuri le căutăm? Si le creem atunci când nu le aflăm. De aceea, poate, sunt chemat acum să vă depăn visul meu. Visul meu este un basm. Si cineva mi l-a spus astă noapte după ce voi v'ați întors la vetrele voastre. Să vă spun deci: Nu știu cum de se făcea că, tot umblând după vânat, am ajuns într'o pădure care nu-mi părea a fi de prin părțile noastre. In vis se făcea că, prins de osteneală, am adormit. Si iată ce visez în vis. Mă aflam înconjurat de lighioane. La început m'am speriat. N'aveam pușca și nimic altceva cu care să mă apăr. Stăteam și le priveam nedumerit. Dar atât de aieveа părea totul. Ele nu se mișcau spre mine. Păreau chiar foarte prietenoase. Frica mi-a dispărut și am început să le privesc cu îndelungă luare aminte. Nimic nu mă îndreptățea să-mi fie teamă. (Dar spaima se naște întotdeauna în tine și nu în afara ta).

Totul era nebănuit, misterios. Copacii, ah! copacii erau din piatră. Ce va mai fi însemnând și asta? Copacii erau din piatră și aveau chipuri omenești. Mi se părea că recunosc, după chipuri, acești copaci. Da. Erați voi. Pe fiecare în parte îl recunoșteam pe încetul. Mă priveați și credeam că și voi mă recunoașteți. Ba nu, eram chiar convins că mă recunoașteți. Deodată, din mijlocul animalelor se desprinse un cerb grozav de mare. Când pași înspre mine toate celelalte vietăți îngenunchiară. (Aici pădurarul se opri ca pentru a-și face rânduială în amintiri. Răsufla greu.) Cerbul se apropie mult de mine. Era desigur, regele acestor locuri. Cu voce omenească îmi spune: "Te sperie ceva, omule?" "Nu mă sperie nimic. Mă gândesc doar de ce copacii sunt din piatră și de ce au chipuri omenești?"

"Nu sunt copaci. Sunt oameni". "Si voi cine sunteți?" - îndrăznii să-l întreb. "Noi suntem cei care vor să vină!" Maiestatea glasului său mă pătrunse. Nu mai puteam face altceva decât să-l ascult. "Si acestea se vor întâmpla pentrucă voi nu vă cunoașteți moartea. Sunteți niște zei smecheri care și-au uitat sau și-au pierdut destinul și sensul. Trebue să vă ia cineva locul. O lume fără zei adevărați este o lume fără viață. De aceea, cândva, și vremea aceea nu este departe, vă vom stăpâni. Acum, ai văzut și ai auzit destule. Intoarce-te la ai tăi. Dar ia aminte: nu uita întâlnirea aceasta și, mai ales, păstreaz-o în tine. Trebue păstrată în chivotul uitării tale. Si încă ceva să înțelegi va trebui: tocmai faptul că putem fi mai puternici decât niște zei înșelați de ei înșiși este un semn al glasului care vă vorbește în dincolo de lucrurile în care v'ați ancorat făptura, în care v'ați pierdut".

Ascultătorii erau prinși de-a binelea de poveste. Fiecare vedea în sine desfășurarea întâlnirii nemaipomenite. Fiecare se vedea pe sine în câte-un copac din pădurea din vis. Urmăreau cu atâta concentrare imaginile din sufletele lor, încât nici nu-și dădusera seama că pădurarul încetase de mult să mai povestească. Cel mai îndrăznet deschise privirea din sine. Erau din nou în casa pădurarului. Ceilalți mai erau încă adumbriți de glasul cerbului, al pădurii nemaiîntâlnite, de glasul poveștii. Pe încetul reveneau, rând pe rând, în casa pădurarului. Dar în locul celui care povestise începu să crească un copac din piatră. Avea chipul pădurarului.

Destănuire

Virgil MATEIAȘ

Am venit din țara noastră cântuită de sărăcie, prigoană și incertitudini, spre a vă vedea și a vă cunoaște.

Asta, pentrucă oricât de departe ați fi, voi, nu ați ieșit din comunitatea noastră spirituală, nici spațiul, nici timpul neputând pune graniță destinului vostru de a ne ajuta să salvăm sufletele celor rămași în granițele reduse prin fraudă și amenințări ale puterilor străine, care apărându-și propriile interese, au sacrificat neamuri creștine, neamuri care au avut o contribuție esențială la formarea spiritului european, amenințat de invazia comunistă, atee și anarhică, a Răsăritului demonizat.

Așa fiind, noi am venit în America nu pentru a ne plimba, ci pentru a vă îmbrățișa ca pe cei mai buni frați de care vitregia vremurilor ne-a despărțit de peste o jumătate de veac.

Străinii și dușmanii, care au socotit că poporul țării noastre, prin plecarea voastră și-a pierdut vigoarea și rezistența morală și politică s'au înșelat.

Unitatea neamului nostru este totală și indestructibilă și toți suntem gata să răspundem "prezent" atunci când glasul destinului comun ne va chema să apărăm patrimoniul spiritual, geografic și politic pe care strămoșii ni l-au încredințat cu limbă de moarte.

Tara noastră nu e nici de închiriat, nici de vânzare.

Eu și cei cu mine, nu avem nici o înțelegere pentru înregistrarea vocii și pentru fotografiere, dintr'un sentiment de pudicitate și oroare de reclamă.

Cele îndurate de noi în această jumătate de veac sunt încărcate de prea multă povară, durere, suferință și seriozitate ca să merite a fi banalizate prin publicitate vulgară și o nedemnă reclamă, nu rareori cu podoabe păgubitoare.

Atât de profunde și de agonice au fost suferințele, încât încerci un sentiment de vinovată vulgaritate divulgându-le. Ele fac parte din patrimoniul nostru spiritual și, intrând neîngrijit în intimitatea lui, săvârșești o impietate, o profanare a jertfei. A spune numai adevărul fără adăugiri, e destul pentru a se cutremura cei care-l vor afla, e destul pentru a clădi.

Suferințele unui neam întreg în acest veac satanizat constituie jertfa tuturora adusă pe altarul lui Dumnezeu în nădejdea Invierii.

Rostul jertfei, deci, exclude zgomotul gălăgios și impune modestia, decența, tăcerea.

Asta pe plan superior, dar omul trăind în imanent, în istorie, e dator a spune contemporanilor săi Răul și ravagiile lui în viața și sufletele semenilor, fie pentru a-i ajuta să se salveze, să scape de păcatele și alterările sufletului provocate de teroare, minciună, înșelăciune, defăimare, delațiune, frică, crimă, fie pentru a preîntâmpina și păzi pe urmași de aceleași căderi și uneltiri diabolice prin promovarea virtuților creștine și a sentimentului de onoare, demnitate, generozitate și dăruire în vederea înfrângerii răului și izbânda binelui și armoniei între oameni. Sau, pentru amândouă. In orice caz, pentru dreapta pedepsire, în numele neamului, a vinovaților și trecerea blestemului din neam în neam. In nici un caz pentru lauda noastră.

Sub acest aspect, suntem datori a spune întreg adevărul, numai adevărul și a nu ascunde nimic din ceea ce știm, cu puterea unui jurământ. Aduceți-vă aminte de trădările care au bântuit istoria acestui neam în trecut și a celor ce ne pândesc și azi.

Să începem, așa dar, cu sinceritatea și simplicitatea spovedaniei.

"Odată"

Diana ILIEȘ

Ultima imagine era ea ghemuită cu genunchii îmbrățișați de brațele subțiri și părul întunecat curgându-i până aproape de mijloc. Am adormit spontan, fără să mă gândesc la ceva, nici măcar de ce ea stătea încremenită în poziția asta. Nu știu cât am dormit, dar după felul cum o cunoșteam pe ea, după puținul totuși pe care-l știam despre ea, nu cred să fi stat prea mult; poate un minut, două, până la cinci; apoi eu, trezit, speriat și răvășit de paharul cu vin roșu aruncat în ciudă pe fața și pieptul meu gol.

Imbracă-te și pleacă!

Mă usturau ochii dela vin și mă simțeam oribil de jignit. Am rămas sprijinit în coate, așteptând ca ea să înceapă scuzele, rugămințile și toate miorlăiturile pe care o femeie trebue să le scoată la confruntarea cu o asemenea frază spusă de un bărbat.

Ea se mutase pe celălalt pat și-și trăgea ciorapii pe întuneric, eu tot mai așteptam să spună ceva, dar auzeam numai respirația ei neobișnuită, chinuită parcă, sacadată, ca și cum ar fi respirat doar printre gânduri. Până ajunge la rochie va spune ceva! Aveam pretenția că o cunosc puțin, până își va pune cordonul la rochie va spune sigur ceva și-atunci am să mă răstesc iar, dur.

Ea o oftat încheindu-și cureaua peste mijlocul de două palme și s'a îndreptat spre geam, și-a lipit fruntea; aștept, hai vorbește, îi porunceam în gând, nerăbdător să-i mai arunc vreo vorbă rea. Vorbește odată! Știam că de asta stă cu fruntea pe geam, ca să se hotărască, nu dacă să-mi spună sau nu ceva, ci ce să-mi spună.

Pe masă am văzut paharul gol și am simțit cămi crește tensiunea, mă enervam a doua oară! Ah, acuma vorbește, acuma!

Ea s'a desprins dela fereastră și-a mers nesigură pe picioare până la cuier. Eram intrigat de pașii ei dezechilibrați, o fi beată, m'am gândit o clipă, dar pe masă sticla avea tot atâta vin. Respirația ei era la fel de obositoare și mersul amețit îi păstra totuși grația corpului.

Când a întins mâna după pardesiu am simțit că pleznesc de nervi, era prea mult, era nerușinare ce făcea ea, era o mare nerușinare, ea avea nerușinarea să plece așa, la prima frază aruncată de mine și fără nici o explicație. Si știa foarte bine că "Imbracă-te și pleacă!" însemna "Pleacă de tot!" și tăcea!

-De ce-ai făcut chestia asta? Spune' am zis și mi-am dat seama că tonul mi-e destul de înmuiat și că aici am pierdut niște puncte.

Dar ei parcă puțin îi păsa de câte puncte pierd eu și nici măcar nu părea că ea ar fi cea ofensată și alungată, ci eu stând caraghios în capul oaselor cu ochii pe șalul roz ce și-l înfășura acuma peste pär și nervos, așteptând o explicație după fraza mea radicală care de fapt nu făcea loc nici unei explicații.

-Spune, de ce-ai făcut chestia asta? am întrebat și mai moale.

Acum o să izbucnească în râs, mi-a văzut părerea de rău și-o să rădă, fortat, desigur, însă o să rădă de mine! Eram gata de atac, o pocnesc dacă râde, mă enervam încă o dată!

Ridicându-și încet geanta pe umăr, cu arătătorul dela mâna dreaptă apăsându-se nu știu de ce pe pometul drept. Picioarele lungi în pantofii cu toc, pardesiul și el cu cordon peste talia de două palme, șalul roz peste pletele întunecate. Mâna ei dreaptă mângâindu-i părul de lângă obraji și ascunzându-l în șal. O privire spre geam, spre întunericul de-afară, și una spre mine. Sunt tembel! mi-am strigat și mi-am dorit mai bine să nu-i fi văzut ochii atât de mari și atât de străniі. Un tembel! Dar nu mișcam, nu vorbeam.

"Imbracă-te și pleacă!" Mână ei stângă dând la o parte perdeaua dela hol, pașii ei spre ușă cu tocurile de fier sunând sinistru pe podea.

-Stii bine că n'ai unde să pleci la ora asta!

Am auzit ușa în urma ei, tocurile pe cimentul de-afară. N'are unde să plece, o să se'ntoarcă imediat, imediat, n'are, n'are ce să facă.

"Imbracă-te și pleacă!"

Mi-am apropiat ceasul de ochi, cu puțina lumină de lună de afară am constat cu stupoare ora la care eu am zis "Imbracă-te și pleacă". Două ore. Abia peste două ore o să se crape de ziuă.

Mi-am reprimat impulsul de a sări la geam s'o văd; aș fi putut să mă îmbrac, să fug și s'o aduc înapoi cu forța. Nu. Treaba ei. I-am spus, n'are unde pleca.

Continuare în pag. 13

CRONICI

Literare-Artistice-Culturale

din exil și din țară

MOTHER ALEXANDRA

THE HOLY ANGELS

LIGHT AND LIFE

PUBLISHING CO. MINEAPOLIS

1987

Pentru noii veniți în lumea liberă, ne îngăduim câteva date biografice despre Maica Alexandra. Fiind cea mai mică fiică a regelui Ferdinand și a Reginei Maria s'a născut în 1909 în București, primind la botez numele de Ileana.

Prințesa Ileana încă dela o vârstă fragedă a fost înzestrată cu o înțelegere a suferințelor celor din jur. Suflet ales și nobil, a urmat pe mama sa în toate lucrările de caritate cu o dragoste fără de margini pentru toți cei din jur. Silința pentru cultivarea minții a fost mereu cuplată cu cultivarea sufletului și în istoria noastră Prințesa Ileana a fost un giuvaier spiritual pe care Dumnezeu l-a împodobit cu cele mai înalte lumini ale virtuților: sacrificiu, smerenie, inimă de mamă, puritate, tărie de caracter, dragoste și milă, dăruire totală lui Dumnezeu și oamenilor în necazuri și suferințe.

La vârsta de 22 de ani s'a căsătorit cu Arhiducele Anton de Austria și a trăit în Sonnberg, Austria, având șase copii. Din cauza evenimentelor politice, în Martie 1944 se mută în România pentru a scăpa de opresiunea nazistă. Aici, la poalele castelului Bran, va construi un spital în memoria mamei sale, Regina Maria. Își va devota viața îngrijind răniții de război până în August 1944, când din cauza comuniștilor va trebui să ia drumul amar al pribegiei. Va pleca în Elveția, Argentina, iar când unii din copii vor obține burse de studiu în Statele Unite se va stabili în Newton, Massachusetts.

După căsătorirea copiilor și după ce i-a văzut pe toți aranjați la casele lor, Prințesa Ileana își dedică viața în întregime lui Dumnezeu și se călugărește sub numele de Maica Alexandra. In prezent este starețа mănăstirii ortodoxe de călugărițe "Schimbarea la față" din Ellwood City, Pennsylvania.

Una din cărțile Maicii Alexandra este "Sfinții Ingeri". Niciodată, poate, o asemenea carte nu a fost mai actuală ca în zilele noastre. Trăim timpul apocaliptic al războiului dintre fiii lui Dumnezeu și Satan, dintre lumină și întuneric, dintre adevăr și minciună, dintre idealul înnobilării omului până la îndumnezeire și ura satanică de a desfigura chipul lui Dumnezeu din om prin îndobitocirea ființei umane, reducerea ei la treapta animalică.

E o luptă universală. Pe de o parte comuniștii se ridică într'o revoltă nerușinată împotriva lui Dumnezeu și a tot ce este spirit și spiritualitate. Pe de altă parte, nici lumea liberă nu mai există, Apusul creștin e subminat tot mai mult de satanism. Ceea ce nu au reușit comuniștii, se încearcă în Apus. Lupta și ura împotriva lui Dumnezeu este fățișă. Televizorul, radioul, cartea și ziarul, și chiar școlile otrăvesc încet dar mortal sufletul omului cu lipsa de respect pentru viață, pentru oameni, pentru Dumnezeu. Valorile au fost inversate, contorsionate, strâmbate și tot ce este sfânt este spurcat într'un mod sistematic. Pretutindeni muzica și cărțile de ocultism (eufemism pentru satanism) apar precum ciupercile. Acum nu mai e de mirare că sunt capiști în care se fac ritualuri și sacrificii lui Satan.

Iată de ce o carte despre "Sfinții Ingeri" este atât de necesară. Ceea ce găsim în aeroporturi și în toate magazinele sunt cărți despre îngerii întunericului. Copiii sunt educați de această societate perversă în spiritul urâtului și al uciderii "just for fun".

Deși cartea este scrisă la un nivel academic, operă de teologie pentru cursurile universitare, ea este accesibilă totuși și cititorului neinițiat în știința teologiei. Ea poate fi de mare ajutor pentru orice intelectual și pentru orice părinte. Este darul cărților bine scrise care se oferă tuturor.

Cuprinde trei părți: Ingerii în Vechiul Testament, îngerii în Noul Testament și îngerii în biserica creștină. Prima parte se ocupă cu o definire a îngerilor, îngerii în cartea Facerii, rolul acestora în istoria primilor conducători și a profeților și îngerii în poezii, povestiri și apocalipse.

Partea a doua se referă la îngerul Bunei Vestiri, îngerii Betleemului, îngerii ispitirii, îngerii în slujirea și învățătura Domnului nostru Iisus Hristos, în prima parte a Bisericii, în epistole și Apocalipsă.

Partea a treia se ocupă cu îngerii la Sfinții Părinți ai Bisericii din primele veacuri, în epoca teologiei ortodoxe, în liturghii, rugăciuni și în arta creștină.

CEZAR VASILIU

NIHIL SINE DEO

INSTITUTUL ROMÂN DE CERCETĂRI ISTORICE

SAN DIEGO, 1990

Cezar Vasiliu s'a născut la 21 August 1939 la Comarnic, județul Prahova și a urmat liceul la Sinaia. A urmat teologia și doctoratul la București cu o teză despre "Manuscrisele dela Qumran". Face studii de specializare pentru doctorat la Institutul Pontifical Oriental dela Roma (1967-1971), obținând titlul de doctor în teologie cu o teză asupra relațiilor dintre Biserica Romano-Catolică și Ortodoxă între 1959-1970, publicată în italiană în 1971 la Palermo.

După reîntoarcerea în țară a lucrat ca documentarist la Patriarhia Română, ca redactor și apoi ca lector universitar la catedra de patrologie.

Refugiat politic în Franța în 1984, emigrează în Canada unde predă limba italiană la Universitatea din British-Columbia, apoi se stabilește la Montreal. A publicat peste 20 de studii și eseuri de teologie și de istorie și este membru fondator al Institutului Român pentru cercetări istorice din San Diego, California.

Cartea "Nihil sine Deo" e publicată de Institutul Român, fiind a cincea din colecție, cu o prefață semnată de Părintele Gheorghe Calciu.

Articolele care formează această carte ne impresionează printr'o documentare științifică, prin eleganță de stil, concizione și varietate de teme. Istoria neamului e întrețesută cu istoria mântuirii, având ca pivot ideatic Nașterea Domnului, Sfinți și eroi, domnitori și întemeietori de școală, aniversări și popasuri meditative în istoria suferințelor noastre, Decebal și Mircea cel Bătrân, Gheorghe Asachi și Sfântul Simeon Metafrastul, pagini de cugetare și simțire românească, toate formând o contemporaneitate a sotiriei care prin condeiul lui Cezar Vasiliu prind viață în fața ochilor noștri.

Autorul se apleacă în mod cucernic asupra colindelor românești, descoperind începuturi de neam și rourare a divinului, sau cu delicatețe înalță un omagiu Sfintelor Marii ale neamului nostru, se înclină "sfântului fără aureolă" - Constantin Brâncoveanu, sau ne aduce în față Biblia din 1688, acest plai de frumuseți solare, vorbește de Unirea Principatelor, Unirea Basarabiei, sau despre Sinodul VII ecumenic, ori Sf. Grigore de Nazianz; pretutindeni în această carte ne simțim "acasă" în pridvorul Logosului al cărui slujitor este Cezar Vasiliu.

Ca încheiere, câteva cuvinte din prefața cărții, semnate de Preot Prof. Gh. Calciu: "Domnul Cezar Vasiliu este unul din puținii teologi români care a reușit să-și ia un doctorat în străinătate. A fost o muncă grea, dar fructuoasă pentru el, și pentru teologia din exil și din țară. "Nihil sine Deo" este o "culegere de eseuri istorice și teologice", cum însuși autorul o intitulează, pentrucă, în înțelegerea lui, istoria neamului nostru s'a împletit în mod inextricabil cu credința creștină, cu spiritualitatea ortodoxă. (...) "Nihil sine Deo" nu este o carte de simplă pietate, nici numai un omagiu adus istoriei poporului nostru și oamenilor care l-au înălțat: cartea este, în același timp, o riguroasă documentație istorică despre evenimente și persoane, făcută cu acribia cercetătorului de formație, așa cum, de fapt, este autorul."

Dumitru ICHIM

NIMIC NU OPREȘTE...

Divinul, frumosul, sunt nobile surse
Cărările albe ce urcă spre astre,
Din apa lor vie s'adapă sublimul
Si nervii'n avânturi, și vinele-albastre.

Spre căi ideale se trec văi profunde
Cu șerpii'n răscoală ce-și toarnă veninul
Dar totu-i zadarnic, nimic nu oprește
Nici chinuri, nici moarte, divinul, divinul.

Când spirite'nalte sfințesc universul
Samsari și fanatici decid răstignirea,
Tot iadul s'agită în mersu-i de umbră
Nimic nu oprește, iubirea, iubirea.

Puternice arme se strâng pretutindeni
Cei drepți cunosc jalea și-ades umilința,
Dar totul va trece ca negura'n soare
Nimic nu oprește, credința, credința.

Sinistre Jilave și Yalte perfide
Lărgesc cimitire și sting libertatea
Dar ceru'n revoltă ne dă mângâiere
Si iar va învinge, dreptatea ,dreptatea.

In noaptea obscură sporește'ndoiala
Si dracii își plimbă din plin aroganța,
Dar forțele bune ridică baraje
Nimic nu oprește, speranța, speranța.

Năvalnică turmă de oști moscovite
Simbol de cruzime sfidând nemurirea
In fața urgiei ce macină neamul
Ca zid ridica-vom, unirea, unirea.

Horațiu COMANICIU

"Odată"

Urmare din pag. 12

"Imbracă-te și pleacă!"

La un moment dat, m'a trezit propriul sforăit; mi s'a făcut rușine brusc și mi-a părut aproape bine că ea nu e aici să mă audă; am simțit că mă strânge în spate de părere de rău și-am adormit iar.

Cred că aș fi dormit până la prânz ca de obicei, dar somnul mi-a sărit neașteptat lăsându-mă cu o stare de neliniște atât de acută încât îmi părea că pielea mi se încrețește din vârful capului până în tălpi. Pe undeva îmi doream să mă agit de teama nopții pe care trebue c'o petrecuse ea, dar, ciudat, ciudat, nu pentru asta îmi făceam griji. Ce e'n capul ei? Ce-are ea în cap? Ce vrea? Of, Doamne, ce vrea?

"Imbracă-te și pleacă!"

Tăcerea ei de astă-noapte abia acum mă enerva cu adevărat și începeam să mă îndoiesc că o cunosc vreun pic. Da, aș putea s'o iau la întrebări și bineînțeles că dialogul s'ar încheia tipic oricărui cuplu care când se desparte trebue să se și jignească.

Ea mi-ar spune:

"Nu te-am iubit niciodată".

Iar eu:

"Te-am iubit la început, dar nu mai ești femeia-întruchiparea feminității pe care-am iubit-o. Ești la fel ca celelalte."

Si ne-ar durea la fel de tare pe amândoi. Dar nu, nu, ar fi imposibil. Cum să spun "te-am iubit la început", când începutul era nu mai departe de șase zile?!

Nu, sunt caraghios, ah, înfiorător de ridicol!

M'am îmbrăcat rapid cu gândul la ea și tot cu gândul la ea să cobor să mă gândesc la pământul pe care l-a călcat plecând dela mine astă-noapte.

Mi-am luat o țigară, am s'o fumez în fața blocului, cu gândul la ea, cu gândul la ea, mi-am repetat de două ori, și-am închis ușa cu cheia.

Dela amicul meu din capătul holului a ieșit ea, ea, grăbită, fără să-și ridice privirile, cu obrazul îngust tulburător de palid, șalul roz peste păr și geanta pe umăr și cu mâna stângă ținându-și pardesiul petrecut parte peste parte. Am rămas uitându-mă prostit și căutându-i cu privirile talia de două palme și repetându-mi absurd întrebarea "Unde e cordonul? Cordonul ei - ce-a făcut cu el?"

Diana ILIEȘ

ROMFE

WASHING

- 17,18,19

Românii din America au înscris în tradiția Statelor Unite și Canadei o nouă sărbătoare: ROMFEST.

Comunitățile etnice mai vechi și mai numeroase își aveau de mult sărbătorile lor: Italienii - Columbus Day și San Genaro, Irlandezii - Saint Patrick Day, Germanii - Oktoberfest, iar Portoricanii și alte țări din America își sărbătoresc toate zilele naționale cu mare fast cum fac de altfel și alte comunități din Europa sau Asia. N'au stat nici Românii mai prejos cu picnicurile lor, hramuri bisericești sau Congresul Episcopal dela Vatra Românească pentru ortodocși și Convenția ARCA pentru Românii Uniți, Convenția Uniunii, și Ligii sau sărbătorile locale ale asociațiilor și societăților românești de tot felul; dar o sărbătoare cu frecvență repetată unde să se poată regăsi toți Românii indiferent de apartenență politică și rit de credință, într'un spirit de ecumenicitate națională, a lipsit.

Este meritul inițiatorilor "ROMFEST-ului" care au demarat acum doi ani cu primul Romfest '88 unde s'au întâlnit Episcopul Ortodox cu Episcopul Românilor Uniți și Președintele Uniunii și Ligii, reeditând pe pământul american, istorica întâlnire dela 1 Decembrie 1918 dela Alba Iulia.

La Cleveland, în anul 1988 s'au pus bazele acestei sărbători care are loc din doi în doi ani, în câte un centru românesc.

Romfest '90 a fost găzduit la Washington, în capitala celei mai libere țări din lume, care datorită politicii sale democratice și umane, a devenit într'un timp record cea mai puternică țară din lume, cu standardul de viață invidiat de toate țările. Organizarea Romfest '90 a fost făcută de comitetul permanent Romfest în cooperare cu comitetul local. Președintele Romfest '90 a fost Preot Gh. Calciu-Dumitreasa, iar secretară - D-na Viorica Cucu.

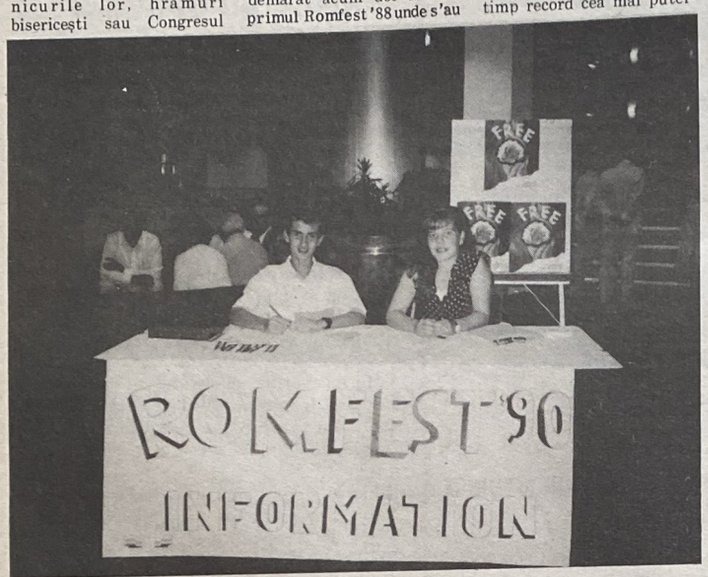

In ambianța elegantului hotel Crowne Plaza din Rockville, Md, a avut loc Vineri 19 August înregistrarea oaspeților și o recepție dată în cinstea lor, la care au participat pe lângă cei veniți și oficialități din Washington. După recepție, cei prezenți s'au întreținut în continuare, întâlnindu-se Românii din Statele Unite și Canada cu grupul Românilor veniți din țară pentru a participa la Romfest ' 90. Emoționantă a fost întâlnirea foștilor deținuți politici și luptători anticomuniști din exil cu cei de care se despărțiseră la plecarea din țară sau la eliberarea din închisori și de care nu mai știau nimic, datorită cenzurii comuniste. Marea surpriză a fost prezența luptătorului din munți, Ion Gavrilă, șeful și singurul supraviețuitor al eroilor din Munții Făgărașului, intrat în legendă cu luptătorii lui, omul despre care se știa că este mort de ani de zile și a "înviat" după Revoluția din Decembrie.

Cei veniți din țară au fost asaltați de vechii cunoscuți și de noile cunoștințe. Profesorul Marcel Petrișor, doctorul Nae Nicolau, profesorul și poetul Demostene Andronescu, inginerul Octavian Voinea, economiștii Sandu Miculescu și I. Dumitreasa alături de cei veniți mai dinainte, avocatul Virgil Mateiaș și Octavian Popa, se întrețin în grupuri care se fac și se desfac, răspund la întrebările puse de cei dornici să afle "pe viu" evenimentele din țară și situația oamenilor de acolo. Cei mai informați sunt însă Vartan Arachelian și Dumitru Iuga, ambii dela televiziunea română. Cu grupul Românilor din Canada au venit studentul Dorian Popescu din Timișoara și Octavian Tudor, redactor la revista Flacăra, care se aflau de mai mult timp pe continentul american, prezenți și la Centenarul Nae Ionescu dela Câmpul Românesc.

Treceau ceasurile nopții și colocviile spontane păreau fără de sfârșit...

Sâmbătă, 18 August era "zi plină" și oamenii nesătui de somn, după o noapte scurtă, coborau la micul dejun, de peste tot, "românizând" întreaga sală cu vorbirea în dulcele grai de acasă. Timp scurt și grăbit pentru masa de dimineață pentrucă la ora fixă trebuiau să înceapă conferințele. N'au început ele chiar la minut, pentrucă pe holul care ducea spre sălile de conferințe te așteptă o altă surpriză. De o parte și de alta, pereții și mesele instalate ad-hoc, erau pline de opere românești: cărți apărute în exil, prezentate de inimosul Traian Golea, picturi, icoane, grafică, sculpturi, scenografie, proiecte de monument și costume românești, bogată alee națională, cuprinzând țara miniaturizată, cu munții, apele, pământul și trăirea oamenilor de acolo, te chemau să-ți amintească -dacă ai uitat că nu ești singur, nici străin, dacă nu te-ai rupt de rădăcinile care ți-au dat viață și care îți păstrează în adâncimea lor sensul trecerii prin această lume.

Cei trei coordonatori - moderatori - cum li se spune pe aici, își iau locul iar publicul se împarte după preferințe pentru secțiile: istorică, culturală, tineret.

Precis, metodic și cu putere de sinteză, așa cum îl cunoaștem, Profesorul N. Iliescu dela Universitatea din Harvard, a fost și de data aceasta la înălțimea așteptărilor, secondat cu deosebit succes de ceilalți doi coordonatori, tinerii, Doctorand Nicu Popescu - născut în Canada, care a impresionat în mod deosebit la Centenarul Nae Ionescu printr'o aleasă comunicare în limba română și Serban Olaru, secretar la "The Romanian-American Foundation Inc." din Montclair, New Jersey. Dacă Nicu Popescu era programat dela început a fi coordonator la Secția tineret, nu același lucru s'a întâmplat la Secția culturală. Pentru această secție figura drept coordonator prof. Aurelio Răuță din Spania, care din motive neprevăzute nu a putut veni la Washington. Pentru postul rămas vacant, organizatorii au avut fericita inspirație de a-l numi pe Serban Olaru, descoperindu-ne în persoana dânsului încă un tânăr român-american, cu o temeinică pregătire și comportament ales.

In atmosfera de libertate și de ținută academică, secțiile și-au început activitatea. Profesori, doctori, avocați, ingineri, economiști, scriitori și poeți, studenți și Români cu tragere de inimă și dor de țară, treceau pe rând să-și expună mesajul lor, în deplină armonie cu toți ceilalți.

Dintre cei ce au prezentat lucrări la secțiile Cultură, Știință și Istorie, remarcăm pe următorii:

Patetica lucrare a poetului Ion Alexandru "Dela Revoluția Franceză la Revoluția Română", susținută cu toată puterea de expresie a autorului, alterna cu îngrijorătoarea chemare din "Scrisoare deschisă către Romfest '90" trimisă de Prof. Dr. Ing. D. Drimer, Rectorul Universității Ecologice din București și Prof. Dr. Ing. C.G. Mătasă, profesor asociat la Ortho-Cycle Co. din Hollywood, Florida.

In prima, Ion Alexandru vorbește de dezastrul de ordin spiritual din România și celelalte țări est-europene, inclusiv Rusia, reamintind despre cele trei principii care trebue să călăuzească drumul României în viitor, pentru a intra pe făgașul ei normal: 1) Morala creștină, 2) democrația integrală, și 3) demnitatea națională. Ion Alexandru propune în final 12 măsuri prioritare, din care citâm: 1) Reinstaurarea studiului religiei în școli; 2) reintroducerea jurământului pe Sfânta Scriptură la toate nivelele sociale dela capul statului (rege sau președinte) la judecători, armată, până la ultimul primar de sat; 3) interzicerea avortului; 4) amnistierea tuturor deținuților politici condamnați după 1940 până astăzi; 6) solidaritatea Românilor de pretutindeni; 8) aducerea în țară a sfinților români ale căror moaște se află în străinătate; 9) reconcilierea Bisericii Ortodoxe cu Biserica Română Unită și altele. Un punct important în expunerea sa a fost propunerea de a se cere fundației Nobel, ca Premiul pentru Pace pe anul 1990 să fie acordat Tineretului Român, care a făcut Revoluția non-violentă din Decembrie 1989.

In "Scrisoare deschisă către Romfest '90, autorii dau un semnal de alarmă în legătură cu starea de poluare necontrolată din România și vin cu propunerea înființării unei societăți în afara hotarelor și controlului țărilor din Răsăritul Europei, o societate de tip "non-profit" care să poată dispune atât de personal adecvat cât și de partea materială necesară pentru a investiga, raporta și face propuneri concrete pentru oprirea continuei poluări exercitată de statele Europei de Răsărit.

Profesorul Aurel Ciufecu dela Universitatea din Hartford, a vorbit despre soarta Românilor dela Sud de Dunăre, abandonați de guvernele comuniste din țară și supuși unei politici brutale de asimilare din partea statelor din Balcani.

EST'90

TON, DC.

AUGUST -

De înalt nivel ştiinţific, ucrarea "Concepte noi în ercetările oncologice" a Dr. Nicholae Popescu, părea mai mult destinată specialiştilor în materie, lustrând încă odată înalta alificare de care dispun ntelectualii români plecaţi n exil.

Tot de înalt nivel cu o trăgătoare expunere a nui subiect aparent arid, a ost lucrarea D-lui Dr. Vaentin Feyns, "Medicamente oi, probleme noi" uimind asistenţa cu gradul de cercetare şi perfecţionare la care a ajuns farmacopeea contemporană.

Tânărul Horia Mocanu, dela Universitatea Harvard, a făcut o adâncă incursiune n "Economia României nainte şi după Ceauşescu", scoţând în evidenţă rolul economiei în evoluţia concomitentă a României şi omenirii, iar d-na Silvia Cinca a citit o nuvelă intitulată "Fragment dintr'un eseu".

Zahu Pană a făcut un "Crochiu al poeziei interbelice" din România, care a fost publicat în numărul trecut al "Cuvântului Românesc".

Un veritabil studiu de olitologie, a fost lucrarea l-lui Adrian Grigoropol, intitulată "Trecerea opoziţiei extra-parlamentare la opţiune politică de parcide". Ideea ca toate formele de manifestare anticomuniste şi anticiguvernamentale să fie făcute în cadrul partidelor de opoziţie, prin înregimentarea tuturor protestatarilor în partidele de opoziţie, ar aduce un real serviciu partidelor şi ar fi mai eficiente pe planul practic al acţiunilor.

Preotul Dumitru Măcăilă, din Woonsocket, R.I, plecând dela un articol publicat în Telegraful Român Nr. 21-22/90, apărut sub semnătura Episcopului-Vicar Serafim Făgărăşanul, intitulat: "Noi evoluţii în Europa Centrală şi Răsăriteană: impactul lor asupra mărturiei Bisericii", vine cu o propunere şi anume, Principiul Simfoniei (conlucrarea dintre Biserică şi Stat) enunţat de Împăratul Justinian (Sec. VI). "A venit timpul - spune Pr. Măcăilă- ca toţi slujitorii Bisericii Ortodoxe Române, ierarhi şi preoţi din ţară, să înţeleagă că noi împreună avem acelaşi adversar comun: antihrist...Este exclus să-l putem învinge trăind în discordia şi dezbinarea pe care el însuşi le impune. Pentru a-i putea opune rezistenţă trebue să fim şi să rămânem uniţi. Este provocarea-propunere pe care o adresăm slujitorilor Bisericii strămoşeşti din ţară!"

O analiză a situaţiei din România a făcut Dl. prof. Alexandru Russin din Bucureşti, în lucrarea sa intitulată "Componente pseudodemocratice ale structurilor neocomuniste". Identificând pe Iliescu şi Roman ca reprezentanţi ai neocomunismului, iar pe Silviu Brucan, fantoma - azi a Anei Pauker, autorul aduce omagiul său protestanţilor din Piaţa Universităţii care au dat o puternică replică şi comuniştilor din Vest care au lansat lozinca "Mai bine roş decât mort", prin cântecul celebru al Golaniadei: "Libertate te iubim ori învingem, ori murim!" şi "Mai bine haimana decât trădător, / Mai bine huligan decât dictator; / Mai bine golan decât activist, / Mai bine mort, decât comunist".

Indemnul prof. Russin este că "Datoria noastră, a Românilor de pretutindeni este ca acum, sau mai bine zis, măcar acum să nu ne mai ascundem în spatele zidului tăcerii, invocând drept scut neputinţa noastră, neputinţă care în alţi termeni s'ar chema laşitate, să strângem rândurile uniţi în cuget şi'n simţiri să punem umărul la construirea unei Românii demne, libere, reintegrate în spaţiul european".

La secţia tineret, au vorbit despre actele eroice, noua orientare şi idealurile tineretului român şi american: Dr. Nae Nicolau din Bucureşti, Doina Blendea, Alex. Giurgiuman, prof. Marcel Petrişor, Ing. C. Mătasă, John Dickson, Dorian Popescu, student din Timişoara, Ovidiu Mocanu, Dr. Alexandru Popescu din Bucureşti şi Codruţa Mihăilă.

După masa de prânz din ziua de Sâmbătă, a urmat în sala mare seminarul: "Revoluţia din 16 Decembrie şi reconstrucţia ţării", coordonator fiind prof. John Halmaghi. După o succintă prezentare a rolului pe care ROMFEST '90 îl are în actuala perioadă prin care trece România, vorbitorul a scos în evidenţă caracterul de ecumenicitate naţională al acestei manifestaţii unde sunt chemate să-şi spună cuvântul toate forţele culturale şi politice din ţară şi din exil, cu excepţia concepţiilor comuniste sau neocomuniste, care şi-au dovedit din plin caracterul lor anticreştin şi antiromânesc. Înainte de a da cuvântul celorlalţi vorbitori, în sală şi-a făcut apariţia Dl. Ion Raţiu, candidatul PNT-cd la funcţia de preşedinte al ţării la alegerile din 20 Mai 1990. Luând cuvântul, Dl. Ion Raţiu a vorbit de necesitatea democratizării şi eliberării ţării de neocomunismul fesenist.

Mesajele celor din ţară au fost aduse de Dl. Avocat Virgil Mateiaş, care găseşte că pentru a ieşi la liman din cumplita criză politică în care se află România, sunt necesare: 1) Cunoaşterea şi aprecierea exactă a gradului de prăbuşire şi necesitatea ajutorului extern; 2) recunoaşterea caracterului neligitim şi arbitrar al conducerii şi guvernării statului prin uzurparea puterii; 3) recunoaşterea incompetenţei şi incapacităţii de administrare a treburilor publice, din cauza confuziei între atribuţiile celor trei puteri; 4) îndreptarea moravurilor stricate prin alterarea omului; 5) încetarea terorii, minciunii, delaţiunii, dezinformării şi corupţiei; 6) instalarea democraţiei adevărate ca expresie a alegerilor libere, a elitelor naţiunii.

Toţi barbarii năvălitori ne-au cerut averea şi pământul, dar nici unul din ei nu ne-a ucis sufletul, a mai spus Dl. Virgil Mateiaş.

Al doilea mesager din ţară, a vorbit Dl. Octavian Voinea, membru fondator al Partidului Uniunea Creştin Democrată. Pe aceleaşi coordonate româneşti şi creştine, dânsul a cerut trei lucruri: Unire, Unire şi iar Unire. "Este necesar - a mai spus dânsul- şi propun să se creeze un Tribunal Internaţional cu competenţă şi autoritate morală-juridică, care omolog cu Tribunalul Russel şi experienţa Tribunalului Internaţional dela Nurenberg, să judece şi să constituie dosarele cu dovezile autentice, împotriva asasinilor poporului român, cum au fost cei din perioada 17-22 Decembrie 1989, ai celor din 29 Ianuarie şi mai ales ai celor din 13-15 Iunie 1990, cu vinovaţii reali şi vinovăţiile criminalilor genocizi, cu crimele împotriva umanităţii, cu actele de trădare naţională, săvârşite de briganzii comunişti şi neocomunişti".

La cuvânt au urmat Ion Gavrilă, care într'un limbaj românesc lipsit de orice înfloriturі, a povestit despre lupta Românilor din Făgăraş, care au stăpânit munţii până în 1957 şi au înscris cea mai lungă şi cea mai eroică pagină din luptele de guerilă anticomuniste din Răsăritul Europei.

După terminarea seminarului, la ieşirea din sală, cei prezenţi s'au oprit să admire şi să achiziţioneze din exponatele artistice aduse de artiştii români, din care menţionăm la PICTURA pe: Aurelian Ilie: Dallas şi Romanian New Year, Rodica Preda: Valea Mureşului la Deva, Ilioara, Revoluţia '89 Trial, 1 Ianuarie '90, Immigrant soul 1 şi 2, Berlin '89, Basarabia şi Legenda Transilvaniei; Alexandru Sturza: Casa Scânteii, Marea Neagră; Ion Bănulescu: Suferinţa 1 şi 2; Copil Flămând, Vis de femeie, Compoziţie; Valeriu Boborelu: Spring; Serban Chelaru: Compoziţie; Doina Adam: Strigăt şi Pământul focului; Roşca Vulcuţiu: Natură statică; Judit Ilie: Celebrare; Cristine Potopea: Ploaie atomică, Decorativ; Emil Chendea: Red Lobsters; Leliana Popescu Potopea: Peisaj I şi II. ICOANE: Tomoş Mioara: Icoane pe sticlă (şase piese) Sabin Bălaşa: Triptic şi Medalioane argintate. CARICATURI: Alec. Macri. SCULPTURA: Gheorghe Adam: Evoluţie (ceramică), Jilţ (porţelan), Porţile Libertăţii (ceramică); Viorel Fărcaş: Rotaţie (bronz), Ruptură (bronz); GRAFICA: Cristine Potopea: Intâlnire cu dragostea I şi II, Otravă, Portret de Bătrân. SCENOGRAFIE MONUMENTALA: Patriciu Mateescu: Proiect pentru Monumentul liturgic al Revoluţiei din Decembrie; Elene Zlotescu: Costume.

Duminică 19 August, după slujba religioasă şi recepţia pentru oaspeţii de onoare, a urmat banchetul festiv încheiat cu cântecul "Deşteaptă-te Române" după care participanţii s'au despărţit cu regretul că această sărbătorire a fost atât de scurtă, dar cu speranţa că peste doi ani se vor întâlni din nou în număr mai mare şi nu peste mult timp vor sărbători un mare ROMFEST în ROMANIA eliberată şi de ultimele rămăşiţe ale nocivului comunism care a adus atâta rău ţării şi neamului românesc.

ROMFEST'90

WASHINGTON, DC.

- 17,18,19 AUGUST -

Românii din America au înscris în tradiția Statelor Unite și Canadei o nouă sărbătoare: ROMFEST.

Comunitățile etnice mai vechi și mai numeroase își aveau de mult sărbătorile lor: Italienii - Columbus Day și San Genaro, Irlandezii - Saint Patrick Day, Germanii - Oktoberfest, iar Portoricanii și alte țări din America își sărbătoresc toate zilele naționale cu mare fast cum fac de altfel și alte comunități din Europa sau Asia. N'au stat nici Românii mai prejos cu picnicurile lor, hramuri bisericești sau Congresul Episcopal dela Vatra Românească pentru ortodocși și Convenția ARCA pentru Românii Uniți, Convenția Uniunii, și Ligii sau sărbătorile locale ale asociațiilor și societăților românești de tot felul; dar o sărbătoare cu frecvență repetată unde să se poată regăsi toți Românii indiferent de apartenență politică și rit de credință, într'un spirit de ecumenicitate națională, a lipsit.

Este meritul inițiatorilor "ROMFEST-ului" care au demarat acum doi ani cu primul Romfest '88 unde s'au întâlnit Episcopul Ortodox cu Episcopul Românilor Uniți și Președintele Uniunii și Ligii, reeditând pe pământul american, istorica întâlnire dela 1 Decembrie 1918 dela Alba Iulia.

La Cleveland, în anul 1988 s'au pus bazele acestei sărbători care are loc din doi în doi ani, în câte un centru românesc.

Romfest '90 a fost găzduit la Washington, în capitala celei mai libere țări din lume, care datorită politicii sale democratice și umane, a devenit într'un timp record cea mai puternică țară din lume, cu standardul de viață invidiat de toate țările. Organizarea Romfest '90 a fost făcută de comitetul permanent Romfest în cooperare cu comitetul local. Președintele Romfest '90 a fost Preot Gh. Calciu-Dumitreasa, iar secretară - D-na Viorica Cucu.

In ambianța elegantului hotel Crowne Plaza din Rockville, Md, a avut loc Vineri 19 August înregistrarea oaspeților și o recepție dată în cinstea lor, la care au participat pe lângă cei veniți și oficialități din Washington. După recepție, cei prezenți s'au întreținut în continuare, întâlnindu-se Românii din Statele Unite și Canada cu grupul Românilor veniți din țară pentru a participa la Romfest '90. Emoționantă a fost întâlnirea fostilor deținuți politici și luptători anticomuniști din exil cu cei de care se despărțiseră la plecarea din țară sau la eliberarea din închisori și de care nu mai știau nimic, datorită cenzurii comuniste. Marea surpriză a fost prezența luptătorului din munți, Ion Gavrilă, șeful și singurul supraviețuitor al eroilor din Munții Făgărașului, intrat în legendă cu luptătorii lui, omul despre care se știa că este mort de ani de zile și a "înviat" după Revoluția din Decembrie.

Cei veniți din țară au fost asaltați de vechii cunoscuți și de noile cunoștințe. Profesorul Marcel Petrișor, doctorul Nae Nicolau, profesorul și poetul Demostene Andronescu, inginerul Octavian Voinea, economistul Sandu Miculescu și I. Dumitreasa alături de cei veniți mai dinainte, avocatul Virgil Mateiaș și Octavian Popa, se întrețin în grupuri care se fac și se desfac, răspund la întrebările puse de cei dornici să afle "pe viu" evenimentele din țară și situația oamenilor de acolo. Cei mai informați sunt însă Vartan Arachelian și Dumitru Iuga, ambii dela televiziunea română. Cu grupul Românilor din Canada au venit studentul Dorian Popescu din Timișoara și Octavian Tudor, redactor la revista Flacăra, care se aflau de mai mult timp pe continentul american, prezenți și la Centenarul Nae Ionescu dela Câmpul Românesc.

Treceau ceasurile nopții și colocviile spontane păreau fără de sfârșit...

Sâmbătă, 18 August era "zi plină" și oamenii nesătui de somn, după o noapte scurtă, coborau la micul dejun, de peste tot, "românizând" întreaga sală cu vorbirea în dulcele grai de acasă. Timp scurt și grăbit pentru masa de dimineață pentrucă la ora fixă trebuiau să înceapă conferințele. N'au început ele chiar la minut, pentrucă pe holul care ducea spre sălile de conferințe te așteptau o altă surpriză. De o parte și de alta, pereții și mesele instalate ad-hoc, erau pline de opere românești: cărți apărute în exil, prezentate de inimosul Traian Golea, picturi, icoane, grafică, sculpturi, scenografie, proiecte de monument și costume românești, bogată alee națională, cuprinzând țara - miniaturizată, cu munții, apele, pământul și trăirea oamenilor de acolo, te chemau să-ți aminteacă -dacă ai uitat că nu ești singur, nici străin, dacă nu te-ai rupt de rădăcinile care ți-au dat viață și care îți păstrează în adâncimea lor sensul trecerii prin această lume.

Cei trei coordonatori - moderatori - cum li se spune pe aici, își iau locul iar publicul se împarte după preferințe pentru secțiile: istorică, culturală, tineret.

Precis, metodic și cu putere de sinteză, așa cum îl cunoaștem, Profesorul N. Iliescu dela Universitatea din Harvard, a fost și de data aceasta la înălțimea așteptărilor, secondat cu deosebit succes de ceilalți doi coordonatori, tinerii, Doctorand Nicu Popescu - născut în Canada, care a impresionat în mod deosebit la Centenarul Nae Ionescu printr'o aleasă comunicare în limba română și Serban Olaru, secretar la "The Romanian-American Foundation Inc." din Montclair, New Jersey. Dacă Nicu Popescu era programat dela început a fi coordonator la Secția tineret, nu același lucru s'a întâmplat la Secția culturală. Pentru această secție figura drept coordonator prof. Aurelio Răuță din Spania, care din motive neprevăzute nu a putut veni la Washington. Pentru postul rămas vacant, organizatorii au avut fericita inspirație de a-l numi pe Serban Olaru, descoperindu-ne în persoana dânsului încă un tânăr român-american, cu o temeinică pregătire și comportament ales.

În atmosfera de libertate și de ținută academică, secțiile și-au început activitatea. Profesori, doctori, avocați, ingineri, economiști, scriitori și poeți, studenți și Români cu tragere de inimă și dor de țară, treceau pe rând să-și expună mesajul lor, în deplină armonie cu toți ceilalți.

Dintre cei ce au prezentat lucrări la secțiile Cultură, Știință și Istorie, remarcăm pe următorii:

Patetica lucrare a poetului Ion Alexandru "Dela Revoluția Franceză la Revoluția Română", susținută cu toată puterea de expresie a autorului, alterna cu îngrijorătoarea chemare din "Scrisoare deschisă către Romfest '90" trimisă de Prof. Dr. Ing. D. Drimer, Rectorul Universității Ecologice din București și Prof. Dr. Ing. C.G. Mătasă, profesor asociat la Ortho-Cycle Co. din Hollywood, Florida.

In prima, Ion Alexandru vorbește de dezastrul de ordin spiritual din România și celelalte țări est-europene, inclusiv Rusia, reamintind despre cele trei principii care trebue să călăuzească drumul României în viitor, pentru a intra pe făgașul ei normal: 1) Morala creștină, 2) democrația integrală, și 3) demnitatea națională. Ion Alexandru propune în final 12 măsuri prioritare, din care cităm: 1) Reinstaurarea studiului religiei în școli; 2) reintroducerea jurământului pe Sfânta Scriptură la toate nivelele sociale dela capul statului (rege sau președinte) la judecători, armată, până la ultimul primar de sat; 3) interzicerea avortului; 4) amnistierea tuturor deținuților politici condamnați după 1940 până astăzi; 6) solidaritatea Românilor de pretutindeni; 8) aducerea în țară a sfinților români ale căror moaște se află în străinătate; 9) reconcilierea Bisericii Ortodoxe cu Biserica Română Unită și altele. Un punct important în expunere să a fost propunerea de a se cere fundației Nobel, ca Premiul pentru Pace pe anul 1990 să fie acordat Tineretului Român, care a făcut Revoluția non-violentă din Decembrie 1989.

In "Scrisoare deschisă către Romfest '90, autorii dau un semnal de alarmă în legătură cu starea de pericol necontrolată din România și vin cu propunerea înființării unei societăți în afara hotarelor și controlului țărilor din Răsăritul Europei, o societate de tip "non-profit" care să poată dispune atât de personal adecvat cât și de partea materială necesară pentru a investiga, raporta și face propuneri concrete pentru oprirea continuei puneri exercitată de statele Europei de Răsărit.

Profesorul Aurel Ciufecu dela Universitatea din Hartford, a vorbit despre soarta Românilor dela Sud de Dunăre, abandonați de guvernele comuniste din țară și supuși unei politici brutale de asimilare din partea statelor din Balcani.

De înalt nivel științific, lucrarea "Concepte noi în cercetările oncologice" a Dr. Nicholae Popescu, părea mai mult destinată specialiștilor în materie, ilustrând încă odată înalta calificare de care dispun intelectualii români plecați în exil.

Tot de înalt nivel cu o atrăgătoare expunere a unui subiect aparent arid, a fost lucrarea D-lui Dr. Valentin Feyns, "Medicamente noi, probleme noi" uimind asistența cu gradul de cercetare și perfecționare la care a ajuns farmacopeea contemporană.

Tânărul Horia Mocanu, dela Universitatea Harvard, a făcut o adâncă incursiune în "Economia Românei înainte și după Ceaușescu", scoțând în evidență rolul economiei în evoluția contemporană a României și omenirii, iar d-na Silvia Cinca a citit o nuvelă intitulată "Fragment dintr'un eseu".

Zahu Pană a făcut un "Crochiu al poeziei interbelice" din România, care a fost publicat în numărul trecut al "Cuvântului Românesc".

Un veritabil studiu de politologie, a fost lucrarea d-lui Adrian Grigoropol, intitulată "Trecerea opoziției extra-parlamentare la optiune politică de partide": Ideea ca toate formele de manifestare anticomuniste și antiguvernamentale să fie făcute în cadrul partidelor de opoziție, prin înregimentarea tuturor protestatarilor în partidele de opoziție, ar aduce un real serviciu partidelor și ar fi mai eficiente pe planul practic al acțiunilor.

Preotul Dumitru Măcăilă, din Woonsocket, R.I., plecând dela un articol publicat în Telegraful Român Nr. 21-22/90, apărut sub semnătura Episcopului-Vicar Serafim Făgărășanul, intitulat: "Noi evoluții în Europa Centrală și Răsăriteană: impactul lor asupra mărturiei Bisericii", vine cu o propunere și anume, Principiul Simfoniei (conlucrarea dintre Biserică și Stat) enunțat de împăratul Justinian (Sec. VI): "A venit timpul - spune Pr. Măcăilă- ca toți slujitorii Bisericii Ortodoxe Române, ierarhi și preoți din țară, să înțeleagă că noi împreună avem același adversar comun: antihrist...Este exclus să-l putem învinge trăind în discordia și dezbinarea pe care el însuși le impune. Pentru a-i putea opune rezistență trebue să fim și să rămânem uniți. Este provocarea-propunere pe care o adresăm slujitorilor Bisericii strămoșești din țară!"

O analiză a situației din România a făcut Dl. prof. Alexandru Russin din București, în lucrarea sa intitulată "Componente pseudodemocratice ale structurilor neocomuniste". Identificând pe Iliescu și Roman ca reprezentanți ai neocomunismului, iar pe Silviu Brucan, fantoma - azi a Anei Pauker, autorul aduce omagiul său protestanților din Piața Universității care au dat o puternică replică și comuniștilor din Vest care au lansat lozinca "Mai bine roș decât mort", prin cântecul celebru al Golaniadei: "Libertate te iubim ori învingem, ori murim!" și "Mai bine haimana decât trădător, / Mai bine huligan decât dictator; / Mai bine golan decât activist, / Mai bine mort, decât comunist".

Indemnul prof. Russin este că "Datoria noastră, a Românilor de pretutindeni este ca acum, sau mai bine zis, mâcar acum să nu ne mai ascundem în spatele zidului tăcerii, invocând drept scut neputința noastră, neputință care în alți termeni s'ar chema lașitate, să strângem rândurile unității în cuget și'n simțiri să punem umărul la construirea unei Românii demne, libere, reintegrate în spațiul european".

La secția tineret, au vorbit despre actele eroice, noua orientare și idealurile tineretului român și american: Dr. Nae Nicolau din București, Doina Blendea, Alex. Giurgiuman, prof. Marcel Petrișor, Ing. C. Mătasă, John Dickson, Dorian Popescu, student din Timișoara, Ovidiu Mocanu, Dr. Alexandru Popescu din București și Codruța Mihăilă.

După masa de prânz din ziua de Sâmbătă, a urmat în sala mare seminarul: "Revoluția din 16 Decembrie și reconstrucția țării", coordonator fiind prof. John Halmaghi. După o succintă prezentare a rolului pe care ROMFEST '90 îl are în actuala perioadă prin care trece România, vorbitorul a scos în evidență caracterul de ecumenicitate națională al acestei manifestații unde sunt chemate să-și spună cuvântul toate forțele culturale și politice din țară și din exil, cu excepția comuniștilor sau neocomuniste, care și-au dovedit din plin caracterul lor anticreștin și antiromânesc. Înainte de a da cuvântul celorlalți vorbitori, în sală și-a făcut apariția Dl. Ion Rațiu, candidatul PNT-cd la funcția de președinte al țării la alegerile din 20 Mai 1990. Luând cuvântul, Dl. Ion Rațiu a vorbit de necesitatea democratizării și eliberării țării de neocomunismul fesenist.

Mesajele celor din țară au fost aduse de Dl. Avocat Virgil Mateiaș, care găsește că pentru a ieși la liman din cumplita criză politică în care se află România, sunt necesare: 1) Cunoașterea și aprecierea exactă a gradului de prăbușire și necesitatea ajutorului extern; 2) recunoașterea caracterului neligitim și arbitrar al conducerii și guvernării statului prin uzurparea puterii; 3) recunoașterea incompetenței și incapacității de administrare a treburilor publice, din cauza confuziei între atribuțiile celor trei puteri; 4) Îndreptarea moravurilor stricate prin alterarea omului; 5) încetarea terorii, minciunii, delațiunii, dezinformării și corupției; 6) instalarea democrației adevărate ca expresie a alegerilor libere, a elitelor naționli.

Toți barbarii năvălitori ne-au cerut averea și pământul, dar nici unul din ei nu ne-a ucis sufletul, a mai spus Dl. Virgil Mateiaș.

Al doilea mesager din țară, a vorbit Dl. Octavian Voinea, membru fondator al Partidului Uniunea Creștin Democrată. Pe aceleași coordonate românești și creștine, dânsul a cerut trei lucruri: Unire, Unire și iar Unire. "Este necesar - a mai spus dânsul- și propun să se creeze un Tribunal Internațional cu competență și autoritate morală-juridică, care omolog cu Tribunalul Russel și experiența Tribunalului Internațional dela Nurenberg, să judece și să constituie dosarele cu dovezile autentice, împotriva asasinilor poporului român, cum au fost cei din perioada 17-22 Decembrie 1989, ai celor din 29 Ianuarie și mai ales ai celor din 13-15 Iunie 1990, cu vinovații reali și vinovățiile criminalilor genocizi, cu crimele împotriva umanității, cu actele de trădare națională, săvârșite de briganzii comuniști și neocomuniști".

La cuvânt a urmat Ion Gavrilă, care într'un limbaj românesc lipsit de orice înfloriturI, a povestit despre lupta Românilor din Făgăraș, care au stăpânit munții până în 1957 și au inscris cea mai lungă și cea mai eroică pagină din luptele de guerilă anticomuniste din Răsăritul Europei.

După terminarea seminarului, la ieșirea din sală, cei prezenți s'au oprit să admire și să achiziționeze din exponatele artistice aduse de artiștii români din care menționăm la PICTURA pe: Aurelian Ilie: Dallas și Romanian New Year, Rodica Preda: Valea Mureșului la Deva, Ilioara, Revoluția '89 Trial, 1 Ianuarie '90, Immigrant soul 1 și 2, Berlin '89, Basarabia și Legenda Transilvaniei; Alexandru Sturza: Casa Scânteii, Marea Neagră; Ion Bănulescu: Suferința 1 și 2; Copil Flămând, Vis de femeie, Compoziție; Valeriu Boborelu: Spring; Serban Chelaru: Compoziție; Doina Adam: Strigăt și Pământul foculuI; Roșca Vulcuțiu: Natură statică; Judit Ilie: Celebrare; Cristine Potopea: Ploaie atomică, Decorativ; Emil Chendea: Red Lobsters; Leliana Popescu Potopea: Peisaj I și II. ICOANE: Tomoș Mioara: Icoane pe sticlă (sase piese) Sabin Bălașa: Triptic și Medalioane argintate. CARICATURI: Alec. Macri. SCULPTURA: Gheorghe Adam: Evoluție (ceramică), Jilț (portelan), Portile Libertății (ceramică); Viorel Fărcaș: Rotație (bronz), Ruptură (bronz); GRAFICA: Cristine Potopea: Intâlnire cu dragostea I și II, Otravă, Portret de Bătrân. SCENOGRAFIE MONUMENTALA: Patriciu Mateescu: Proiect pentru Monumentul liturgic al Revoluției din Decembrie; Elene Zlotescu: Costume. Duminică 19 August, după slujba religioasă și recepția pentru oaspeții de onoare, a urmat banchetul festiv încheiat cu cântecul "Deșteaptă-te Române" după care participanții s'au despărțit cu regretul că această sărbătorire a fost atât de scurtă, dar cu speranța că peste doi ani se vor întâlni din nou în număr mai mare și nu peste mult timp vor sărbători un mare ROMFEST în ROMANIA eliberată și de ultimele rămășițe ale nocivului comunism care a adus atâta rău țării și neamului românesc.

BISERICA CREŞTINĂ

ADEVĂR - MINCIUNĂ

—Pr. Dumitru MĂCĂILĂ—

Tocmai când mă frământam ce să aştern pe hârtie pentru rubrica oferită cu generozitate de Cuvântul Românesc, o voce din "subteran" mă cheamă la telefon. Prima "voce". Până acum au fost mai multe chemări, până la cinci într'o mişcare de rotaţie. Dar ele se terminau printr'o chiţcâită răsuflare otrăvită ce parcă izvora din măruntaie de întuneric. Întuneric satanic, evident, pentrucă mai e şi un întuneric divin, dar acela e "întunericul mai presus de lumină" după cum se exprimă Dionisie Pseudo-Areopagitul.

Ei bine, "vocea" izvorîtă din tenebre a refuzat obstinat să-şi decline identitatea. Însă se arăta amarnic de necăjită. Ca şi cum s'ar fi aflat într'un preludiu al infernului. Nu neapărat dantesc. Era amarnic de necăjită pentru ceea ce eu îndrăznesc să afirm în "articolele" mele. Cuvântul dintre ghilimele e al "vocii". Pe unde-am mai întâlnit noi asemenea "voci" amărîte şi indignate?

Înainte de a închide telefonul, aşa cum s'ar fi impus să procedez din primul moment, am aflat şi motivul pentru care "vocea" refuza să-şi decline identitatea: pentrucă, zicea ea, numele ei, nume de iad probabil, nu prezintă nici o importanţă, pentrucă, a continuat cu o tot mai accentuată indignare, pentru mine nimic nu e important.

Nu numaidecât pentru acea "voce" şi nici pentru toate celelalte care, asemenea ei, lucrează din tenebre la terorizarea şi batjocorirea fiinţei umane, ci pentru toţi ceilalţi care nu lucrează printre subteranele vieţii, trebue să subliniez un adevăr fiinţial: pentru mine are importanţă un singur lucru - să slujesc, pe cât mai adevărat posibil, lui Dumnezeu şi omului. Fără asemenea ţintă, viaţa devine nonsens, ceva tragic atârnând de absurd. Ceea ce J.J. Rousseau numea "instinct divin, glas nemuritor şi ceresc... judecător infailibil al binelui şi răului, care face pe om a se asemăna lui Dumnezeu", conştiinţa, îmi spune, cu forţa imperativului categoric kantian, că acest lucru se poate realiza printr'o continuă luptă, cu două faţete: lupta pentru adevăr şi pentru respingerea minciunii. Pentrucă adevărul e ceea ce izvorăşte din Dumnezeu, pe când minciuna din cel care s'a ivit ca un accident în calea creaţiei divine, diavolul. Dar pentru a nu vă răpi timpul cu "basmele meşteşugite" ale cuvintelor omeneşti, pentru ilustrarea unor atât de importante noţiuni, vitale sau mortale pentru mântuire prin atitudinea ce-o adoptăm faţă de ele, mă voi sprijini pe cuvântul divin inspirat al Sfintei Scripturi. Întrebându-L pe Mântuitorul: "Ce este adevărul?" (Ioan 18:38), Pilat a ieşit afară din pretoriu să spună Iudeilor că nu găseşte în El nici o vină. Întrebarea a rămas fără răspuns poate tocmai pentrucă în faţa lui Pilat se afla Adevărul care venise să dea lumii "mărturie despre adevăr" (Ioan 18:37), lucru pe care Pilat s'a dovedit incapabil să-l priceapă atunci şi după el toţi Pilaţii istoriei umane a erei noastre. Într'o altă împrejurare, Mântuitorul spune: "Si veţi cunoaşte adevărul, iar adevărul vă va face liberi" (Ioan 8:32). Pentrucă adevărul eliberează, numai exprimându-ne în consonanţă cu adevărul divin voinţa noastră e liberă. Altfel ea devine ceva străin nouă, ceva care ne constrânge, care însingurează, claustrează, ucide. "Deci, dacă Fiul vă va face liberi, liberi veţi fi într'adevăr" (Ioan 8:36). Adevărata noastră libertate n'o putem dobândi decât în Hristos. Falsa libertate, cu care ne momeşte diavolul printr'un infinit număr de mijloace, se finalizează în singurătate veşnică.

"Cuvântul era Lumina cea adevărată care luminează pe tot omul cel ce vine în lume" (Ioan 1:9). Singura lumină adevărată izvorăşte din Hristos, de aceea se impune o continuă stare de veghe spirituală, pentrucă Apostolul Pavel ne avertizează: "Nu este de mirare, deoarece însuşi satana se preface în înger al luminii" (II Cor. 11:14) Dar e o "lumină" a pieirii, a pieirii veşnice. Cei ce merg pe căile înşelător luminate de ea vor fi "ca unii care au schimbat adevărul lui Dumnezeu în minciună şi s'au închinat şi au slujit făpturii în locul Făcătorului" (Romani 1:25). Iar pentru ei "care nu se supun adevărului, ci se supun nedreptăţii: mânia şi furia" (Romani 2:8) lui Dumnezeu îi va ajunge. Pentrucă au nesocotit

cuvântul lui Iisus: "Cuvântul vostru să fie: ceea ce este da, da; şi ceea ce este nu, nu; iar ce e mai mult decât acestea, dela cel rău este" (Matei 5:37).

In orice circumstanţă din viaţă există numai un "răspuns" adevărat. Aşa cum grăitor ne-a arătat Mântuitorul în cadrul întregii Sale activităţi pământeşti. Duplicitatea e atitudine diabolică. Căci spune Sf. Apostol Pavel despre comportarea misionară exemplară, ce-ar trebui să fie pildă vie astăzi pentru toţi urmaşii săi întru apostolie: "Ne-am lepădat de cele ascunse ale ruşinii, neumblând întru vicleşug, nici stricând cuvântul lui Dumnezeu, ci făcându-ne cunoscuţi prin arătarea adevărului faţă de orice conştiinţă omenească înaintea lui Dumnezeu" (IICor. 4:2). Pentrucă tot el spune cu o frumuseţe de aforism: "Impotriva adevărului n'avem nici o putere; avem pentru adevăr" (II Cor. 13:8). Putem sublinia aici că, oricât de intense şi convulsionate ar fi spasmele lui antihrist împotriva adevărului, finalmente el e fără putere. Victoria adevărului mântuitor al lui Hristos are valoare veşnică. "Nici măcar un ceas nu ne-am plecat" slujitorilor minciunii, spune acelaşi mare Apostol, "pentrucă adevărul Evangheliei să rămână neclintit la voi" (Galateni 2:5). Ce au de spus cei care, de aproape o jumătate de veac, se supun Fiarei antihristo-comuniste care-a venit să nimicească libertatea neamului nostru, pe care şi-o altoise din firea lui Hristos încă dela plămădirea lui ca etnie pe arena istoriei, ce au de spus citind aceste cuvinte? (Galateni 2:4). "Nici măcar un ceas!..." Nu o jumătate de secol!

Dar iată ce spune ucenicul cel iubit al Domnului: "Dacă zicem că avem împărtăşire cu El şi umblăm în întuneric, mintim şi nu lucrăm adevărul" (I Ioan 1:6). Unde umblă cei ce poartă haina de slujitor al lui Hristos şi-l slujesc pe antihrist refuzând vocaţia martirajului pentru biruinţa adevărului sublim al Evangheliei? Dar iată ce dramatică întrebare adresează Apostolul Pavel Galatenilor: "Am ajuns deci vrăjmaşul vostru, spunându-vă adevărul?" (Galateni 4:16). Incă din timpul crucificării lui Hristos întâmplată la "plinirea vremii" tocmai pentrucă El venise să împărtăşească lumii adevărul divin al iubirii infinite răscumpărătoare, de câte ori n'a răsunat aceastâ întrebare, chiar parafrazată uneori, în pretoriile lumii zidite pe pilonii nedreptăţii strigătoare la cer? Si totuşi, niciodată parcă mai intens, mai acut şi mai zguduitor ca în "pretoriile" comuniste ce-au profesat şi profesează ura împotriva lui Dumnezeu şi împotriva fiinţei umane!

Toţi cei care "n'au primit iubirea adevărului" (II Tes. 2:10), vor fi "osândiţi pentrucă n'au crezut adevărul, ci le-a plăcut nedreptatea" (II Tes. 1:12). Si Apostolul ştie că spune adevărul în Hristos, că nu minte, conştiinţa sa fiindu-i martor în Duhul Sfânt (Romani 9:1).

Cât despre minciună, izvorul ei este diavolul. Redăm aici câteva citate din Sfânta Scriptură pentru a ilustra cât este de urâtă înaintea lui Dumnezeu. Dreptul Iov, călit în focul unei amare suferinţe, pe care-a depăşit-o printr'o răbdare rămasă proverbială, spune: "Buzele mele nu vor rosti nici un neadevăr şi limba mea nu va grăi nici o minciună" (Iov 27:4). Psalmistul David spune de asemenea: "Pierde-vei pe cei ce grăiesc minciuna; pe ucigaş şi pe viclean îl urăşte Domnul" (Psalmi 5:6). Iar fiul lui, regele Solomon, afirmă: Buzele cele grăitoare de minciună sunt urâciune înaintea Domnului" (Pilde 12:22). La fel "Dreptul urăşte cuvintele mincinoase" (Pilde 13:5), iar "Martorul mincinos nu rămâne nepedepsit şi cel ce spune lucruri neadevărate se va prăbuşi (Pilde 19:9). Pentrucă, spune acelaşi luminat monarh veterotestamentar, "Comorile dobândite cu limba mincinoasă sunt deşertăciune trecătoare şi laturi ale morţii" (Pilde 21:6).

Alt mare învăţat al Vechiului Testament, inspirat de Duhul infailibil al lui Dumnezeu, îndeamnă: "Nu grăi împotriva adevărului, ci te ruşinează pentru neînvăţătura ta" (Isus Sirah 4:27). "Batjocură rea este la om minciuna, în gura celor neînvăţaţi pururea va fi" (Isus Sirah 20:25). "Mai bun este furul decât cel care pururea minte; iar amândoi vor fi moştenitorii pieirii" (Isus Sirah 20:26). Si tot Isus Sirah se întreabă: "Dela diavol, ce se va curăţi? Si dela minciună, ce se va adeveri?" (34:4).

Iar pentru timpul neotestamentar, Mântuitorul Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Adevărul Cel mai presus de puterea de concepere a raţiunii umane, afirmă categoric: "Diavolul a fost, dela început, omorîtor de oameni şi nu a stat întru adevăr, pentrucă nu este adevăr întru el. Când grăieşte minciuna, grăieşte dintre ale sale, căci este mincinos şi tatăl minciunii" (Ioan 8:44). Mai e necesar să ne întrebăm, ai cui fii sunt cei ce slujesc minciuna, cei ce slujesc tenebrele vieţii, precum anonima "voce" ce părea spoliată de timbrul uman al conştiinţei?

Si, dacă e adevărat că Dumnezeu a binecuvântat fiinţa umană cu voinţă liberă, tot atât de adevărat e că, pentru cei care practică minciuna ca mod cotidian de a fi, libertatea voinţei e o amăgire, căci voinţa noastră e liberă numai atât cât rămâne în relaţie cu Dumnezeu. Ruptă de El, ea este copleşită de una străină, amputată prin vicleşugul neostoit al stăpânitorului tenebrelor. Si e cu atât mai tragic de real ruptă de El dacă acceptăm să fim prinşi în păienjenişul antidivin şi antiuman urzit de ideologia minciunii şi a urii faţă de Dumnezeu şi de om, - comunismul. De aceea apare tot mai de neconceput ca un slujitor al lui Hristos s'o "servească" fie inconştient, fie, extrem de condamnabil!, conştient.

De aceea, adresându-mă ţie, voce macabră, care ai ales calea tenebrelor vieţii, precum nefericitul Iuda, vreau să te încredinţez că n'ai avut dreptate afirmând că pentru mine nimic nu e important. Mă frământ "cu timp şi fără timp" să adopt cea mai adecvată atitudine faţă de adevăr şi minciună, pentrucă de această atitudine depinde însăşi mântuirea. Si credinţa noastră nezdruncinată este că, pierzând mântuirea, nu mai avem ce pierde. De aceea, acceptând jugul dulce al slujirii lui Hristos, nu-mi este indiferentă atitudinea mânănui faţă de aceste ireconciliabile noţiuni. Aşa cum nu-mi este indiferent că tu ai acceptat sarcina minciunii şi a trădării semenului tău. Dar Biserica noastră are o cale minunată de regenerare spirituală: Sfânta Taină a Pocăinţei. Aleargă către ea, presupunând că eşti creştin. Nu lăsa răul, minciuna, trădarea, să te biruie. Biruieşte-le, trădându-ţi ataşamentul faţă de ele. Imi amintesc cuvântul unui Sfânt Părinte, Isaac Sirul: "Urăşte păcatul, dar iubeşte-l pe păcătos!" Imi dau seama, odată în plus, că trebue să te privesc cu compasiune. Aceeaşi compasiune pe care-a arătat-o Mântuitorul faţă de cei ce-L răstigneau: "Părinte, iartă-i, că nu ştiu ce fac!" (Luca 23:34).

Vouă, dragi cititori, vă adresez cuvântul Sf. Apostol IOAN: "V'am scris vouă nu pentrucă nu ştiţi adevărul, ci pentru că îl ştiţi şi ştiţi că nici o minciună nu vine din adevăr" (I Ioan 2:21).

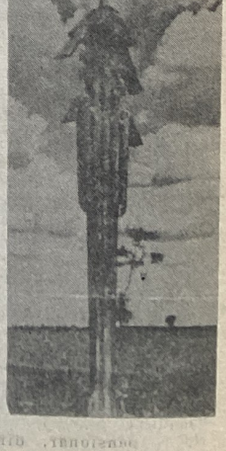

PRIMI PAŞI ÎN LEGALIZAREA OASTEI DOMNULUI

——Sergiu GROSSU——

Insurecţia populară din 22 Decembrie a permis intrarea în legalitate a Oastei Domnului şi recunoaşterea existenţei ei atât de organele politice, cât şi de ierarhia dezorientată a Bisericii ortodoxe. In felul acesta s'au deschis, pentru această mult prigonită mişcare misionară, uşile unei activităţi libere de propovăduire a Evangheliei şi de slujire creştină, având drept obiectiv primordial, conform viziunii fondatorului ei, adâncirea lui Iisus cel răstignit, în sufletul poporului român. Este dela sine înţeles că succesul deplin al activităţii Oastei Domnului, vizând izbăvirea multilaterală a naţiunii este condiţionat, înainte de toate, de ingeniozitatea organizării luptei spirituale pe care o declanşează şi de eficacitatea "armelor" folosite în lupta creştină, toţi luptătorii fiind uniţi în jurul aceluiaşi steag de luptă şi respectând cu sfinţenie regulile fixate de marele nostru înaintaş, pe baza preţioaselor sugestii ale Sfintei Scripturi.

Presupun că de aceste gânduri au fost stăpâniţi şi cei 32 de delegaţi, veniţi din toate unghiurile ţării la Sibiu, în ziua de 12 Februarie - ziua trecerii în veşnicie a păr. Iosif Trifa, cu 52 ani în urmă -, în vederea "adunării de constituire a Asociaţiei evanghelice Oastea Domnului, din cadrul Bisericilor ortodoxe şi greco-catolice din România" (după cum s'a menţionat şi în procesul-verbal purtând aceeaşi dată). Şi aici, deschid o paranteză, nedumerit de cuvintele "asociaţie evanghelică". Pentrucă iniţiatorul ostăşiei noastre n'a considerat niciodată mişcarea, pe care i-a inspirat-o Duhul Sfânt, drept o "asociaţie evanghelică", ţinând cont de folosirea epitetului "evanghelic" de către unele comunităţi neoprotestante. El a precizat, de pildă, la întrunirea istorică din 12 Septembrie 1937, că Oastea Domnului este o "mişcare pronunţat duhovnicească", sau o "mişcare religioasă". Numai când este vorba de aspecte ale trăirii noastre creştine, notează cuvintele: "o comuniune de frăţietate evanghelică", "acest trai al iubirii şi înfrăţirii evanghelice", "precepte evanghelice", şi aşa mai departe.

Deci, delegaţii Oastei Domnului din întreaga ţară au hotărît, de comun acord, următoarele 4 puncte: 1) Intrarea în legalitate a asociaţiei, scoasă în mod abuziv în afara legii de către fostul regim dictatorial şi ateu, precum şi reorganizarea ei în cadrul Bisericilor mai sus amintite. 2) Constituirea organelor de conducere, în vederea desfăşurării obiectivelor sale moral-spirituale şi administrative, după cum urmează: Moise Velescu, pensionar din Arad, Ionatan Ilie, inginer, din Sâmbăteni, Arad, Cornel Rusu, pensionar, din Simeria, Petru Giurgi, tehnician veterinar, din Poienile Izei, Maramureş, Vasile Suciu, inginer, din Cluj, Ioan Fulea, pensionar, din Sibiu, Nistor Arcadie, pensionar, din Volovăţ, Suva Mircea Andronic, inginer, din Bacău, Mihai Gheorghe, pensionar din Galaţi, Aurel Holhoş, muncitor, din Buciumi, Sălaj, Vasile Benţa, electrician din Braşov, Ioan Beg, electrician, din Hunedoara Valer Irinca, pensionar, din Cărpiniş, Hunedoara, Gheorghe Gogan, economist, din Simeria, Aurel Bocăneală, inginer, din Cluj, şi Gh.Precupescu, profesor, din Bacău. La punctul 3 figurează "sfaturile frăţeşti", care reprezintă organele de conducere colectivă (locală, zonală şi centrală). 4) Sediul central al Oastei Domnului a fost stabilit la Sibiu, strada Kiev, No. 18.

În aceeaşi zi, Sfatul frăţesc pe ţară al asociaţiei a înaintat "cu fiască supunere" Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române un MEMORIU, privind "rezolvarea pozitivă şi definitivă" a normalizării situaţiei Oastei Domnului. Subliniind grelele condiţii ale ilegalităţii în care s'a zbătut, dela 1948 încoace, "această mişcare pur spirituală" şi imensul tribut de jertfe umane pe care a trebuit să-l plătească (respectiv, ani grei de temniţă, deportări, amenzi, persecuţii, moarte), semnatarii MEMORIULUI fac cunoscută dorinţa continuării misiunii Oastei Domnului - în "actualele condiţii de libertate" - într'un cadru legal, solicitând în acest sens "acordarea dreptului de persoană juridică".

Criteriul fundamental al Asociaţiei este acesta: "La temelia renaşterii neamului stă credinţa în Dumnezeu şi iubirea de oameni". Iar ca izvoare ale mişcării de înnoire - Cuvântul lui Dumnezeu, Biblia, şi învăţătura Bisericii ortodoxe. In ceea ce priveşte modul de activitate, se au în vedere cele două principii indispensabile şi, ca atare, obligatorii: a) voluntariatul duhovnicesc şi b) misionarismul laic. De unde rezultă următoarele elemente de acţiune spirituală: rugăciunea liberă, vestirea Cuvântului lui Dumnezeu şi cântarea religioasă de provenienţă laică.

Pentru clarificarea poziţiei Oastei Domnului faţă de Biserică, se fac următoarele menţiuni: 1) Niciodată membrii Oastei Domnului nu vor oficia acte de cult, cu excepţia cazului în care fratele ostaş este şi preot. 2) Disputele confesionale şi politice sunt excluse. 3) Oastea Domnului împărtăşeşte în totalitate principiile şi dogmele Ortodoxiei, transpunându-le în viaţă. 4) Preoţii trebue să instruiască pe ostaşi, din punct de vedere dogmatic, prin cateheză, 5) Bunurile materiale ale mişcării vor fi obţinute numai prin donaţii şi vor fi administrate de către Sfatul Frăţesc de conducere. 6) Deşi adunările ostăşeşti ar trebui să se desfăşoare în biserici, spre a nu stânjeni celelalte activităţi specifice cultului (botezuri, cununii, masluri, parastase), se impune ca Oastea Domnului să aibă şi case de adunare, unde să se desfăşoare programul specific al acestei frăţietăţi ortodoxe, cum ar fi: orele de rugăciune comună, cântarea şi vestirea liberă, instruirea tinerilor la instrumente muzicale, proiecţii de filme religioase sau educative şi alte manifestări, improprii locaşului de cult.

MORMÂNTUL PĂRINTELUI IOSIF TRIFA (1888-1938)
FONDATORUL OASTEI DOMNULUI

Intr'o altă cerere, adresată tot Sfântului Sinod, se propune reanalizarea sentinţei de caterisire Nr. 16, din 9 Mai 1935, a Consistorului Spiritual al Arhiepiscopiei ortodoxe de Alba-Iulia, aplicată pe nedrept preotului Iosif Trifa, fondatorul Oastei Domnului. Conflictul (citâm) "a fost generat de multiple cauze, majoritatea fiind de natură subiectivă. Principala cauză a fost o dispută în ce priveşte meritul iniţierii Oastei Domnului. Altă cauză, elaborarea unui statut care contravenea modului de acţiune specific Oastei Domnului: voluntariatul duhovnicesc şi misionarismul laic. Nerespectarea acestui statut i-a fost socotită ca neascultare şi ieşire de sub disciplina canonică". Păr. Iosif Trifa a mai fost învinuit că intenţionează să producă o schismă prin ieşirea sa din Biserică împreună cu cei 300 mii de ostaşi. Ori, de peste o jumătate de veac Oastea Domnului şi-a dovedit cu statornicie, fidelitatea faţă de Biserica strămoşească, şi acest lucru pledează în favoarea anulării deciziei de caterisire şi a restabilirii post-mortem a preotului Iosif Trifa, care într'o zguduitoare mărturisire scria: "Declar în faţa cerului şi a pământului, în faţa lui Dumnezeu şi a oamenilor, că în conflictul dela Oastea Domnului n'am pus nici ambiţii, nici interese trecătoare, ci în acest conflict sunt frământările conştiinţei mele şi ale răspunderii mele sufleteşti, pe care o am în Oastea Domnului. Nu doresc altceva, decât o Oaste care să se poată războiu cu păcatul... Nimic altceva nu cer Bisericii mele şi mai marilor ei, decât să fiu lăsat a lucra şi a mă jertfi mai departe în această luptă până în clipa când Domnul va voi să mă cheme în odihna Lui..."

Sub impresia acestei sublime declaraţii au păşit fraţii, din grupul de iniţiativă, pragul Judecătoriei municipiului Sibiu, tot la 12 Februarie a acestui an de izbăvire, pentru a solicita acordarea statutului de persoană juridică asociaţiei "Oastea Domnului", menţionând care sunt membrii comitetului de direcţie şi ce scop spiritual şi moral se urmăreşte. Cererea era însoţită de trei anexe: copia după actul de constituire, copia statutului asociaţiei şi autorizaţia emisă de Ministerul Cultelor. In urma tergiversărilor Judecătoriei, s'a revenit cu o documentaţie suplimentară, la 24 Februarie în care sunt arătate rosturile naţionale ale Oastei Domnului (de ordin spiritual, moral şi patriotic), trăsăturile ei specifice şi necesitatea existenţei ei ca persoană juridică.

Prin sentinţa civilă Nr. 1002 din 26 Martie crt., organele judecătoreşti ale municipiului Sibiu au soluţionat favorabil cererea de înregistrare ca persoană juridică a asociaţiei "Oastea Domnului", arătându-se că scopul acesteia este "de a contribui la înnoirea spirituală a Bisericii şi regenerarea morală a poporului român", ceea ce se conformează "cu dispoziţiile legale în vigoare" şi nu contravin "ordinii publice şi bunelor moravuri".

Dat fiind importanţa contribuţiei sale la opera de redresare religioasă şi morală a României, până nu de mult crucificată, Oastea Domnului are nevoie nu numai de acordarea statutului de persoană juridică, ci şi de bunăvoinţa guvernului dela Bucureşti, concretizată în ajutoare materiale, în acordarea unei tipografii proprii sau uşurându-i editarea revistei "Iisus Biruitorul" (al cărei prim număr a apărut pe la mijlocul lunii Iulie, la Cluj, în condiţii foarte modeste şi cu un tiraj extrem de redus), precum şi posibilitatea editării unor lucrări de îndrumare şi zidire sufletească, aşa cum sunt cărţile părintelui Iosif Trifa, spre a putea lua fiinţă o creaţie literară şi artistică de inspiraţie creştină. Mai mult chiar, în calitatea sa de persoană juridică, Oastea Domnului va fi capabilă să strângă, prin cotizaţia voluntară a membrilor ei, fondurile necesare dotării cu mijloace de transport proprii, spre a organiza excursii cu grupuri creştine şi acţiuni de caritate indispensabilă situaţiei precare în care se găseşte actualmente ţara noastră.

Unită în jurul aceluiaşi steag de luptă, respectând cu sfinţenie regulile fixate de fondatorul ei, Oastea Domnului ar putea ajunge, în circumstanţele unei libertăţi religioase neştirbită de nici o restricţie guvernamentală, ca o "cetate întărită", de neînvins. "Iată că în ziua aceasta - ne avertizează profetul respectiv în ziua încercărilor inevitabile şi a ciocnirilor cu forţele sociale antagoniste sau, pur şi simplu, oştile viziunii noastre evanghelice-, în ziua aceasta, zice Domnul, "te fac o cetate întărită, un stâlp de fier şi un zid de aramă, împotriva întregii ţări, împotriva împăraţilor lui Iuda, împotriva căpeteniilor lui, împotriva preoţilor lui şi împotriva poporului ţării" (IEREMIA, 1.18).

Cu alte cuvinte, luptătorii credinţei şi vestitorii Adevărului, vor întâlni obstacole considerabile, întruchipând împotrivirea de totdeauna a NEGATIEI la opera afirmativă a spiritului creştin înnoitor. Si această împotrivire trebue diminuată, înfrântă sau convertită, în aşa fel, ca INTREAGA ŢARA - dela căpeteniile politice până la omul de rând - să cedeze în faţa năvalnicei ofensive misionare, acceptându-i, până la urmă, acţiunea educativă de împrospătare şi reconstrucţie socială.

Transformarea morală a societăţii post-ceauşiste, purtând amprentele desfigurării marxist-leniniste, nu se poate realiza decât prin lupta cu tot ce este rău şi hărbuit în structura ei; cu tot ce este anacronic şi nedrept la temelia ei, fără nici o teamă de uneltirile vrăjmaşilor lui Dumnezeu. Deoarece, ne asigură Domnul prin pana înspirată a profetului mai sus amintit, "ei vor lupta împotriva ta, dar nu te vor birui, căci Eu sunt cu tine ca să te scap."

RUGĂCIUNEA UNEI STÂNCI

Sunt
Doamne,
stâncă bătută de apă şi vânt,
înfiptă adânc
în malul scăldat de valuri.

Sunt
Doamne,
o stâncă cu muchii
tari,
ne'nfrântă'nfruntând
şi timpul şi omul
şi valul.

Sunt
Doamne,
o stâncă cu raze,
scăpate din soare.

Dar
Doamne ...
îngheţat
de-atâta
nemişcare.

Fulger aruncă
o
Domn al meu
în mine!
Fă-mi
inima nai,
trupul de vânt
să zbor peste plai
lumea s'o cânt!
Apoi ...
dă-mi moarte
oricând!

Alexandru BIDIAN

FARA ARMÂNEASCĂ

AROMÂNII

CERCETĂRI ASUPRA IDENTITĂȚII UNEI ETNII

——D. BACU——

Este titlul tezei de doctorat susținută de Dr. Nicolae Caranica, la Universitatea din Besancon (Franța) sub președinția prof. Pierre Lévéque, decanul Facultății de Litere, departamentul Stiința limbajului, a Omului și a Societății, în data de 28 Iunie, 1990.

Teza a fost susținută în fața unui juriu constituit din decanul Lévéque mai înainte amintit, profseoara Claudia Antonetti dela Universitatea din Padova - Italia și Marie-Madeleine Mactoux dela Universitatea din Besancon.I s'a atribuit mențiunea "Tres honorable, avec les felicitations du Jury".

Trebue menționat înainte de orice faptul că, a susține o teză cu tematica respectivă și în anul 1990, după toate cele ce s'au putut scrie de-a lungul celor două secole trecute, și de cele mai multe ori de savanți care-și făcuseră din aceste studii preocuparea de bază, este cel puțin pe planul cercetării obiective, mai mult decât un act temerar. Mai ales că președintele juriului este unul dintre cei mai renumiți specialiști ai problemelor legate de trecutul istoric al Greciei, deci implicit al tuturor problemelor legate de civilizația antică.

In urma consultării unei imense părți din aceste documente, și la o observație mai atentă, cercetătorul va observa un oarecare paradox: până în prezent nu există nici un studiu exhaustiv asupra identității acestei populații și că majoritatea cercetătorilor nu s'au putut pune de acord (sau nu au vrut?) nici asupra originii Aromânilor și nici asupra raporturilor sau legăturilor de rudenie cu ramura de Nord a latinității, adică Românii de pe malul stâng al Dunării. Unele din aceste cercetări, mai ales cele de prin mijlocul secolului trecut, păcătuiesc prin lacune evidente datorite în parte lipsei de informații, mijloacele de cercetări fiind relativ reduse pe vremea aceea, deci cercetări științifice, incipient cu caracter încă de aproximație. Altele, și din păcate destul de multe, din cauza unor orientări subiective prestabilite și în slujba unor interese clar descifrabile. Cercetătorii mai puțin delicați au acceptat ușor să cedeze unor interese mai întotdeauna politice înguste abia ascunse, cu raporturi destul de îndepărtate de știință. Altele, și acestea de bună credință, au cedat și ele ușor, mai de grabă unei mode, suferind de ceea ce am putea numi "forța faptului împlinit", sau de teama de a părăsi cărări îndelung bătute de "somitățile consacrate".

Fără îndoială că teza va stârni mai mult decât controverse științifice. Abandonând un făgaș prestabilit, în care unele adevăruri deveniseră pentru unii cercetători axiome, (de exemplu, pentru unii cercetători greci sau proaspăt grecizați, toți Aromânii nu sunt decât Eleni romanizați!) în căutarea originii Aromânilor Dr. Caranica pornește, am spune, încă "dela capăt", din protoistorie, dela apariția primelor semne embrionare mai mult sau mai puțin închegate de civilizație. In epoca aceasta, a mezoliticului, va predomina păstoritul nomad și o agricultură relativ ocazională. Inlănțuind sistematic dovezile asupra evoluției social-politice a spațiului respectiv și în perioadele care vor urma, mai întâi epoca bronzului urmată de aceea a fierului, teza va demonstra existența neîntreruptă, persistentă, a unei întregi populații "vlahe" (sub acest vocabul cercetătorul va numi de-a lungul întregii teze populația aromână din întreaga peninsulă balcanică) deci cu originea încă din epoca mezolitică. Populația aceasta va reuși să se păstreze biologic și într'o oarecare măsură și lingvistic, aproape inalterată până în zilele noastre. Va conlocui cu toate civilizațiile ulterioare, purtate de diferitele triburi invadatoare care nu vor conteni să se scurgă de-a lungul Balcanilor. De cele mai multe ori, interese contradictorii dintre aceste populații, vor determina raporturi conflictuale, dar și influențe reciproce, mai mult sau mai puțin importante, influențe care însă nu vor merge până la a altera această continuitate sau măcar a periclita identitatea autohtonilor!

Indelunga supraviețuire a Aromânilor pe aceleași meleaguri - mai multe milenii de-a rândul - nu este un dar al circumstanțelor și nici un accident al istoriei, ci rezultanta dramatică a unui întreg proces de adaptare la toate vitregiile unei vieți de cele mai multe ori dure și ingrate. Prezența acestor "Vlahi" fără întrerupere, pe platourile munților din peninsula Hemosului, ca de altfel și aceea a ramurei nordice din Carpați, Românii, constituie o "biocenoză - refugiu inacesibilă și specifică acestei civilizații pastorale".

Pornind dela o argumentație solidă (peste cinci sute de referințe!) Caranica identifică în Aromânii de astăzi pe descendenții direcți ai Pelasgilor proto-indo-europeeni care, începând de prin mileniul VI sau V înainte de Christos, și pornind din spațiul balcanic, s'au răspândit pe întregul cuprins al Europei. Spre Apus, vor duce civilizația danubiană până pe malul Oceanului Atlantic (Vlachia...Wolochoveni, Volosi, ...Welches, Belges, Waloni etc.)

O altă parte din ei,

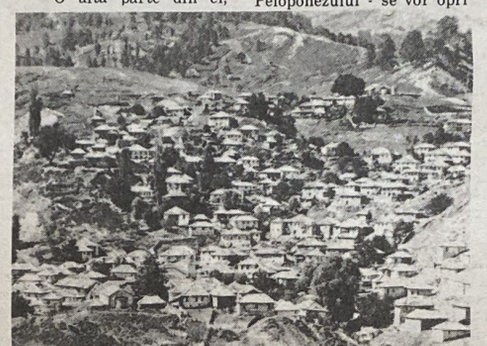

COMUNA AVDELA (ABELLA), SITUATĂ PE COASTELE MUNTELUI ARDEL (MUNȚII PIND), CENTRUL DE CULTURĂ MACEDO-ROMÂNĂ

pornind spre Răsărit, după ce vor domestici calul în stepele din Nordul Mării Negre, (după unii în pusta Ungariei) emigrează până în China pentru ca, împinși înapoi de civilizația orezului, să se întoarcă după mai multe secole la locurile de origine. De data aceasta însă, ca "Indo-Europeeni" păstori nomazi și crescători de vite mari (bovine, cai etc) continuând a mai practica și agricultura ocazională, dar vehiculând valorile unei noi civilizații care se va îngemăna cu civilizația autohtonă redescoperită. O ramură, din cei ce vor veni prin Asia Mică, - Grecii de mai târziu - va dezvolta civilizația urbano-maritimă în jurul căreia se va organiza încetul cu încetul activitatea lor esențială: navigația (de coastă la început dar din ce în ce mai temerară înglobând întregul bazin mediteranean) și comerțul. Interiorul pământurilor în care continuau să trăiască Pelasgii autohtoni, va constitui pentru Heleni un fel de rezervă intens exploatată câteva secole de-a rândul, atâta vreme cât a rămas rentabilă, fie pentru cumpăratul sclavilor, fie pentru aprovizionarea cu grâu sau cu lemne pentru corăbii, deci simplă finalitate agrară și comercială. Niciodată acești Heleni nu au dus o politică de asimilare a autohtonilor pe care îi considerau de altfel "barbari", deci un fel de suboameni prin anticipație. Raporturile lor cu populațiile autohtone, rămase la civilizația păstoritului transhumant, oscilând între munte și câmpie în raport direct cu anotimpurile - ca mai ales în zonele protejate de întemperii, prin văile și în zilele de astăzi de altfel - vor fi permanent conflictuale; invadatorii nou veniți vor ocupa încetul cu încetul coastele mării. Lăsând la o parte interiorul peninsulei - nu au pătruns niciodată mai mult de 30-40 de Km. în interior cu excepția poate a Peloponezului - se vor opri sau câmpiile în care vor putea stabili porturi maritime, comptoare comerciale și vor obliga pe Pelasgii autohtoni (Vlahii-Aromânii de mai târziu) să se cantoneze cu turmele de oi sau capre în locurile mai retrase din interior, deci mai puțin accesibile.

O a doua parte din acești Indo-europeeni, revenind prin partea nordică a Mării Negre, după ce vor rămâne o perioadă nedeterminată în stepele din Sudul Ucrainei, în patratul Boemiei, în Transilvania de azi, sau în câmpiile Ungariei, deci în centrul Europei - vor coborî în valuri succesive și pe perioade destul de largi, ca "viitori Greci" prin Transilvania, de-a lungul șirului Alpilor Dinarici sau prin Est de-a lungul coastei Mării Negre, atrași de mirajul climatului generos al Mării Mediteraniene. Cei care vin de-a lungul Mării Negre, prin Tracia și Macedonia vor funda civilizațiile efemere miceene sau minoene, "indo-europeenizând", supunând pe pelasgii păstori autohtoni sau reducându-i la starea de sclavi (Iloții din Poloponez sau amestecându-se ca în cazul celor care vor ocupa Atena). Ultima năvălire "greacă" este atribuită unui trib coborînd tot din centrul Europei de-a lungul coastei vestice a peninsulei. Sunt cunoscuți sub numele de Dorieni. Se vor deplasa spre Sud, conlocuind pentru o vreme cu Ilirii și cu Macedonenii, vor coborî până în Peloponez și mai departe până în insula Creta sau vor trece peste Adriatica în Sudul Italiei. Lor li se atribuie cel puțin ipotetic, distrugerea civilizațiilor miceene și mioene (Creta). Existența lor-ca Dorieni - este însă din ce în ce mai contestată, dovezile invocate (cu excepția templului din Dodona...) fiind foarte rare și prea puțin convingătoare.

Același proces se va petrece și mai la Nord, cu Tracii care vor pune stăpânire pe aproape întreaga peninsulă debordând în Asia Mică - generând civilizația troiană și dând naștere la o serie întreagă de alte etnii. Pelasgii se vor refugia ca de obicei în munți și vor continua să trăiască după propriile lor datini culturale. Starea aceasta etno-politică va rămâne aproape identică până la sosirea unei alte ramuri de "Indo-europeeni", din Vest de data aceasta, Romanii. O nouă întoarcere la izvoare?

Prezența Romanilor în peninsula Balcanică va dura secole de-a rândul și se va prelungi până în zilele noastre prin popoarele romanice care s'au născut în urma acestor cuceriri. Din teză reiese că romanizarea populației din Epir, Macedonia, Tracia, Dacia, etc. nu se putea face așa de radical și într'un interval așa de scurt dacă între limba vorbită de cuceritori și limba băștinașilor nu exista o filiație destul de consistentă. Cu alte cuvinte între limba latină vorbită de ostașii legiunilor și limba iliro-tracă vorbită de autohtoni erau suficiente elemente comune care să le permită această osmoză sau trecere fără prea mare dificultate. Fără îndoială, teza aceasta a mai fost susținută și înainte de Caranica. De data aceasta însă, la simplele presupuneri și la slabele argumente științifice ale cercetătorilor dinainte, care țineau de multe ori de intuiție, el vine cu o serie impresionantă de argumente care pun problema limbii într'o altă lumină, mult mai interesantă de studiat. In afară de cercetările arheologice sau lingvistice deja destul de abundente, Caranica introduce în lucrarea sa elemente de biologie, de genetică, de toponimie, cu alte cuvinte tot ceea ce știința modernă pune la dispoziția cercetătorilor pentru o cât mai obiectivă explorare a trecutului.

Continuându-și cercetările, Caranica prelungește lucrarea sub aspectul ei istoric contemporan și scoate la lumină o serie întreagă de abuzuri și nedreptăți care au dus încetul cu încetul practic, la apropiata dispariție a acestei ramuri romanice din Sudul Dunării. Sursele istorice bizantine atestă fără nici un fel de îndoială o prezență masivă a populației romanizate latine. Incepând dela faimosul "Torna fratre", trecând prin conflictul calugărilor de la Sfântul Munte cu Rinho-Vlahii și terminând cu dispariția latentă dar inexorabilă a imperiului roman de Răsărit, - pe tronul căruia s'au perindat de altfel destul împărați de origine "vlahă" - istoriografia bizantină abundă în confirmări. Lipsesc însă după părerea noastră documente esențiale păstrate fără îndoială în arhivele secrete ale Patriarhiei din Constantinopol sau prin bibliotecile din diferitele mânăstiri (precum Sfântul Munte), documente care pot arunca o lumină încă și mai clară asupra latentei stingeri a acestei ramuri neo-latine din Balcani, dar și a nefastului rol jucat de biserica ortodoxă greacă în procesul de desnaționalizare.

Teza constituie în același timp și o alarmă. Este un fel de avertisment pentru toți cei care se preocupă de păstrarea comorilor trecutului, a tuturor formelor de culturi "minore?" și bineînțeles și de existența acestei etnii amenințate de dispariție, dar încă purtătoare a unei culturi multimilenare și a unui dialect romanic neînchipuit de bogat și poate cel mai apropiat de vorbirea legionarilor din Macedonica sau Gemina.

Aceste rânduri nu au de altfel alt scop decât acela de a semnala. Nu ne este dat să epuizăm un subiect atât de vast și de adânc analizat, asta fiind mai de grabă datoria profesioniștilor în ale lingvisticii sau a etnologiei.

Nu ne îndoim că în lumea cercetătorilor de meserie cartea va stârni și un interes deosebit, dar și polemică. Pentrucă sub unghiul sub care pune problema "vlahă", Caranica răscolește și clatină poziții considerate până în prezent ca definitiv clarificate, deci "fixe". Aceasta este de altfel și părerea profesorului Lévéque, primul surprins, ca unul care și-a închinat toată viața tocmai problemelor legate de civilizația Grecilor și implicit a popoarelor care îi înconjoară.

Dar noi, ca Aromâni din diasporă, departe de căminele care ne-au legănat pruncia, am fi foarte îndatorați fraților noștri de pretutindeni, mai norocoși să nu ne uite și să încerce cu mijloacele de care sigur vor dispune din ce în ce mai mult, să acorde acestei cărți valoarea care o merită și pe plan științific (mai ales) dar și pe plan sentimental. Va fi minunat dacă se va putea da cărții o circulație cât mai răspândită, pentrucă dincolo de interesul științific și sentimental, cartea se citește ca un pasionant roman de aventuri.

ÎNTRE PRUT ŞI NISTRU

A rosti numele Basarabia e una cu a protesta contra dominaţiunii ruseşti - Mihail EMINESCU

DECLARAŢIE

A DEPUTAŢILOR POPORULUI DIN U.R.S.S., DIN REPUBLICA MOLDOVA, A DEPUTAŢILOR SOVIETELOR LOCALE ŞI A REPREZENTANŢILOR LOCALITĂŢILOR DIN RAIOANELE DE SUD ALE REPUBLICII DESPRE INTEGRITATEA ŞI SUVERANITATEA REPUBLICII MOLDOVA

Noi, deputaţii poporului de toate nivelurile şi reprezentanţii localităţilor din raioanele de sud ale Moldovei, îngrijoraţi de evoluţia situaţiei social-politice din republică şi, în special, din raioanele de sud, după actul anticonstituţional întreprins de liderii separatismului la Comrat în ziua de 19 august a.c. – proclamarea republicii găgăuze – declarăm:

– aşa-zisul congres al deputaţilor din localităţile cu populaţie găgăuză nu este un organ reprezentativ în drept să decidă în numele locuitorilor din raioanele de sud ale republicii, iar hotărîrile lui sînt nule şi neavenite;

– proclamarea aşa-zisei republici găgăuze este un act anticonstituţional, un atentat la integritatea şi suveranitatea Republicii Moldova, e în contradicţie cu adevărul istoric, cu normele de drept internaţional şi cu realitatea etnică din raioanele de sud ale Republicii;

– falsificarea istoriei, diletantismul politic, inducerea în eroare a maselor, de care dau dovadă liderii separatismului, pot aduce mari prejudicii populaţiei găgăuze din Republica Moldova, poporului moldovenesc şi reprezentanţilor tuturor naţionalităţilor ce conlocuiesc în republică;

– actul nelegitim săvîrşit la Comrat la 19 august anul curent, acţiunile ulterioare ale liderilor separatismului, tendinţa forţelor reacţionare de a dezmembra teritoriul statului suveran Moldova pot duce la o gravă confruntare interetnică în republică. Călăuziţi de idealul umanismului şi al convieţuirii în pace şi bună înţelegere a tuturor cetăţenilor Republicii Moldova indiferent de naţionalitate, considerăm necesar:

– a ne adresa Prezidiului Sovietului Suprem al Republicii să convoace cît mai curînd sesiunea Sovietului Suprem pentru a examina şi soluţiona problemele vitale ale Republicii în actualele condiţii social-politice şi anume: adoptarea legilor despre cetăţenie, proprietate şi pămînt, despre serviciul militar al tinerilor din Republica Moldova – legi care ar garanta suveranitatea şi integritatea statului nostru;

– a convoca Marea Adunare Naţională pentru a da o apreciere situaţiei create;

– a trage la răspundere în conformitate cu Constituţia şi legile republicii organizatorii oricăror încercări de dezmembrare a statului suveran Moldova.

În scopul ameliorării actualei situaţii social-politice, facem un apel către populaţia găgăuză din republica noastră să se pătrundă de conştiinţa că sînt cetăţeni ai Statului suveran Moldova şi singura garanţie a dezvoltării şi prosperării populaţiei găgăuze e colaborarea şi convieţuirea în pace şi bună înţelegere cu poporul moldovenesc, cu reprezentanţii tuturor naţiunilor şi naţionalităţilor ce conlocuiesc în republică.

În clipele de răstriştе ale istoriei sale poporul moldovenesc a primit la sînul său populaţia găgăuză, i-a acordat tot sprijinul în eforturile ei de dezvoltare şi făurire a propriei culturi. Moldovenii şi găgăuzii au avut de înfruntat împreună toate vicisitudinile timpului – represiunile şi deportările staliniste, foametea şi colectivizarea forţată, politica de deznaţionalizare promovată de liderii neostalinismului şi ai stagnării. Acum, cînd am purces la făurirea unui stat suveran şi liber e de datoria noastră a tuturora, ca fii ai acestui pămînt, să contribuim la prosperarea şi înflorirea lui – singura chezăşie a unui viitor demn al poporului acestei republici.

Ne adresăm întregii populaţii a republicii cu îndemnul să-şi aducă toată contribuţia la realizarea legilor şi hotărîrilor adoptate de Parlamentul şi Guvernul republicii, să curme tendinţele de dezmembrare a statului nostru manifestate de forţele reacţionare, să demaşte şi să condamne pe liderii separatismului, pe sabotorii economiei şi pe demagogii de toată mîna.

Ne adresăm liderilor separatismului şi sabotorilor economiei să-şi înceteze acţiunile nelegitime şi criminale împotriva poporului şi a Statului suveran Moldova. Constituţia şi legile acestui stat sînt obligatorii pentru toţi, indiferent de titluri şi ranguri. Acest pămînt în ultima jumătate de secol a tot fost împărţit şi reîmpărţit la mese imperiale. El nu mai poate suporta aceste dezmembrări din interior, chiar dacă anumite forţe externe ar vrea să-şi încălzească mîinile la incendiul unor mari ciocniri interetnice în Moldova.

Pămîntul Moldovei are nevoie de linişte şi pace, de o convieţuire în bună înţelegere a tuturor cetăţenilor republicii indiferent de naţionalitate.

Să dăm dovadă, dragi concetăţeni, de cuget şi conştiinţă treză în numele viitorului copiilor şi al nepoţilor noştri.

S. Platon, deputat al poporului din U.R.S.S.
V. Matei, deputat al poporului din Republica Moldova.
I. Eremia, deputat al poporului din Republica Moldova.
V. Sajin, deputat al poporului din Republica Moldova.

În total 115 deputaţi de diferite niveluri din raioanele Vulcăneşti, Comrat, Basarabeasca, Cahul, Cantemir, Leova, Taraclia.

Adoptată prin vot de reprezentanţi a peste 70 de localităţi din sudul republicii, participanţi la Sărbătoarea „Limba noastră cea română" la Slobozia Mare, Vulcăneşti în ziua de 26 august 1990.

ÎNTÂLNIRE CU IURIE ROŞCA, VICE-PREŞEDINTELE FRONTULUI POPULAR DIN MOLDOVA (BASARABIA)

La invitaţia unui grup de prieteni şi sprijinitori, între 8 şi 30 Septembrie 1990, primul vice-preşedinte al Frontului Popular din Moldova, Iurie Roşca, a efectuat o vizită în Statele Unite.

Cu acest prilej, organizatorii proiectului "Vizite basarabene", al cărui coordonator este Dl. Nicolae Dima din Washington, D.C., liderul basarabean a avut întâlniri extrem de utile cu reprezentanţi ai Departamentului de Stat, cu membri ai Congresului American, discuţii cu oameni de afaceri, prelegeri universitare, conferinţe de presă, interviuri, vizite la biserici româneşti, şi întâlniri cu grupuri de Români din New York, New Jersey, Washington, Detroit şi din Canada.

Dl. Iurie Roşca s'a întâlnit cu reprezentanţii Asociaţiei Culturale Române din Hamilton, Canada, în vederea unei viitoare strânse colaborări.

PROGRAMUL Frontului Popular din Moldova

IDENTITATEA FRONTULUI POPULAR DIN MOLDOVA

Frontul Popular din Moldova a apărut şi s-a constituit pe baza Mişcării democratice înfiinţată la 3 iunie 1988. Obiectivul de bază al Frontului Popular este realizarea unei suveranităţi depline a poporului în cadrul unui stat suveran şi reintegrarea teritoriilor româneşti de la răsărit de Prut, anexate de U.R.S.S. în 1940, într-un singur stat independent şi democrat – REPUBLICA ROMÂNĂ MOLDOVA.

În calitatea sa de moştenitor al Mişcarii democratice antitotalitariste în esenţă, activînd în condiţiile menţinerii sistemului totalitar şi a ideologiei sale comuniste, Frontul Popular din Moldova rămîne în continuare o mişcare social-politică de eliberare naţională, antiimperialistă şi antitotalitaristă. În activitatea sa pentru realizarea obiectivului de bază Frontul Popular recunoaşte o singură forţă – cea a dreptului, şi o singură confruntare – cea de idei. Orice apel la confruntare fizică directă sau tentativa de aplicare a forţei, sau act de violenţă nu pot fi calificate altfel decît acţiuni provocatoare care nu au nimic comun cu platforma politică şi scopul Frontului Popular.

Frontul Popular din Moldova consideră că atît timp cît Republica Română Moldova este un teritoriu ocupat, o colonie a imperiului sovietic, atît timp cît suveranitatea republicii n-a fost realizată pe deplin, atît timp cît pe teritoriul Republicii Române Moldova vor acţiona structurile comuniste, filialele K.G.B.-ului şi unităţile armatei de ocupaţie, transformarea lui într-un partid politic este inoportună şi comportă un mare grad de pericol pentru independenţa Republicii Române Moldova. În condiţiile expuse mai sus şi în lipsa unei experienţe politice în rîndul populaţiei, o eventuală transformare a Frontului Popular în partid politic sau o dezbinare a Frontului ar duce la frînarea procesului de eliberare naţională.

POLITICA INTERNĂ

Frontul Popular din Moldova se pronunţă pentru elaborarea şi adoptarea Constituţiei Republicii Române Moldova care ar declara independenţa statală a Moldovei. Legislaţia Republicii Române urmează a fi pusă în acord cu normele dreptului internaţional, asigurînduse tuturor cetăţenilor libertăţile democratice fundamentale, prevăzute de acordurile internaţionale cu privire la drepturile omului.

Frontului Popular din Moldova se pronunţă pentru crearea unor condiţii echitabile de conlucrare a organizaţiilor politice din republică, în limitele legalităţii constituţionale, şi respinge căile de obţinere a puterii politice prin metode violente.

F.P.M. pledează pentru un mecanism legislativ care ar asigura executarea unei conduceri democratice a Republicii Române Moldova şi ar împiedica reinstaurarea unui regim de tip comunist sau fascist, precum şi a oricărei alte forme de dictatură.

În acest scop, F.P.M. va continua să-şi desfăşoare activitatea în direcţia lichidării consecinţelor nefaste ale bolşevismului ca doctrină teroristă şi totalitară care a constituit un obstacol în calea evoluţiei firesti a umanităţii. Expresia actuală a acestei doctrine este imperiul sovietic ce s-a constituit, a existat şi se mai menţine prin P.C.U.S., K.G.B., armata sovietică, economia colonialistă, mijloacele de propagandă comunistă.

POLITICA EXTERNĂ

Prin actul de ocupaţie din 28 iunie 1940, R.S.S. Moldova este o colonie a imperiului sovietic. Prezenţa pe teritoriul ei a unităţilor armatei de ocupaţie, a filialei K.G.B.-ului şi a filialei P.C.U.S.-ului face imposibilă realizarea dreptului poporului băştinaş la autodeterminare. În aceste condiţii, însăşi Declaraţia parlamentului Moldovei despre suveranitate rămîne numai o simplă declaraţie.

F.P.M. consideră că între R.S.S. Moldova şi U.R.S.S. nu poate fi semnat nici un fel de contract fără a fi lichidate toate consecinţele actului din 28 iunie 1940 şi anume:

– retragerea de pe teritoriul Moldovei a unităţilor armatei de ocupaţie şi a structurilor de ocupaţie impuse de Moscova în 1940 (K.G.B., P.C.U.S. ş.a.);

– anularea hotărîrii Sovietului Suprem al U.R.S.S. din 2 august 1940 privind formarea R.S.S.M.;

– retrocedarea teritoriilor româneşti trecute în mod arbitrar sub jurisdicţia Ucrainei.

Semnarea unui atare contract, fără respectarea acestor condiţii, ar însemna pentru Moldova o legiferare a statutului ei de colonie.

F.P.M. pledează pentru lichidarea consecinţelor actului din 28 iunie 1940 şi pentru crearea unui stat independent şi democrat – REPUBLICA ROMÂNĂ MOLDOVA, care ar promova o politică externă independentă, în conformitate cu Legea sa fundamentală (Constituţia) şi cu normele de drept internaţional.

F.P.M. pledează pentru o politică externă de pace, de bunăvecinătate şi prietenie cu ţările şi popoarele lumii, pentru o colaborare eficientă, reciproc avantajoasă a statelor în domeniile politic, economic şi cultural.

F.P.M. consideră necesar să se procedeze neîntîrziat la stabilirea unor contacte cu O.N.U., cu organizaţiile internaţionale europene în vederea includerii ca membru plenipotenţiar a Republicii Române Moldova în forurile respective.

F.P.M. se pronunţă pentru declararea Republicii Române Moldova drept zonă demilitarizată şi optează pentru o politică consecventă de nealiniere, pentru elaborarea unei concepţii de politică externă care nu ar obliga Republica Română Moldova să participe la confruntările dintre blocurile politico-militare şi care ar respinge menţinerea de către puterile mari a unor zone de influenţă în lume, a colonialismului şi neocolonialismului.

ÎN DOMENIILE POLITIC, ECONOMIC, SOCIAL ŞI CULTURAL

F.P.M. pledează pentru crearea unor mecanisme politice, economice, sociale şi culturale care ar garanta tuturor cetăţenilor Republicii Române Moldova un nivel de viaţă demn de civilizaţia contemporană, şi a unor condiţii de respectare şi manifestare plenară a tuturor drepturilor şi libertăţilor omului.

F.P.M. consideră că aceste obiective pot fi realizate numai prin demontarea regimului comunist şi anularea pe întreg teritoriul republicii a structurilor existente de conducere şi formarea unor structuri noi în corespundere cu viitoarea Constituţie.

ÎN ATENȚIA SECURITĂȚII VECHI ȘI NOI

Jurnal imprudent

3-17 Iunie 1990

Camilian DEMETRESCU

3 IUNIE. După 21 de ani de exil politic, aterizez la București. Motivarea (declarată pe formularul de aeroport odată cu plata vizei de intrare în țară): participare la Adunarea Generală a Uniunii Artiștilor Plastici din România și distribuirea de ajutoare umanitare. Mi se spune că pot să rămân "chiar și o lună" (evident plătind totul în valută, deși aveam de încasat drepturi de autor pentru articole publicate în presa românească). Mă așteaptă, dincoace de graniță, rude și vechi colegi de breaslă. Nu fac infarct de emoție, cum îmi imaginam uneori în visele năprasnice despre o neverosimilă întoarcere în țară. Totul e aproape normal, cuvintele sunt de prisos sau nepotrivite. Cum să le înnozi cu cele de acum 21 de ani, rostite pe furiș la despărțire? Pornim. Dela Otopeni în Calea Moșilor, un București necunoscut, străin, cenușiu. Prima noapte. Reușesc chiar să dorm. Nu sunt arestat în somn cum de mii de ori visasem în patul meu din Italia. Mă trezesc șocat de vacarmul unei catastrofe feroviare: trecuse în zori primul tramvai pe Calea Moșilor, sub fereastra mea dela etajul 6.

4 IUNIE. La 10 dimineața se deschide Adunarea Generală a Uniunii Artiștilor Plastici, în Sala Congreselor (aceeași în care s'a ținut ultimul congres al XIV-lea). E prima adunare liberă a pictorilor, sculptorilor și graficienilor români după 45 de ani. Ar trebui să fie un act de refondare a asociației de breaslă pe cu totul alte principii. Se începe cu darea de seamă a vechii conduceri, tov. Marin Mihalache (!?!) în calitate de președinte al comisiei de cenzori(!?!) citește o dare de seamă. După tipic, inutilă nu doar prin lungime. În pauză aștept să apară prin poarta din fund pionierii cântând și fluturând porumbei ideologici. Se trece la prezentarea noului statut după care mă pregătesc să ascult cuvintele înflăcărate ale generațiilor vechi și noi privind descazarmarea artelor plastice românești și inaugurarea unei asociații civilizate și, cum se spune astăzi, întoarsă în rândul lumii, adică în Europa.

Lucrările au durat cam 4-5 zile, iar așteptarea mea s'a prelungit dincolo de timpul prevăzut. Am asistat la o ediție nouă, mai dezlănată și haotică, a vechiului exercițiu colectiv de tăiere a firului în patru, din care până la urmă am reușit să înțeleg două lucruri: 1. Că suporterii vechii conduceri încearcă să-și impună oamenii lor (noii umaniști feseniști), 2. Că noua conducere votată de majoritatea artiștilor trebue să pună capăt vechilor metode nedemocratice în administrarea fondurilor destinate artei, acționând în baza unui statut bine întocmit în acest scop, dar rămânând în logica veche a unui centralism financiar. Prezentarea și votarea statutului ar fi trebuit să se epuizeze într'o singură zi, lăsând spațiul necesar dezbaterii de idei privind renașterea culturii plastice românești. Dezbaterea pe care am așteptat-o zadarnic. Nu înțeleg unde sunt criticii, mai ales cei tineri, unde sunt artiștii, care sufocați în trecut au acum în sfârșit microfonul să spună răspicat ce au de spus, unde sunt toți cei cărora le stă la suflet soarta artei noastre românești. Prudență, snobism, indiferență, calcule sau pur și simplu lene intelectuală? O absență ciudată, preocupantă, într'o prezență apatică, refractară, ascunsă laș și ironic în penumbra sălii prin care încă mai bântuie fantasma uralelor unanime.

6 IUNIE. Se ajunge la faza finală a alegerii noii conduceri a U.A.P.: votul secret al membrilor senatului constituit din reprezentanții secțiilor (pictură, sculptură, grafică, scenografie, critică etc.) Particip în calitate de observator împreună cu Tanasis Fapas, aleși de Adunarea Generală. Din senat face parte și membrul secției de critică Andrei Pleșu, ministru al culturii în guvernul provizoriu (reconfirmat după alegeri în noul guvern). Dar este absent. Trimite să voteze pentru el o doamnă funcționară. Interpelați de senat în rolul de observatori, cerem ca ministrul culturii să vină personal să voteze. Doamna se revoltă: "Este vorba de un ministru!" "Tocmai de aceea. Regele Suediei vine pe bicicletă să voteze. Așa e în democrație" - răspundem -. Se indignează și Dl. Enescu, directorul Muzeului Național de Artă: cum îndrăznim să punem în discuție ministrul culturii! Evident, trecuse prea puțin timp dela al XIV-lea congres, iar Europa era încă departe, dincolo de palatul televiziunii străjuit de tancuri și unități speciale. Recunoaștem calitatea deosebită de om de cultură și filosofia lui Andrei Pleșu, calitate care cu atât mai mult îl obligă; mai ales în ipostaza de ministru al unui guvern care se vrea democratic. Din jenă nu am adus la cunoștință Adunării Generale incidentul. Îi cerem scuze pentru exigența noastră în respectarea regulilor democratice și îl asigurăm de atenția noastră și în viitor.

Lucrările adunării generale s'au încheiat cu proclamarea noii conduceri în care, e adevărat, nu a intrat nici unul din corifeii vechii nomenclaturi. E fără îndoială un succes, dar această nouă conducere e condamnată la o muncă de Sisif în escaladarea acestui munte al inerției care este oficialitatea actuală românească.

8 IUNIE. Am în sfârșit timp să văd Bucureștiul: asediat de praf, răscolit de șantierele abandonate, deprimant și irespirabil. Tramvaie arheologice, circulație haotică, poliție absentă. Mă duc să văd de aproape Mausoleul Prostiei, la capătul Bulevardului Nebunilor (zis și al victoriei socialiste). Orice comentariu riscă să devină elogiu. Deșert cum e, pare o necropolă a unui Timp mort, în care marele defunct e definitiv încastrat în zidurile șubrede cu pretenții megalitice. Suntem condamnați de sărăcie să le cultivăm într'un fel, să redeschidem șantierele din jur și să continuăm coșmarul arhitectonic. Cât ar costa demolarea și repunera la loc a dealului Arhivelor Statului? Tristețea și praful mă înnecă. Doar la lacuri natura generoasă oferă încă briza răcoroasă bărcilor cu pânze ale aceleeași nomenclaturi huzurind mai departe în vilele, cluburile nautice și terenurile de tenis rezervate. In rest, praful Bărăganului purtat de vânt dela un trotuar la altul, vânturat din gropile străzilor prin ferestrele cenușii ale blocurilor din epoca de aur. Un prăpăd pentru cei cu dificultăți respiratorii, astmă, pentru bolnavii de inimă. Ca să-ți astâmperi setea continuă, nu găsești decât unicul lichid îndefinit-portocaliu și tulbure, omniprezent la chioșcuri și restaurante. La televiziune, natural mereu El, cu zâmbetul democrației originale. Pe străzile deserte în orele de caniculă, tancuri, militari somnolenți sau mineri vigilenți, și din când în când o mașină cu număr mic.

9 IUNIE. Imi văd pe rând colegii. Povestim, fără comentarii. Toți știm. Surprinzător e că deși știm aceleași lucruri, unii le văd din partea cealaltă. Când am plecat din țară cam toți erau, tacit, contra regimului. Acum sunt împărțiți. Unii contra (ca și înainte), alții pentru (adică feseniști). Știam că după o eventuală eliberare de sub comunism trebuia să urmeze o perioadă de marasm politic, dar nu mă gândisem că ruptura va fi așa de profundă. De o parte cei care vor cu adevărat lichidarea comunismului, de cealaltă ariviști care vor să profite acum, dispuși la orice compromis pentru a păstra sau a prelua puterea (la aceștia din urmă trebue să adăugăm victimele lor, marea masă a naivilor, dezorientați și speriați de gogorița capitalismului care vrea să sugă țara). Aici este, cred, nodul dramei actuale a societății românești.

10 IUNIE. Sosește primul TIR. Il descărcăm la Combinatul Fondului Plastic, în spatele fostei Case a Scinteii. Pachete nominale pentru artiști în dificultate materială (doamne, cât de mulți sunt), pentru studenții care rezistă în Piața Universității, pentru muncitorii din Combinat, paturi pentru spitalul Grigore Alexandrescu, etc. Sunt ajutoare adunate de Comitetele ProRomânia înființate în Italia în urma turneului meu din primăvară, în 35 de orașe, invitat de asociații culturale și politice pentru a vorbi despre Revoluția română. Constat condițiile grele, aproape inumane în care se lucrează în unele secții ale Combinatului care totuși asigură veniturile Uniunii Artiștilor Plastici. Greu de imaginat. Situația muncitorilor care asigura pensiile artiștilor și funcționarea Uniunii e mult mai dramatică decât cea a artiștilor. Decid ca al doilea TIR să fie distribuit în întregime celor 600 de muncitori ai Combinatului. Din fericire al doilea transport conține făină, orez și alte alimente esențiale. Mai puțin îmbrăcăminte și lucruri care pot alimenta într'un fel sau altul bursa neagră sau, cum se spune, "bișnița". Cu alte cuvinte reduce pericolul de furt. Reușim, împreună cu delegația italiană, să filmăm condițiile teribile în care se lucrează la secțiile de imprimerie, turnătorie, culori, sticlărie, ceramică. Cei mai mulți dintre muncitori votaseră FSN. Văd un afiș electoral cu Rațiu transformat cu vopsea în vampir. Femeile din secție se rușinează. Incep să înțeleagă. La întâlnirea finală, delegatul italian (conducător sindicalist la Roma) subliniază că ajutoarele sunt oferite de muncitori italieni din surplusul lor, fără mari sacrificii, din solidaritate cu muncitorii români. Intervine sindicatul Combinatului: "Timp de 45 de ani ni s'a spus că în capitalism e mizerie, exploatare, nu ca la noi. Acum vedeți adevărul. Ați dat votul celor care continuă să ne mintă!" Preotul italian dela Lodi le spune că enoriașii lui au dăruit pentru frații români în săptămâna mare, tone de lucruri și alimente. Câteva femei plâng. Emoția ne leagă mai mult. Ce soartă vor avea de acum înainte? Când vor ieși la lumină?

11 IUNIE. Distribuim alimente și haine delegației studenților care continuă lupta în Piața Universității. Unul dintre delegați are plămânul perforat de glonț, din revoluție. Sunt modești, nu caută să acapareze, iau mai puțin decât le oferim ("să rămână și pentru alții"). Alte colete pleacă la o școală în care majoritatea elevilor sunt foarte săraci. O cantitate de pachete confecționate pentru copii și noi născuți sunt duse de Mihaela, soția mea, la maternitatea Polizu și la Spitalul de boli de piele. Un transport de făină și haine merge la nevoiașii din comuna Jilava. Evităm orice intermediere oficială, distribuim ajutoarele direct. Corupția și egoismul stau la pândă. Si așa dispar unele colete. E inevitabil.

12 IUNIE. Mă duc ca de obicei în Piața Universității. Stau de vorbă cu greviștii foamei. Ne cer să explicăm presei occidentale ce vor. Vor exact ceea ce FSN pretindea la început că ar vrea să facă, asumându-și paternitatea revoluției: punerea comunismului în afara legii. În schimb Iliescu i-a pus pe ei, greviștii, în afara legii. Pentru a-i compromite, poliția (inexistentă în piață) a dat mână liberă țiganilor și bișnițarilor care-și exercită pe trotuare, la intrarea în pasajul subteran, într'o murdărie de nedescris, afacerile clandestine cu cartușe Kent, valută, grătare cu cârnați, lumânări, reviste porno etc. etc. Un TIR pus de-a curmezișul pieții și un cordon alb-roșu de șantier separă această cloacă de "zona liberă de comunism" a demonstranților. Conștiința tânără, cea care a făcut revoluția, e confruntată cu abjecția. În fond, cele două lumi ale României de astăzi își au aici fiecare reprezentanții lor: cea îndoliată de sacrificiul copiilor săi, arsă de setea de adevăr a "ochilor plânși care cer să te vadă, dreptate"; și cealaltă, a lui Iliescu și a securiștilor care au arestat revoluția. Ei care au fost în stare să-l suprime pe Ceaușescu nu pot să elimine din piață o mână de bișnițari?

13 IUNIE. Orașul fierbe. Se știe că în zori "forțele de ordine" (unde erau până acum?) au atacat piața și au ridicat cu violență greviștii și demonstranții pe care i-au închis în beciurile poliției capitalei. Suntem încă prinși cu împărțirea ajutoarelor. Imediat ce putem, alergăm spre Universitate. Centrul arde. Autobuze incendiate, încă fumegând, fac dificil accesul în piața totuși plină de oameni. Agitație, fum gros, înnecăcios, de cauciucuri arse. Reușim să trecem. Un trecător ne încrucișează grăbit, cu vocea în panică: "S'a terminat, au ocupat televiziunea!" Ce se terminase? Si pentru cine? Am înțeles imediat: era un fesenist. Nu știa că și autobuzele arse și "ocuparea" televiziunii nu erau decât o provocare a securiștilor lui Iliescu. Se speriase degeaba. Lângă ceasul Universității un tânăr arată unui grup de oameni cutii de conserve dintr'un sac. Cutii germane din ajutoarele trimise după revoluție, găsite în subsolul poliției capitalei. "Uitați-vă oameni buni unde ajung alimentele destinate populației!" Iau o cutie în mână. Carne Simmenthal în conserve. Nu, nu era o provocare. Era adevărat. Securitatea incendiase autobuzele pentru a da un caracter distructiv acțiunii studenților, de eliberare a celor închiși în carcerele poliției centrale. Se spune că în subsoluri au găsit tineri închiși încă din Februarie. Acum clădirea arde. Vedem trombele mari de fum de departe. Ne îndreptăm într'acolo. Arestații fuseseră eliberați, dar atacul clădirii continuă. Un trecător ne spune: e o provocare! Arde subsolul, ard etajele de sus, se aruncă pe geamuri pachete de hârtii arzând. Din garaje sunt scoase mașini cu număr galben al ministerului de interne, sunt răsturnate și li se dă foc. Pe străzi e o forfotă generală. Provocată sau nu, mulțimea se manifestă deschis împotriva Securității, a Frontului. Se strigă: Unde e poliția? De ce se ascund? Le e frică de popor? Arde vechea cazarmă a pompierilor de lângă Securitate, asediată de grupuri de tineri. O coloană de tancuri imobile dar cu motoarele aprinse așteaptă. "Ce căutați aici?" sunt întrebați tanchiștii. Li se răspunde: "Crezi că n'as prefera să văd meciul în seara asta în loc să stau aici?" Se aude un foc de armă. Băieții care se

Continuare în pag. 22

DIN VIAȚA NOASTRĂ:

AUZITE, VĂZUTE, ȘI PĂȚITE

George DONEV

UITE COMPLOTUL, NU-I COMPLOTUL

23 August 1941. Regele Mihai, în complicitate cu șefii partidelor istorice, plus câțiva comuniști, ca să facă voia Aliaților, l-au chemat pe Antonescu la Palat și l-au arestat! S'a continuat, în surdină, cu arestările personalităților cheie din guvern.

Când totul a mers strună s'a anunțat la radio schimbarea guvernului, a politicii externe, iar armata a depus jurământ nou.

Pe străzile capitalei, liniște.

O lovitură bine plănuită și executată.

După război comuniștii au început să reabiliteze pe 23 August:

Partidele istorice și partidul comunist au fost nașii lui 23!

Apoi: Partidul comunist la care au aderat diferite grupări politice a reușit, la 23 August, să așeze țara pe calea destinului, alături de tradiționala bună prietenă: Rusia Sovietică.

Ultima versiune RSR-istă:

La îndemnul Partidului comunist, reprezentant al neamului românesc și în frunte cu, știți cine, s'a organizat o mare revoluție a maselor populare care, la 23 August, s'au răsculat contra dictaturii...au eliberat țara de fasciști, capitaliști și de alte belele...Introducând, pentru prima dată, libertatea... democrația... independența patriei... fericirea și "Epoca de Aur!"

După același șablon, se lucrează la istoria lunii Decembrie:

N'a fost spiritul revoluționar dela Timișoara, n'a fost nemulțumirea poporului, n'au fost grevele muncitorilor, n'au fost luptele de stradă, n'au fost morții, n'au fost răniții...

Ceea ce l-a răsturnat pe "Fiul lubit" a fost un complot plănuit de "prietenii" de pe balcon și din dosul balcoanului...

La 23 August am avut o lovitură de stat, fără vărsări de sânge, transformată de "istorici" într'o mare revoluție patriotico-proletară, inspirată și condusă de Partidul comunist.

In Decembrie 1989, am avut o revoluție de conștiință națională, înfăptuită prin sânge, dar descrisă de aceiași "istorici" ca o lovitură de Stat inspirată și condusă tot de Partidul comunist!

Istoria se croiește după comandă.

SE FUGE CU GRĂMADA

Cum se numește un ansamblu folcloric de 32 de persoane când se întoarce în țară?

Un quartet amestecat!

Acum patru ani am fost vizitați de "Junii Sibiului". Din 35 de artiști, doi au rămas, 33 s'au întors.

Vara aceasta am fost vizitați de Ansamblul folcloric "Plaiurile Bârsei" dela fabrica de Tractoare din Brașov.

Din cei 32 de artiști, 28 au rămas, patru s'au întors. Cei rămași s'au aciuit, ajutați de organizațiile românești, prin Canton, Youngstown, Cleveland, etc.

Oficiul de imigrare le-a acordat, până la clarificarea actelor, o ședere temporară oferindu-le dreptul de muncă (Social Security).

In Detroit, Mich. "Comitetul de Ajutor al Refugiaților" de sub președinția d-lui Jimmy Crucianu, directorul Orei Românești de radio WCAR, a ajutat două dansatoare, cărora le-a găsit de lucru.

"ACUM POT SĂ MOR FERICIT"

Printre cei invitați de "ROMFEST 1990" a fost și un grup mic de veterani ai luptelor din munți (1948-53).

Tinerii de atunci, acum împovărați de ani, au plătit cu viața, tinerețea și pușcăria îndrăzneala de a-și iubi Dumnezeul și neamul.

Ei au înțeles, cu o jumătate de veac înainte, ce înseamnă comunismul.

Azi, cei puțini rămași, au avut mulțumirea sufletească să vadă că sacrificul lor n'a fost uitat:

In capitala lumii, la Washington, s'au adunat Românii ca să le aducă omagiu.

"Acum--a spus un pandur cu plete albe--pot să mor fericit!"

VĂMUIREA AUTOMOBILELOR

Luați un catalog întocmit în Germania de Vest unde sunt trecute prețurile "pieții" pentru toate tipurile de mașini din diferiți ani. Adăugați 30% din preț și aflați câtă vamă trebue să plătiți. Vama se poate plăti în lei.

PRINȘI CU NASUL PRIN SCRISORI

ROMFEST Nr. 2 s'a bucurat de atenția autorităților "feseniste", fapt care-i mărește prestigiul.

Invitațiile trimise celor din țară, au fost copiate și oferite unor țigani care s'au dus cu ele la Ambasada Americană din București cerând să li se aprobe viza de intrare în Statele Unite.

Falsul a fost ușor descoperit: Invitațiile erau tipărite pe o hârtie specială și în condiții grafice greu de imitat.

Cum poftirile la Washington erau adresate personal: nume, stradă, număr, oraș, etc. asta înseamnă că pentru a falsifica invitațiile, guvernul își bagă nasul în cursivele corespondenței.

SCRISOARE DESCHISĂ

Către Președintele României Ion Iliescu și guvernul român împreună cu Patrirahul României și cu toți arhiereii Bisericii Ortodoxe Române din țară și din străinătate

După peste 41 de ani de cruntă persecuție religioasă a răsărit soarele libertății și pentru Biserica Română Unită a Mitropoliei Blajului. Astfel, printr'un decret guvernamental, nr. 9 din 31 Decembrie 1989, guvernul provizoriu a abrogat decretul 358 din 1 Decembrie 1948, prin care biserica Greco Catolică din România fusese desființată și scoasă în afara legii. Sunt universal cunoscute manierele procedurale de atunci; decretul rușinii neamului românesc, respectiv al crimei odioase împotriva credinței Românilor uniți a fost precedat de un întreg arsenal de presiuni de o mârșăvie inimaginabilă prin care regimul comunist dictatorial înfrățit cu arhiereii ortodocși a încercat să-i constrângă pe "uniți" pentru a se integra din nou în marea schismă orientală declanșată în veacul al XI-lea (anul 1054). Acțiunea lor soldându-se cu un eșec total, au ales calea caracteristică comunismului, adică "puterea pumnului" în virtutea căruia au umplut închisorile cu tot clerul Bisericii Române Unite, iar bisericile lor (cu întregul inventar existent: ornate, cărți, icoane, obiecte de cult etc) au fost ocupate în mod abuziv de către preoți ortodocși cu sprijinul efectiv al securității și al organelor politice locale, declarându-le "ortodoxe" începând dela 1 Decembrie 1948.

Potrivit veștilor ce sosesc din țară, împotriva măsurii decretată la 31.12.1989 de guvernul provizoriu, ministrul cultelor, cu concursul și al altor acoliți și-a permis să confecționeze noi metode comuniste pentru a împiedica restituirea de fapt a bisericilor greco catolice, pretinzând statistici cu numărul creștinilor greco catolici, opțiuni ale credincioșilor etc.

Dezonorați urmași ai blestematei clici ceaușiste de tristă amintire, vă întrebăm: ce statistici a efectuat guvernul și uneltele ortodoxiei, sau ce alte măsuri au luat cu privire la sfintele Biserici Greco Catolice înainte de a le ataca prin echipele securității întărite cu organe politice locale și cu alți barbari comuniști colaboratori? Nu este cunoscută nici măcar o singură biserică unită din țară în care noii preoți răpitori să nu fi avut nevoie de sprijinul securiștilor, dar sunt cunoscute foarte multe localități în care acțiunea de ocupare forțată a bisericilor s'a soldat cu arestări de credincioși care și le-a apărat creștinește, plătind îndrăzneala cu destui ani prin închisorile comuniste, sau unii chiar cu prețul vieții lor.

Asupra tăriei Bisericii Române Unite nu a fost convingător, pentru dictatura comunistă și pentru ierarhia ortodoxă, martiriul a 9 (nouă) Episcopi uniți dintre cei 12 (doisprezece) care au fost arestați și trecuți prin infernul închisorilor comuniste?

Cum mai pot fi calificați aceia care după atâtea vărsări de sânge nevinovat și jertfe de vieți ale căror morminte încă nici nu s'au așezat cum se cade, mai îndrăznesc totuși să scornicească și să plămădească fel de fel de motive pentru a refuza "restitutio in integrum" a bisericilor unite în condițiile inexistenței decretului dela 1 Decembrie 1948?

A bătut ceasul dreptății când Biserica Română Unită din nou păsește liberă printre oameni. A sosit timpul când trebue să înceteze toate falsitățile și veninul unor ierarhi ortodocși vărsate cu nerușinare prin articolul publicat în Telegraful Român din 15 Ianuarie 1990, ca și prin altele ulterioare.

După mai mult de o jumătate de an de la anularea decretului infam de către guvernul provizoriu, datorită comportamentului și atitudinii arhiereilor orodocși din țară, ne vedem obligați să considerăm doar un simulacru libertatea Bisericii Române Unite, atât timp cât nu i se va restitui "in integrum" patrimoniul său mobil și imobil pe care l-a posedat anterior datei de 1 Decembrie 1948.

Iubiților frați de sânge și de neam, lepădați-vă măcar acum calitatea de inculpați în asasinarea Bisericii Române Unite și respectați întocmai prevederile decretului nr.9 / 31.12.1989, ca astfel judecata istoriei să nu fie prea aspră cu voi. Să vă fie destul cât ați tăvălit prin mocirla discreditării întreaga voastră Biserică Ortodoxă, asociindu-vă total celor care dărâmau bisericile, profanau mormintele și persecutau destui preoți ortodocși (ex: Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa, Pr. Gavrilă St., Pr. Remus Bibart, Pr. St. Cernăuțeanu etc).

Cele întâmplate timp de 41 de ani vă demonstrează cu prisosință și cât se poate de limpede că nu ne-am autodesființat niciodată, ci dimpotrivă, existența noastră este mai reală ca oricând, pentrucă Biserica Greco Catolică a fost întărită cu sângele sfânt al martiriului Episcopilor săi. Unul dintre martirii marcanți ai sfintei noastre Biserici, Cardinalul Dr. Iuliu Hossu, spunea: "Biserica lui Ioan Inocențiu Micu nu poate pieri decât atunci când va pieri poporul român pe care l-a servit cu toate puterile sale în tot decursul existenței sale".

Noi suntem creștini născuți, nu făcuți, iar supraviețuirea noastră ca neam a fost bazată pe unitatea de credință primită dela Roma creștină și pe unitatea de limbă latină, limbă în care, de altfel, se desfășura viața creștină până în începutul veacului al VII-lea, când apar năvălirile Slavilor.

Opriți valurile urii lui Cain față de frații voștri români uniți și ascultați-I porunca Mântuitorului nostru Isus Chrisots:

"Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unul pe altul, precum v'am iubit Eu. .... Voi sunteți prietenii Mei, dacă faceți ceea ce vă poruncesc". (Ioan 15, 12 și 14).

Renunțând la ură și ascultându-I porunca lui Iisus Christos vă veți convinge cu multă ușurință că locul Bisericii Greco Catolice nu este în marea schismă orientală ci biserica schismatică are, în fața lui DUMNEZEU, datoria să-și reia locul ce-l avea până la 1054 în Biserica Universală condusă de urmașii Sfântului Petru, pentrucă numai lui i s'a adresat Mântuitorul:

"Tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea, iar porțile iadului nu o vor birui. Tie îți voi da cheile împărăției cerurilor: orice vei lega pe pământ, legat va fi în ceruri, și orice vei dezlega pe pământ, va fi dezlegat în ceruri". (Matei 16. 18 - 19)

Să ne adresăm împreună cerescului nostru protector, Fericitul Ieremia Românul; mijlocește-ne nouă, tuturor Românilor, harul de a trăi în spirit de credință, de a ne îndeplini făgăduințele dela botez, prin care ne-am lepădat de satana și de răutatea lui, pentru a-i sluji numai lui Christos și a ne dovedi fii credincioși ai Bisericii Sale; ajută-ne să evităm cu grijă tot ce pune în primejdie credința noastră. Amin!

Pr. Victor CRIȘAN

M'am visat plimbându-mă prin Cișmigiu...

In studențiie mă plimbam prin Cișmigiu...

Locuiam în vecinătate și aproape zilnic, făceam câțiva pași pe aleile splendidului parc "al Bucureștiului de altă dată".

In nopțile fierbinți ale sesiunii de examene, îmi limpezeam gândurile și mă răcoream pe aleile pustii, mergând cu mâinile la spate, privind cerul nopții de vară, pe care sclipeau stelele și întrebându-mă dacă va fi vreuna mică, pe-acolo și pentru mine...

Ziua, dacă eram singur, jucam un joc pe care-l descoperisem întâmplător și pe care îl savuram de fiecare dată. Trecând prin fața zecilor și zecilor de scaune - frumos, nu? In Cișmigiu erau foarte multe scaune, în care, ca într'un mic cuib, îți puteai găsi liniștea, dar care, după dorință, îți permiteau să comunici cu unul, doi vecini! auzeam, necurios, crâmpeie din dialogurile celor așezați în ele... Deși subiectele discuțiilor erau total diferite, eu, PENTRU MINE, nimeream uneori să leg "bucățele" într'o succesiune logică inedită, adesea cu mult tâlc.

De curând m'am visat din nou "student, plimbându-mă prin bătrânul Cișmigiu", iar ocupanții scaunelor (de pe atunci, de-acum?) mi-au oferit cu generozitate ceea ce, la rândul meu, vă voi reda în continuare. Rima care leagă ideile, a fost "încă un noroc al meu" și de ce nu, chiar și al cititorului acestor rânduri...

". Dela președinție, direct în pușcărie!"

-- - Asta-i bună! Ce minciună!"

" - Ce mă, tu trăiești pe Lună?"....

" - Nu se poate, măi nepoate!"....

" - Si te bate! Si te bate!"....

" - Cine poate, oase roade!"....

" - Mâine va fi sus, pe mun ...."

" - ....teanu este cel mai bun!" ....

"Si vă spun: la o adică, tot de el le este ....."

" - De ce, oare-i poartă pică?!?" ....

" - L'am "citit" de-aproape-un an, parcă nici n'ar fi roman!"...

". Când e vorba de accent, n'ar fi rău să fii atent." ....

" - Ce situație! Ce situație!"...

" - E-o greșeală de punctuație! " ....

" - Nu mai vreau să mai insist." ....

" - Minte!" ....

" - Nu!" ...

..."...e comunist!." ....

" - Poate i-o fi de folos...."

" - Tu trăiești cu capu'n jos?" ....

" - Pe casetă? Ce Can-Can!!!" ....

" - Astăzi oricare golan....." ....

" ....- îi are pe toți "în mapă"" ....

" - Din hârtoapă, în hârtoapă!" ....

" .....- nu mai scapă! ".....

" - De ce nu mai aduc, domnule, scaune? - zice, către un "interlocutor de ocazie", unul din fața mea - nu mai poate omul să-și tragă sufletul, când se'ntoarce cu sarsanaua plină, dela târg."

". Toate scaunele sunt ocupate - răspunde celălalt - nici gând ca vrenul s'o'ntindă!

Aici m'am trezit! .... dar am auzit că...

Fiecare idee aparține, potențial, câte unui singur individ, deci pentru "întreg", n'are nimeni nicio vină, sau, poate...

"SEVEDE"

APEL CĂTRE
ROMÂNII CATOLICI DIN CANADA

Mulţumesc din suflet tuturor Românilor catolici din Canada care în urma apelurilor făcute prin presa românească **din exil, m'au contactat în scris sau telefonic şi s'au grupat în jurul meu pentru** a mă sprijini în **acţiunea** de refacere şi restabilire a Bisericii Române Unite - Greco Catolică - pe teritoriul Canadei, pentru Românii catolici care au emigrat în această ţară.

Sunt destui Românii care până acum au stat prea retraşi în carapacea lor, înregistrându-se uneori fenomenul de a se **ascunde Român de Român, chiar şi când li s'a cerut regruparea lor în vederea activării** sfintei noastre Biserici încununată cu cununile de martiri ale celor nouă Episcopi (din 12) împreună şi cu mulţi alţii, preoţi, călugăriţe, călugări şi mireni. Acest comportament şi-a găsit explicaţia, pe de o parte, în doza de venin pe care fostul regim comunist de o bestialitate încă necunoscută în istoria vreunui alt popor, a reuşit să o inoculeze în aproape **toţi Românii timp de peste 45 de ani, iar** pe de altă parte, în **groaza** strecurată în **inimile fiecărui Român, cu ajutorul unui aparat represiv de o ferocitate nemaiîntâlnită**, creaţie specifică a regimului dictatorial comunist îndreptat exclusiv **împotriva poporului român de pe întreg cuprinsul ţării. De aceeaşi manieră a încercat să acţioneze şi împotriva Românilor din exil, prin împingerea în** afară a mai multor agenţi teroriştii, constituind mâna lungă a crimelor ceauşiste, **sau aşa numita "coloana a V-a" a** trădătorilor de ţară, ori mai corect **spus**, a ruşinii neamului românesc. Aceşti iscarioteni erau plătiţi cu sume fabuloase în valută liber convertibilă, ca preţ al sângelui nevinovat pe care îl vărsau din ordinul şi la cererea călăilor din ţară.

Odată cu prăbuşirea (dorită pe veci de toată suflarea românească) a cetăţii crimelor şi a fărădelegilor **regimului** comunist din România, de tristă amintire, să îndreptăm rugile noastre fierbinţi **Pruncului Iisus, întâi de mulţumire pentru** salvarea ţării din ghearele sadicei şi odioasei dictaturi şi **pentrucă** tocmai în ziua de 25 DECEMBRIE 1989 a praznicului Naşterii Domnului, cei mai sângeroşi prigonitori ai creştinismului au fost judecaţi, condamnaţi la **moarte** şi executaţi, apoi de cerere ca pe actualul **guvern să-l conducă pe calea credinţei şi a rugăciunii la izvorul tămăduitor al** milei lui Dumnezeu ca să-i ajute la înlăturarea definitivă şi pentru totdeauna a oricăror urme ale cancerului comunist. Această măsură răspunde vocii întregului popor, este conformă dorinţei unanime a tuturor oamenilor cinstiţi din România şi răsplăteşte prea multul sânge vărsat pentru **eliberarea ţării din cătuşele tiraniei** comuniste. Părăsiţi ascunzătorile fricii şi indiferenţei, urmaţi calea părinţilor, a moşilor şi strămoşilor voştri care prin şi cu ajutorul Bisericii **Românilor** catolici - uniţi cu Roma - au reuşit să făurească ROMANIA MARE, **de care şi-a bătut joc şi** a distrus-o în mai puţin de o jumătate de secol, un regim fără Dumnezeu şi fără **lege, ce s'a afirmat şi dovedit duşmanul de** moarte al propriului său popor.

Acum, mai mult ca oricând, ţara are nevoie de serviciile voastre, ale tuturor Românilor oriunde v'aţi afla pe meridianele globului, ca să vă ridicaţi glasurile alături de confraţii de acasă pentru a-i sprijini şi ajuta în **acţiunea** de curăţire a **guvernului** de orice rămăşiţe comuniste, care fac eforturi disperate de a-şi păstra în continuare fotoliul guvernării ţării. Din respectul şi veneraţia ce se cuvine eroilor **naţionali** ce şi-au vărsat sângele şi şi-au jertfit viaţile pe altarul adevăratei libertăţi democratice, să ne alăturăm luptei lor până la readucerea mândrei noastre ţări pe făgaşul dinaintea catastrofei comuniste, aşa cum ni-l arată şi ni-l **consfinţeşte** Constituţia din 1923 a României Mari.

După cum vă este cunoscut, până în prezent, deosebit de Misiunea Greco Catolică din Montreal pe care o conduce cu succes Pr. George Cmeciu, a fost înfiinţată Biserica Greco Catolică **românească** la Hamilton - Ontario, unde am întâlnit bunăvoinţa unor preoţi străini, romano catolici şi greco catolici, care ne-au deschis braţele şi ne-au oferit bisericile lor pentru a celebra, în orele lor libere, şi slujbe în limba română. Am ajuns pe punctul de a ne organiza o Biserică a noastră şi la Toronto, dar întâmpinând unele greutăţi nepreväzute **acţiunea** respectivă încă nu a putut fi înfăptuită. Aceeaşi formă organizatorică dorim să o extindem şi în **alte regiuni ale Canadei potrivit cerinţelor** ce vor apare din partea credincioşilor noştri. Răspunzând şi altor dorinţe manifestate în acest sens, apare ca imperios necesară organizarea unui CONGRES AL ROMANILOR CATOLICI DIN CANADA!

Durata congresului ar putea fi de **minimum două zile (Sâmbătă şi Duminică)** sau de la trei până la şase şapte zile, **timp în care** se pot organiza şi 2 - 3 excursii plăcute de câte o zi sau chiar două (de exemeplu: Niagara, Toronto, Ottawa etc.) **Perioada s'ar putea stabili în spaţiul** lunilor Oct. - Decembrie 1990 la Hamilton, Ontario. Aşteptăm propunerile concrete ale creştinilor noştri cu privire la data convenabilă pentru organizarea congresului, durata lui, precum şi la ordinea de zi cu eventuale binevoitoare oferte de participări active la lucrările congresului.

O altă problemă importantă ce se impune pregnant atenţiei tuturor **Românilor** catolici din lumea liberă, este de a ne ajuta materialmente refacerea bisericilor **noastre din ţară după o înstrăinare de peste** 41 de ani. Ajutorul ar putea consta în echipament tehnic pentru multiplicare, maşini de **scris**, ornate etc. şi sume de bani în valută liber convertibilă, de **preferinţă în dolari US. Pentru cine va fi** în măsură să trimită direct ajutoare individuale mai substanţiale, la cerere, vă voi trimite nume şi adrese exacte ale I.P.S.S. Mitropolit şi P.S.S. **Episcopi** sau Vicari Generali ai acestora, sau chiar ale unor preoţi, iar pentru contribuţii mai modeste puteţi trimite money order sau cecuri pe numele şi adresa mea, urmând ca pe măsura primirii şi centralizării lor, sumele să fie trimise cu maximum de urgenţă în ţară, Mitropoliei noastre de Alba Iulia şi Făgăraş cu sediul la Blaj, sau după instrucţiunile acesteia. Donatorii vor fi prompt şi corespunzător informaţi nominal prin presă sau personal (pentru Incomtax) precum şi asupra modului de utilizare.

Bunul Dumnezeu să vă dea lumina gândurilor cele mai bune şi să vă ajute a vă dovedi fiii credincioşi ai Bisericii lui **Christos**, încercând să fiţi mărinimoşi atunci când oferiţi un ajutor Bisericii sau celor săraci. Să ascultăm de Mântuitorul **Iisus care ne spune: "Cu măsura cu care** veţi da, vi se va măsura şi vouă". Amin.

Pr. Victor CRIŞAN

Jurnal imprudent

Urmare din pag. 20

cătăraseră sub ferestrele securităţii se aruncă pe caldarâm. Zboară bucăţi de pavaj. Geamuri sparte. Alte împuşcături. Se zvoneşte că unul a fost ucis de un glonţ în cap . Tancurile se pun în mişcare în sus, spre CEC. Grupuri de tineri aruncă sticle molotov spre geamurile faţadei. Benzina arde pe ziduri. Văd alături de noi, băieţi care pregătesc sticlele-bombă. Alţii scot benzina din maşini. Când bombele nimeresc în interiorul ferestrelor, odată cu văpaia exploziei **izbucnesc** uralele mulţimii. Să fie şi asta provocare? Improbabil. Furia e reală, nu te poţi înşela, imprecaţiile la adresa securiştilor şi a Frontului sunt spontane, reale. **N'am** întâlnit un singur om care să fie de partea Frontului. Avem sentimentul puternic că nimic nu **mai** poate fi ca înainte. Asaltul la clădirea securităţii durează până noaptea **târziu. Telejurnalul de seară relatează:** "Elemente legionare şi huligani au **devastat bunuri obşteşti în capitală şi au** atacat televiziunea...etc." Ca să afli ce se întâmplă cu adevărat în oraş trebue să **asculţi Europa Liberă.**

Aflăm că la televiziune sunt ciocniri. **Ajungem pe Dorobanţi aproape de sediul central înconjurat de armată în ţinută de** război. **Strada e blocată, nu se poate trece.** Privim curioşi mişcarea trupelor care se **aliniază** în faţa noastră la câteva zeci de metri. Cineva, o femeie care fumează privindu-ne ironic de pe trotuar comentează: "Au ieşit ţiganii să tulbure ordinea". Îi răspund: "Nu confunda poporul român cu ţiganii, **doamnă**. Ai fost la Universitate să-i asculţi pe studenţi? Sau eşti fesenistă?" Ofensată, se retrage. O revăd în balconul vilei (cartier locuit de **vechea nomenclatură**). Din grupul civililor, **în majoritate tineri care privesc liniştiţi**, izbucneşte deodată un răget neverosimil, o voce tipică de provocator care insultă, blestemă, instigă la violenţă. Soldaţii din faţa noastră se agită, aliniindu-se. După o scurtă pauză, la un semnal, se năpustesc toţi **deodată** spre noi, cu urlete de fiară, izbind cu patul automatelor şi **călcând sub cizme pe cei căzuţi. Răcnind şi** înjurând ocupă străzile laterale şi încep să prindă tineri care fugeau înspăimântaţi. În faţa mea un soldat zdrobeşte cu arma **faţa unui tânăr care stătea rezemat de o** maşină. I-am auzit strigătul de durere. Venisem cu fiul meu cel mare (născut în **Italia) şi doi prieteni, un băiat şi o fată.** Într'o clipă ne-am pierdut unii de alţii. Cei prinşi erau târîţi **brutal** spre clădirea televiziunii. Un soldat mă previne: "Intraţi în casă, dle, nu staţi aici!" Credea că locuiesc **acolo**, în cartierul nomenclaturii. **Preocupat de soarta băieţilor îi caut în tot cartierul. Nu îndrăznesc să mă apropii de** maşina mea lăsată chiar în faţa vilei fesenistei. Alarmat, mă îndrept spre televiziune şi intru în parcul plin de soldaţi, cu speranţa de a-i vedea în grupurile de arestaţi. Un ofiţer mă opreşte. "Ce se întâmplă aici?" îl întreb, "se turnează un film despre **revoluţie?"** Agasat, mi-o retează: "Nu vedeţi ce se întâmplă? Bandiţii au atacat **televiziunea".** "Care bandiţi" îi replic arătând spre un grup de arestaţi: "Sunt studenţi neînarmaţi". "Duceţi-vă dle acasă. Cine sunteţi dvs?" "Sunt cetăţean italian, m'am întors să-mi văd ţara după 21 de ani. Ce să le spun Italienilor?" "Citiţi ziarele de mâine", îmi răspunde. Preocupat, reîncep căutarea în cartier. Târziu în noapte mă apropii de maşină. Sub mânerul portierei găsesc un bilet răsucit. Înţeleg că sunt liberi. Profit că nici un soldat nu mă vede şi demarez. În **Piaţa Dorobanţi băieţii şi fata îmi fac** semne, opresc, sar în maşină. Mă căutaseră disperaţi, temându-se că m'au arestat. După trei dimineaţa ajungem acasă, în Calea Moşilor.

În noaptea de 13 spre 14 Iunie subsolurile poliţiei gemeau de arestaţi în timp ce trenurile cu minerii chemaţi de Iliescu **goneau** fără oprire spre capitală.

14 IUNIE. Bucureştiul se trezeşte în Valea Jiului. Peste tot mineri. Pe străzi, în pieţe, la intersecţii: opresc maşinile, ordonă pasagerilor să coboare, deschid **portbagajul**, capota motorului, răscolesc, perchiziţionează, agită bâtele, scuipă şi răcnesc. Văd un batalion redus de muncitori cu tricolor, încercuiţi de o sfoară lungă ca un ţarc ce îi izolează de ceilalţi trecători, mărşăluind pe Ana Ipătescu. Sunt puţinele grupuri din **fabrici** pe care Frontul a reuşit să le mobilizeze "în apărarea **ordinei"**. Sindicatele marilor fabrici din Bucureşti au refuzat să intervină contra studenţilor şi Iliescu a chemat minerii. Poliţia e inexistentă. Minerii controlează până şi locuinţele, **Universitatea**, sediile partidelor. Tot. Ştim cu toţii în ce mod. **Pe str. Petru Maior, în cartierul Gării de** Nord, văd o coadă la bere. Un miner se aşează direct în faţă şi cere o ladă întreagă. I se spune să treacă la coadă. Minerul pleacă dar se întoarce cu alţi mineri care îi iau la bătaie pe cetăţeni. Urmează o fugă disperată cu urlete şi înjurături. **Oamenii** se ascund în case. Cine e prins e bătut la sânge. A treia zi aflu că în seara plecării minerilor din gară, trenul a fost atacat de locuitorii din cartier şi minerii bătuţi. Alte trenuri au trebuit să plece cu întârziere deoarece **minerii** se temeau să se apropie de Gara de Nord.

La prânz suntem invitaţi de ambasadorul Italiei care ne mulţumeşte pentru ajutoarele aduse României (e drept că pe Front nu-l anunţasem). Vedem **în sfârşit prin satelit un telejurnal italian** din care înţelegem amploarea dezastrului **produs de mineri. Antenele televiziunii** române sunt **împotmolite** în minciună: toţi cei care luasem cu o zi înainte parte la evenimentele din oraş eram de fapt membri ai gărzii de fier, fără să ştim.

Seara conducerea Uniunii Artiştilor dă o cină pentru mine în vila Elenei Ceauşescu, lângă Arcul de **Triumf**. Vine şi delegaţia italiană, dar din grupul de invitaţi - vechi colegi de breaslă pe care ţineam să-i văd înainte de plecare, nu vin decât foarte puţini. În Bucureştiul invadat de mineri, oamenilor le este teamă să iasă din casă.

15 IUNIE. Îl văd pe Iliescu mulţumind minerilor. Se zvoneşte că Marian Munteanu, căsăpit de mineri, are şira spinării **ruptă şi ar fi pe moarte. Petre Roman e** plecat la Mondialul de fotbal şi zâmbeşte **prin satelit. Iliescu bate minerii pe umăr şi râde. Aşteaptă aplauzele Europei.** Doina Cornea şi Ana Blandiana sunt insultate de presa fesenistă. Un coleg mă întreabă dacă **în August mă întorc să-mi fac vacanţa la** munte, într'o casă de creaţie a Uniunii. În acest moment îmi dau seama **că sunt** exilat politic deşi mă aflu la Bucureşti. Trebue să plec cât mai repede.

16 IUNIE. În casa colegului X, fiul unei mari glorii a artei româneşti, îmi revăd prietenii. Evident, nu pot **să-i numesc**, nici pe amfitrion, nici pe ceilalţi. Vine chiar, să ne îmbrăţişăm, un artist dintr'o altă ramură de artă, dar nici numele lui nu-l spun. Pentrucă nu vreau să colaborez cu noua securitate. Să se descurce singură.

17 IUNIE. (în avion) Orfeu - epilog - inversul coborîrii în infern. **Euridice-România**, **muşcată de şarpele veninos** rămâne în urmă. Orfeu **reîncepe** urcuşul. N'a putut, n'a ştiut, n'a avut cum s'o salveze. Rămâne închisă în propria-i carne. **Euridice** e o plagă: coborîrile în infernul cotidian, în infernul cărnii. Şi al sufletului. Orfeu o mai priveşte odată peste umăr. Se **împlineşte** încă odată **mitul. Blestem.** Şi pleacă, învins. Numai Cristos, coborît în infernul cărnii ei, o mai poate readuce la lumină.

Am fost. Am călătorit în trecut. Cu o maşină a timpului care mă readuce în **timpul meu. Timpul băieţilor mei, al casei** şi al bisericuţei noastre. Mă întorc din exil în exil. Voi mai putea fi vreodată altceva decât un exilat? Nici nu mai ştiu ce înseamnă să nu fii. Accept.

Am respirat, am existat: oxigen, grâu, **metabolism românesc. Cu acest corp alcătuit acum, după 21 de ani, din oxigen,** apă, grâu, timp italian. Doar sufletul şi memoria mi-au mai rămas din ce eram înainte de 16 Mai 1969. Mă întorc acasă de acasă. Dar mă voi mai putea oare întoarce încă odată acasă?

M'au întrebat când mă întorc. La 22 Decembrie am crezut că exilul meu politic **încetase. Acum ştiu că nu s'a terminat. Să** aştept, mi s'a spus. Ce? Să nu mai lupt? Ar **însemna** să mă predau. Oare de asta are ţara nevoie? De prudenţă sau de faptă? Dacă aştept, cine profită? Ca să mă pot întoarce ar trebui să tac? Adică să mă autocenzurez. "E mai înţelept" mi se **sugerează. Ca să mă apăr de ce?** De duşmani sau de mine însumi? Să mă **întorc** în infern? De ce nu, îmi spun îngerii curajului. Cei mai **prudenţi** îmi spun: aşteaptă. Ah, dacă m'aş putea duce aşteptând...

Camilian DEMETRESCU

MICA PUBLICITATE

Anunturile dela rubrica "MICA PUBLICITATE" sunt redactate de solicitanți

CĂSĂTORII

*Colea Cătălina Carmen, 28 ani, 1.65m, 57 kg, inginer mecanic (T.C.M.), cu domiciliul în România, Ploiești, str. Carpenului nr.29, cod 2000, jud. Prahova, aspect fizic plăcut, doresc cunoștință domn intelectual (max. 38 ani) din Europa, America pentru întemeierea unei prietenii trainice (eventual căsătorie) bazată pe: sinceritate, seriozitate, afecțiune. Răspunsuri concrete plus fotografie, pe adresa de mai sus (limba engleză sau franceză).

*Tânăr, 21 ani, Român, cu domiciliul temporar în Austria doresc căsătorie cu tânără de vârstă apropiată din Canada sau USA. Răspund tuturor scrisorilor care conțin o fotografie recentă. Asigur de seriozitatea intențiilor mele. Rog răspundeți la adresa: B. Andrei, 3295 Lackenhof 24, Austria.

*Românca din București, serioasă, gospodină, aspect fizic plăcut, 1,70 m, 50 kg, ochi verzi, 26 ani și cu fetiță de 2 ani, doresc corespondență cu domn corespunzător ca vârstă și fizic, cu sau fără copil, iubitor al vieții de familie. Răspuns eventual cu fotografie la adresa: Daniela-Florentina Simionescu, Str. Tătulești Nr.19, Bl.82, Sc.3, Ap.38, București, România. Tel.86.42.59.

*Am 33 de ani, o fetiță de 10 ani. Doresc corespondență în scopul căsătoriei. Prefer Australia, Noua Zeelandă sau America. Pridie Elena, Lastenstrasse 6A, 5020 Salzburg, Austria.

DR. AUREL DAVID &
DR. SIMION MUSULAN
ANUNȚĂ
DESCHIDEREA CABINETULUI DENTAR
LA ADRESA: 1630 DUNDAS ST. W.
TORONTO, ONTARIO M6K 1V1
cu programare la tel: 531-8704

MARIA COJOCARU
Consultant de familie
-Family Counselor-
CIMITIRUL ROMÂNESC
GLEN OAKES MEMORIAL GARDENS
9th Line, Mississauga, Ont
Tel: (416) 820-6468 (416) 842-0720

ANUNȚĂM
DESCHIDEREA CABINETULUI MEDICAL
DR. JACOB SWEIDAN
-TUSTIN MEDICAL CENTRE, SANTA ANA-
Santa Ana - Tustin Medical Center
801 N. Tustin Ave. Ste. #305
Santa Ana, CA 92705
Tel: (714) 571-0301
Adult Medicine • Pediatrics • Neonatology
Medicină generală, pediatrie, subspecialitate:
NEONATOLOGIE
Cabinetul este echipat cu E,K.G., Spirometry, Laborator, Mese de tratament computerizate
VORBIM ROMÂNEȘTE
ACCEPTĂM MEDICAL, MEDICARE ȘI ORICE ALTĂ ASIGURARE

FLORIDA
MARYDeROSA REAL ESTATE INC.
Vă oferă: CASE, MOTELE, HOTELURI, MAGAZINE, RESTAURANTE,
în scopul unei eficiente investiții într'o zonă deosebit de frumoasă și liniștită, situată între două centre importante:
MIAMI - FORT LAUDERDALE
-MARIANA HUS-
TELEFON: (305) 925-7784, orele: 10.30 AM - 8.30 PM
(305) 456-7277, orele: 8.30 AM - 10.30 AM

A&A ROOFING
A&A ROOFING AND CONTRACTING CORPORATION
P.O.Box 538 Martinsville, New Jersey 08836
Tel:(201) 271 1344
Companie specializată în construcții de acoperișuri, angajează muncitori necalificați sau calificați, cu sau fără experiență, inclusiv noi veniți, dornici de a-și câștiga existența sau a căpăta experiență.
Cei interesați, sunt rugați să telefoneze la Adam Alb, tel. (201) 271-1344 sau să scrie la adresa de mai sus.

HENDRIX AUTO-BODY & SERVICE
COSTICĂ UNGUREANU
RESTAURARI DE MASINI DE LUX SI ANTICE
* MANOPERA SISTEM EUROPEAN
* RESTAURARI COMPLETE
* SASIURI
* LUCRARI LA CERERE
*LUCRU DE CALITATE PENTRU COMPANII DE ASIGURARE
*SUDURA SI ANTIFONARE
*VOPSIRE DE CALITATE DUPA PROCEDEE TEHNOLOGICE EUROPENE
* ESTIMARI GRATUITE

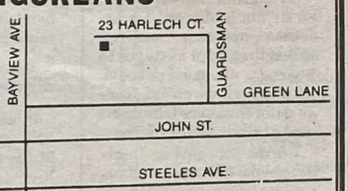

23 Harlech Court, Thornhill, Ont
Tel:(416) 764-3751 Fax:(416) 764-1923

DE NACHTEGAAL VAN LISSE
EUROPA ON SALE
CALL ADRIAN
(416) 591-5466
TRAVEL & TOURS

DORIȚI SĂ CĂLĂTORIȚI?
VĂ OFERIM CELE MAI AVANTAJOASE PREȚURI
ROMÂNIA
SUB 1000 DOLARI
ÎN SEZON DE VARĂ

TORONTO - BUCUREȘTI	dela	850.00
EDMONTON - BUCUREȘTI	dela	1250.00
TORONTO - FRANKFURT	dela	599.00
TORONTO - LONDRA	dela	499.00

DIN EUROPA SPRE BUCUREȘTI DELA 150.00
ÎNCHIRIERI DE MAȘINI
ÎN GERMANIA, AUSTRIA, IUGOSLAVIA ȘI ROMÂNIA
PREȚURI SCĂZUTE PENTRU ORIENT, CALIFORNIA ȘI CARAIBE
BILETE # PLĂTITE # ÎN AVANS
BUCUREȘTI - TORONTO
TELEFONAȚI:
ADRIAN PINTEA (416) 591 5466 TORONTO
385 Yonge Street, Ste. 301 Toronto, Ont. M5B 1S2
Tel: (416) 591-5466 Fax: (416) 597-0217

FONDUL BADE ALEXANDRU

ÎNAINTE DE ACCIDENT

Bade Alexandru, domiciliat în Cluj, România, în vârstă de 35 ani, tată a 3 copii, a suferit un accident de muncă, în fabrica în care lucra, în urma căruia a rămas desfigurat. Alăturat, redăm fotografia Dlui Bade înainte și după accident.

Dl. Bade, intrând în posesia ziarului nostru, a scris redacției, cerând ajutor.

Operația Dlui Bade nu se poate realiza în România, în plus, cazul fiind complicat și de o hepatită transfuzională, contractată în spital în urma injecțiilor și transfuziilor dela accident.

Ziarul "Cuvântul Românesc" deschide azi fondul CUVANTUL ROMANESC - PENTRU BADE, la care toți Românii de bine sunt rugați să-și trimită contribuția lor, după posibilități, pentru a ajuta pe Dl. Bade să fie operat și redat familiei și societății, așa cum a fost înainte de accident.

Mulțumim anticipat tuturor Românilor ce vor ajuta pe Dl. Bade Alexandru și familia sa.

Apelăm de asemenea la Românii care lucrează la agenții de voiaj, spitale canadiene, precum și doctorii români ce își pot oferi ajutorul (bilet de avion, spitalizare, operație, etc.)

DUPĂ ACCIDENT

Scrieți, sau trimiteți cecul Dvs. la adresa:
CUVÂNTUL ROMÂNESC
-PENTRU BADE-
P.O.Box 4217, Station "D"
Hamilton, Ontario, L8V 4L6
Canada.

ŞTIRI DIN ŢARĂ

DIN 30 ÎN 30 DE ZILE

EŞTI LIBER DAR CU RESTRICŢII

S'a găurit steagul, trăiască democraţia şi...somn uşor.

După două generaţii de conjugare: noi mintim şi el ne minte, adevărul, onoarea, cinstea au devenit trufandale.

Cu ochii la cașcavalul Statutului de Naţiune Favorizată, dl. Iliescu a ţinut degetele încrucişate şi a promis că va accepta libertatea presei şi economia de piaţă.

Promisiunea de libertate a presei merge paralel cu sabotarea colportajului, cartelarea hârtiei, ameninţări anonime, plus vizita semi-oficială a patrioţilor cu funingine pe obraz.

Amorul pentru "libertate" s'a oprit aci şi guvernul a pus frână înfiinţării unor noi posturi independente de radio şi televiziune, menţinându-şi monopolul la tot ce vezi şi auzi.

In ce priveşte "privatizarea" ea este acceptată atâta timp cât nu face...concurenţă magazinelor de stat, uitând că "piaţa liberă" înseamnă războiul preţurilor şi maniera serviciului.

Cele puţine, "trufandale" care s'au aventurat la o mică "bişniţărie" s'au găsit la răscruce: să nu ceri prea mult că-i speculă şi să nu oferi clientului un zâmbet, un serviciu bun şi prompt, că faci concurenţă "bişniţăriei" oficiale.

In loc de încurajarea celor care-şi riscă banii ca să înviguroze economia, Feseniştii le caută nod în papură şi încep să-i bărbierească înainte de a le răsări tuleii în barbă.

Eficienţa "privatizărilor" calcă pe bătătura responsabililor, administratorilor, controlorilor, supraveghetorilor şi păşeşte peste clica orizontală şi verticală care a introdus corupţia, mita, nepăsarea şi uşa din dos pentru aservirea nepotismului.

Dacă ţăranul vinde ceapa mai scump decât e preţul oficial, în loc să-l amendezi, încurajează şi pe alţi ţărani să cultive ceapă şi cu cât sunt grămezile mai mari de ceapă, cu atât scade preţul şi se stabileşte un echilibru între cerere şi ofertă.

Dacă-i prea multă ceapă, ţăranul va vinde a doua zi fasole!

IDENTIFICAREA CRIMINALILOR

"România Liberă" din 2.8.90 publică un "APEL" adresat tuturor celor care "posedă filme, casete şi fotografii înregistrate cu ocazia tragicelor evenimente din Bucureşti--invazia minerilor--din zilele de 14-15 Iunie, 1990".

Copii de pe toate filmele, casetele, etc. trebuesc trimise Procuraturii României pentru procurorul general al României, Gheorghe Robu, str. Alexandru Sahia nr. 13, Bucureşti, România.

Trimiterea dovezilor e necesară pentru identificarea celor care "...au încălcat prevederile legilor în vigoare din ţara noastră."

Apelul pentru strângerea dovezilor nu este iniţiat de dl. Preşedinte Ion Iliescu ori de Primul ministru Petre Roman şi nici măcar de Ministrul de Interne sau cel al Justiţiei; ca să nu mai pomenim de procurorul general Gheorghe Robu.

Autorul apelului este lectorul universitar Damian Teodosiu.

NOTA: Orice document trebue marcat: ziua, locul, ora şi nume, adresă, în caz că recunoaşteţi pe unii din fotografie.

CIFRELE "VORBEŞTE"

Producţia de 60 tone cereale anunţată de Nicolae Ceauşescu pentru anul 1989 a fost aproximativ de 18 tone.

Suprafaţa de 12% pământ agricol, necooperativizat, producea 56% legume; 40% fructe şi 44% carne.

Un sfert din pământul agricol, dat în mâna ţăranilor harnici, ar fi destul ca să hrănească întreaga ţară.

PROCESUL LUI VLAD S'A AMÂNAT

A fost trimis în judecată, în stare de arest, Vlad Iulian.

Cazul fostului ministru, Secretar de Stat la Ministerul de Interne şi Şef al Departamentului Securităţii până în ziua de 22 Decembrie a fost separat de ceilalţi patru complici: Stamatoiu Aristotel şi Mortoiu Aurelian, foşti generali de securitate, precum şi Rădulescu Emil şi Manea Gheorghe, locotenenţi colonei în Securitate.

După primele declaraţii de rigoare, procesul început s'a amânat.

CA'NAINTE ORI ŞI MAI RĂU?

Sub titlul "Speculă la cote de alarmă generală" ziarul "Libertatea", 25 August, publică:

"In ultima vreme, în pofida unor eforturi ce se fac de către organele competente, proliferează grav fenomene ce afectează importante sectoare ale economiei, nivelul de trai al întregii populaţii. Pe fondul SCADERII PRODUCTIEI SI A PRODUCTIVITATII MUNCII, (Sublinierile noastre) se înregistrează o creştere a numărului de sustrageri din unităţile productive şi din circuitul comercial a unor însemnate cantităţi de produse alimentare, bunuri de larg consum şi de folosire îndelungată, în scopul comercializării la preţuri de speculă."

Dela 1-17 August au fost arestate 2.509 persoane cărora li s'a confiscat marfă şi bani în valoare de 6.824.093 lei.

O bună parte de bunuri sunt scoase ilegal peste graniţă, dar paguba adusă statului nu e menţionată în cifre.

EDUCAŢIA, POLITICA ŞI VALUTA

A început noul an şcolar dar cu vechile nărăvuri: La universitate nu sunt locuri pentru studenţii români, care trebue să dea un examen de admitere, în schimb sunt admişi studenţii din străinătate (în special cei din lumea a treia). Aceşti studenţi în loc să dea examenul de admitere în faţa profesorului, îl dau în faţa ghişeelor dela bancă unde-şi depozitează valuta, ca o garanţie a taxelor şcolare.

15 studenţi au făcut greva foamei şi au cerut să se mărească numărul locurilor la universităţi, dar din partea Ministerului Educaţiei (O coincidenţă neîntenţionată de nume), un domn George Corbu, a declarat că situaţia va rămâne neschimbată....

SE DEZVĂLUIE PRIETENIA

Pe ecranul televiziunii franceze s'a arătat o scenă în care Nicu Ceauşescu, imediat după arest, era în dialog cu tovarăşul Iliescu care-l bătea prietenește pe umăr.

REABILITAREA JURIDICĂ A EROILOR DELA BRAŞOV

In timp de o lună şi jumătate, cei 61 de muncitori, capii revoluţiei din 15 Noembrie dela Braşov, au fost urmăriţi, arestaţi, anchetaţi, judecaţi şi condamnaţi (3 Decembrie 1987).

In 23 Februarie, 1990, Curtea Supremă de Justiţie din Bucureşti casează sentinţa din 15 Noembrie dela Braşov.

Prin casarea sentinţei se elimină pedeapsa fizică (închisoare) dar vina pentru care au fost pedepsiţi rămâne la dosar.

Muncitorii braşoveni, a căror lozincă este "Noi muncim, dar şi gândim" vor să li se redeschidă procesul şi să fie rejudecaţi de acelaşi tribunal--rămas cam neschimbat-- pentru "crimele" săvârşite în 15 Noembrie 1987. Muncitorii au trimis scrisori guvernului şi procurorului general, dl. Gheorghe Robu.

MINERII ŞI-AU SPĂLAT RUFELE

In 14 şi 15 August a avut loc la Bucureşti prima şedinţă a Consiliului de coordonare al Federaţiei Sindicatelor Miniere din România.

In prima zi a fost admisă presa, apoi la insistenţa d-lui Miron Cosma, lider al Ligii Sindicatelor Miniere din Valea Jiului, şedinţele s'au ţinut cu uşile închise deoarece: "Rufele murdare se spală în familie".

A fost de faţă la spălatul rufelor şi reprezentantul Ministerului Industriei şi Resurselor, dl. Ion Albeanu.

Ca rezultat al săpunelii, liderii din Valea Jiului au ieşit basma curată declarând:

"Liga sindicatelor miniere din Valea Jiului nu are nimic de-a face cu plecarea minerilor în Bucureşti...."

ÎNTRU SALVAREA LUI DUMNEZEU

Lăcaşul diocezei romano-catolice din Iaşi e vechi de 200 de ani. Guvernul a dat voie să se construiască o nouă catedrală cu hramul Adormirea Maicii Domnului. In Moldova sunt circa 200.000 de romano-catolici.

PENTRU NICU 20 DE ANI

Aventurile lui Nicu Ceauşescu s'au terminat. A fost condamnat la 20 de ani închisoare.

Tribunalul Militar Teritorial din Sibiu care l-a judecat, aprobase cererea apărării ca Nicu să fie pus în libertate, din cauză de boală. Nicu suferă de ciroză, care se datorează excesului de alcool şi vieţii de dezmăt duse.

Curtea Supremă de Justiţie, secţia militară, a admis recursul procuraturii şi, ca urmare, acuzatul Ceauşescu Nicu a rămas în stare de arest.

In ziua de 9 Octombrie a.c., agenţia de presă Rompres a anunţat că Nicu Ceauşescu va fi iarăşi judecat, de data aceasta pentru furt din banii statului în oraşul Sibiu, unde el a fost Prim Secretar al Partidului Comunist.

ACCIDENT ORI SABOTAJ?

In dimineaţa de Luni, 3 Septembrie, o explozie, urmată de un incendiu, a distrus întreprinderea "Infrăţirea" din Oradea.

Pagubele ar fi de sute de milioane lei. Fabrica producea componente electronice, piese mecanice, şi elemente hidraulice de mare complexitate. Magazia fabricii a fost distrusă. Nu sunt victime.

In noaptea de 6 spre 7 Septembrie o altă explozie la secţiile de explozibile din Combinatul Chimic din Făgăraş. Au murit doi lucrători şi 29 au fost răniţi, dintre care 7 în stare gravă.

Ziarul "România Liberă", 8 Septembrie, se întreabă "...dacă a fost accident şi nu sabotaj".

Există vreo legătură între aceste "accidente succesive" şi politica Bucureştiului de a suporta boicotul contra Irakului? Un boicot care costă $3 miliarde şi Bucureştiul vrea să fie despăgubit în bani, ori să recapete Statutul de Naţiune Favorizată.

Autorităţile din Washington spun că S.N.F. n'are nimic în comun cu politica externă, ci se acordă numai în baza "Drepturilor Umane". Purtarea d-lui Iliescu şi aventura cu minerii, spun oamenii de afaceri, au dat ţara înapoi cu doi-trei ani. In ce priveşte S.N.F. România încă nu are nici o şansă să-l obţină.

Greva personalului dela transportul în comun din oraşul Constanţa a paralizat litoralul în plină vară.

N'a fost vorba de mărirea salariului, ci de lipsuri: piese de schimb, cauciucuri, anvelope, etc. care cauzează accidente şi periclitează viaţa pasagerilor.

"România Liberă", 23.8.90, întreabă: "Este adevărat că membri ai guvernului sau înalţi funcţionari ai statului şi-au petrecut sau urmează să-şi petreacă zile de vacanţă în Uniunea Sovietică, la invitaţia părţii sovietice şi pe cheltuiala acesteia?"

"R.L. vrea să ştie din ce direcţie "bate vântul", mai ales că se apropie sezonul rece?

Numărul muncitorilor români din Irak şi Kuweit ar fi de cca. 3.000, dintre care 2.000 s'au întors.

S'a înfiinţat comisia guvernamentală pentru identificarea şi recuperarea fondurilor deturnate din patrimoniul statului de către Nicolae Ceauşescu şi colaboratorii săi. (Rompres).

40% din crimele comise...s'au săvârşit pe fondul consumului excesiv de băuturi alcoolice şi al unor conflicte spontane." (R.L.)

Producţia de medicamente pe primul trimestru a fost cu 10% mai mică decât se proiectase. O pierdere de o jumătate de miliard de lei.

Bulgaria a întrodus următoarele restricţii vamale pentru cetăţenii români: suspendarea micului trafic de frontieră; turiştii în tranzit spre Turcia şi Grecia sunt obligaţi să tranziteze teritoriul Bulgariei în 30 de ore şi fără dreptul de a poseda alimente din ţară.

Procurorul general Gheorghe Robu: S'au înregistrat (până la 28 August) 46 de plângeri în legătură cu agresiunile din 14 şi 15 Iunie. Se cercetează şi condiţiile în care au fost atacate sediile unor partide politice.

La vama Stamora Moravița, călătorii sunt cercetaţi în amănunţime şi trenul întârzie 2-3 ore. Iar la Vârşeţ, Iugoslavia, povestea se repetă, altă perchiziţie şi întârziere de 2-3 ore.

S'a pus în vânzare "Istoria stalinismului în România" (Victor Frunză) sau "Istoria Partidului Comunist Român". (ediţia daneză).

Aproape 200 de studenţi basarabeni vor studia, începând cu anul acesta, în Centrul Universitar Timişoara.

Din lipsă de hârtie nu s'au retras din circulaţie bancnotele uzate. S'au tipărit bancnote noi care acoperă doar inflaţia.

România a fost readmisă ca membră cu drepturi depline în "Organizaţia Internaţională a Muncii".

In unele oraşe s'au introdus cartele pentru zahăr. "Nu zahărul lipseşte, ci spiritul organizator" (R.L). Multe fabrici întrebuinţează ca materie primă zahărul brut importat din Cuba.

Pentru condiţiile insalubre în care se desfăşoară procesul de producţie" Comisia Naţională pentru Standarde, Metrologie şi Calitate, a închis fabrica de pâine "Spicul" din Bucureşti.

La Cluj, în timpul revoluţiei: 38 de morţi şi 104 de răniţi. Nu s'a deschis încă nici un proces!

Lipsă de energie! Fabrica Letea şi-a redus producţia de hârtie.

Palatul Casei Poporului va fi demolat şi parte din obiecte: covoare, candelabre, etc. vor fi vândute la licitaţie.

"Nu văd de ce nu am dezvolta şi mai mult relaţiile cu România" a declarat primul ministru al Israelului, Yitzhak Shamir.

Delta Dunării a devenit o rezervaţie a biosferei ce va funcţiona după principiul UNESCO, al cărui scop principal este conservarea şi refacerea echilibrului ecologic; dar Oficiul de Turism a organizat excursii cu străinii dându-le voie să...văneze.

"Se pune sub semnul întrebării valabilitatea diplomelor studenţilor care au absolvit (Academia) Stefan Gheorghiu. In schimb profesorii lor au avansat în funcţii" ("Libertatea" 7.9.90).

La cererea părţii bulgare, din cauza poluării, Combinatul dela Giurgiu, deocamdată, nu mai funcţionează. Iar la cererea României, din cele 28 de obiective poluante de pe malul drept al Dunării, cinci vor trebui să-şi schimbe locul sau să se modernizeze.

Firma japoneză "Jetro" şi-a exprimat dorinţa de a cumpăra statuia lui Lenin din Bucureşti, care a fost demontată în Martie.

Comisia parlamentară care a început la 1 Iulie anchetarea evenimentelor din 13-15 Iunie, a studiat grămezi de dosare, a ascultat circa 300 de martori, dar n'a luat nici o hotărâre.

ECONOMICE ȘI POLITICE ROMÂNEȘTI

DIN SEZONUL DE VARĂ

——Traian BARCIAN——

Seceta și-a făcut de cap, cu călduri sufocante.

Recolta de grâu, orz și ovăz a fost bună, asigurând astfel pâinea cea de toate zilele. Cele mai afectate zone sunt Moldova și Bărăganul unde porumbul a început să se usuce, ceea ce afectează 50% din recoltă. Tot așa cu floarea soarelui și soia. Iată deci cum pe lângă altele, țara e încercată și de natură, căci la o bună recoltă îi era nădejdea.

Oricum, situația alimentară s'a îmbunătățit întrucâtva la alimentele de primă necesitate: carne, unt, brânză, ulei și făină. Dar în rest nu se găsește nimic, absolut nimic. E vorba în principal de îmbrăcăminte, încălțăminte, detergenți, cosmetice, etc.

Problema privatizării, despre care este atât de mult vorba, are în mare două aspecte: al oamenilor muncitori care nu pot rezista pentrucă nu li se oferă materii prime și al speculanților care iau marfă direct dela producător (statul), care nu se găsește în prăvălii, și o vând la un preț de trei ori mai scump decât cel care în chip normal ar trebui să fie. Oamenii sunt profund nemulțumiți și revoltați de acest lucru. Ceea ce-i total firesc, considerând că numai la negru pot găsi ce le trebue, dacă sunt în stare să plătească prețurile exorbitante.

Pe de altă parte statul, el însuși, face o bișniță ordinară vânzând în special țigări și săpunuri la prețuri mai mari decât la negru.

Au început să apară tot felul de televizoare-color străine la prețuri fantastic de mari. Toate în jur de 50 de mii de lei. Le cumpără țiganii și noii îmbogățiți. Pe de altă parte, Românii mai de rând care se orientează în afaceri de îmbogățire sunt non-stop peste o graniță ori alta, în ciuda tuturor restricțiilor impuse. Cele mai căutate țări pentru afaceri sunt Iugoslavia și Turcia.

Pentru a putea avea un automobil producție românească, aștepți cinci ani. Si nu poți să știi dacă vei lua ceva ca lumea, pentrucă în fobia care stăpânește aceste zile totul se lucrează de mântuială.

In ceea ce privește viața politică, la capăt de vacanță ea începe să se agite. După convulsiile politice ale opoziției, nici tabăra oficială nu-i scutită de așa ceva. Se pare că în definirea - cel puțin aparentă - a căii de urmat nu ar exista un consens. "Conservatorii', câini devotați Președintelui Iliescu, și "radicalii" premierului Roman își duc disputa în niște culise din care nu transpiră încă cine hotărăște sau impune. Până una-alta, cea mai dominantă realitate stă în faptul că, guvernul nu reușește să impună respectarea legilor date din pricina vechiului aparat care-i la post și nu se împacă să accepte cedarea puterii.

Cât privește tabăra Partidului Național Țărănesc, ramura tânără s'a oficializat la tribunal în ciuda opoziției bătrânilor. Echipa tânără are în componență un grup care a făcut parte din cercul de studii al partidului condus de Profesorul Tepelea. Acest grup a fost în fond pregătit ca să preia cândva ștafeta. Acest cândva părând un viitor prea îndepărtat și incert, a făcut pe tineri să ia, acum, în propriile mâini soarta lor și să hotărască asupra viitorului lor politic, vizând o angajare în viața politică mai activă și mai realistă.

Democamdată totul este doar o impresie. Totuși este de remarcat că ceea ce dă gîrul celor declarate de acești tineri, e valoarea lor personală în pregătirea porfesională cât și faptul că ei au fost cei care au condus tineretul Partidului Național Țărănesc. Un alt lucru important mai stă și în faptul că au în rândurile lor pe cunoscutul disident Ion Puiu.

Aripa tânără liberală se organizează febril și și-a scos oficiosul "Viitorul Românesc", director Netea, fostul director al "Viitorului", demis și exclus din partid pentrucă a scris un articol în care a dat semnalul disidenței care include cinci secretari ai Partidului Liberal în frunte cu Patriciu.

Ceea ce este semnificativ acestor aripi tinere ale partidelor Național Țărănesc și Național Liberal, e seriozitatea cu care ele abordează problemele cele mai actuale și acute dela politic, social și economic până la cultural. Si nu se mărginesc doar la o analiză a acestor probleme ci vin și cu soluții. Nu-i de mirare că presa fesenistă e plină de aprecieri și chiar elogii față de aceste aripi tinere desprinse dela matca partidelor istorice, interesată fiind în divizarea opoziției. Cu cât opoziția este mai divizată, cu atât electoratul într'o viitoare confruntare electorală va fi tot mai confuz în privința opțiunilor. Aceasta cu atât mai mult, cu cât ambele formațiuni tinere rămân fidele principiilor fundamentale ale partidelor din care s'au desprins. Trăsătura de despărțire stă mai mult în faptul că tinerii au față de evenimente o atitudine mai categorică, mai fermă și esențial mai realistă.

Ei spun: viitorul ne aparține și vrem să-l construim așa cum credem noi că e mai bine. Un viitor care să ne dea certitudinea că adevărul, dreptatea și libertatea vor constitui principiile de bază ale unei adevărate și reale democrații. Rămâne de văzut cum aceste profesiuni de credință se vor confirma practic.

Profesorul Mânzatu care a condus Comisia de anchetă a evenimentelor din 19 Martie dela Târgu Mureș a comunicat rezultatul anchetei (raport depus de Parlament). Din el rezultă vina flagrantă a conducerii, care pierde pe zi ce trece din procentajul de popularitate, cu perspectiva de a ajunge chiar pe banca acuzării. Ce va mai aduce și rezultatul anchetei privind evenimentele din 13-15 Iunie nu poate decât să fie negativ pentru Iliescu și guvern.

Sărbătorirea tristului dictat de acum 50 de ani s'a produs într'un cadru solemn, pașnic și demn. O unitate națională perfectă și unanimă - prima de acest gen dela 22 Decembrie 1989.

Manifestările dela Chișinău au fost o lecție de adevărat patriotism pentru întreg neamul românesc. Societatea pro-Bucovina și Basarabia s'a manifestat la București printr'o solemnitate plină de respect, dragoste și solidaritate cu frații de peste Prut, cu elogii aduse în special limbii române. Păcat numai că la ea s'a observat o lipsă aproape totală a tineretului.

Să dea Domnul ca sezonul care a început să poarte țara cel puțin cu un pas mai înainte spre bine.

14-15 IUNIE PRIN OCHII AMERICANILOR

ROMÂNIA SE CUFUNDĂ CU MINERII LEGAȚI DE GÂT

——George DRAGU——

La sfârșitul lunii August șapte senatori americani--toți republicani--în drumul Sofia-Praga, s'au oprit câteva ore la București unde au stat de vorbă cu d-nii Iliescu și Roman.

Apoi, la Ambasada americană, au conversat 15 minute cu liderii politici și nepolitici, inclusiv reprezentantii unor organizații studențești; după convorbiri a urmat o conferință de presă:

"Cunoaștem mai bine, acum, realitatea din România", a declarat senatorul Robert Dole și a început să dezvăluie ce cunoaște: "In comparație cu Epoca Ceaușescu, orice este mai bun, dar sunt încă 180 de oameni în închisoare. Am înțeles că 30 sunt minori".

De asemenea a recunoscut că Statele Unite și alte țări occidentale s'au înșelat asupra regimului Ceaușescu. (Exact ce-a spus cu ani în urmă fostul ambasador american David B. Funderburk, N.R.)

Senatorul Dole a ținut să reamintească autorităților că:

"Minerii care au comis acte de violență, ar trebui arestați... Am înțeles că există o comisie parlamentară care ancheteză, dar fiind alcătuită în majoritate din membrii partidului de guvernământ, se pot prevedea concluziile ei. Deci avem serioase rezerve."

Cu privire la acordarea Statutului de Națiune Favorizată senatorul-în limbaj diplomatic transparent - a dat un categoric NU!

"Respectarea drepturilor omului în România trebue să fie exemplară" (Asta după ce-a reamintit de mineri, cei din închisoare și ancheta dubioasă a Comisiei parlamentare, N.R.)

Senatorul R. Dole a declarat că Washingtonul apreciază declarațiile d-lui președinte Iliescu prin care afirmă că România nu aprobă invazia irakiană din Kuweit, adăugând că: "România e o țară foarte importantă, cu un potențial ridicat, cu resurse și cu mari perspective; în România există oameni excepționali și care merită să aibă la dispoziție toate posibilitățile de valorificare a capacităților lor, PE CARE DEOCAMDATA NU LE AU!" (Sublinierile noastre).

Americanii "cunosc mai bine, acum realitatea din România!"

OBLIGAȚIUNILE DE ECONOMII ALE CANADEI

ELE SUNT SIGURE, ASIGURATE ȘI ÎNCASABILE ORICÂND

Incăodată, este timpul Obligațiunilor de economii ale Canadei și în acest an, perioada lor de vânzare este între 18 Octombrie și 1 Noembrie. Cumpărați noile Dvs. obligațiuni oriunde vă faceți operațiile bancare, sau investiți începând dela 18 Octombrie. Cecul Dvs. poate fi datat 1 Noembrie, ziua în care noile obligațiuni încep să producă dobândă.

Sigure și asigurate. Obligațiunile de economii ale Canadei sunt garantate în totalitate de guvernul Canadei. Ele nu scad niciodată în valoare.

Incasabile oricând. Obligațiunile de economii ale Canadei pot fi încasate oricând. Banii Dvs. vă stau la dispoziție oricând vă trebue.

Dobândă bună. Obligațiunile de economii ale Canadei oferă o rată de dobândă bună, competitivă, în fiecare an. Rata de dobândă a acestui an și limita de cumpărare vor fi anunțate la mijlocul lunii Octombrie. Detaliile vă vor sta la dispoziție oriunde se vor vinde obligațiunile de economii ale Canadei.

Nu întârziați. Amintiți-vă, 1 Noembrie este ultima zi în care puteți cumpăra noile obligațiuni la valoarea lor. Dar obligațiunile pot fi retrase din vânzare oricând.

DE VÂNZARE ÎNTRE 18 OCTOMBRIE - 1 NOEMBRIE

Canada Savings Bonds

Les Obligations d'épargne du Canada

Canada

DIN CELE TREI COLȚURI ALE LUMII

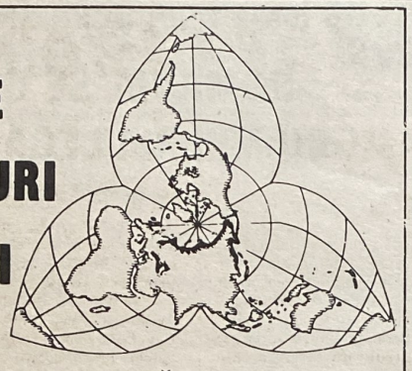

Rubrică întocmită de D. PĂSTOREL

ÎNTÂLNIREA DELA HELSINKI

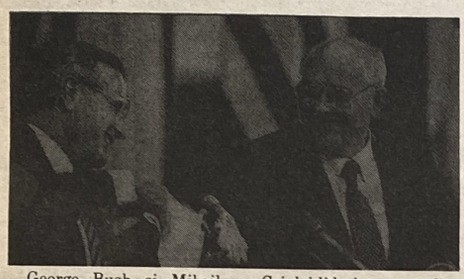

George Bush și Mihail Gorbaciov s'au întâlnit din nou, de data asta la Helsinki.

Intâlnirea de șapte ore, care a avut loc în capitala Finlandei la 9 Septembrie, a fost dictată de gravitatea situației din Orientul Mijlociu, în urma invadării Kuweitului de către trupele irakiene.

Deși s'a discutat și problema reducerii armelor nucleare și nenucleare, a cărei evoluții favorabile va putea duce la semnarea unui acord până la sfârșitul acestui an, discuțiile au avut ca obiectiv principal situația gravă din Golful Persic care amenință pacea mondială.

Cei doi lideri au cerut din nou în comunicatul final **retragerea imediată a** Irakului din Kuweit, ca și **eliberarea tuturor** ostaticilor. Ei au subliniat că sunt pregătiți să treacă la noi măsuri pentru a fi **respectată rezoluția** Națiunilor Unite.

Deși George Bush a spus **reporterilor că el și cu liderul sovietic** "merg umăr la umăr", Mihail Gorbaciov a subliniat că în faza actuală Uniunea Sovietică nu va trimite trupe în Golful Persic, iar o eventuală participare a URSS va avea loc numai în cadrul unei acțiuni sub egida Națiunilor Unite.

Președintele sovietic a **dat să înțeleagă că nu este împotriva măsurilor** militare ale Statelor Unite, dar că Uniunea Sovietică va căuta să dialogheze cu Bagdadul pentru găsirea unei soluții pașnice fiindcă, a spus el, "vrem să fie clar că dacă Irakul va provoca o **acțiune militară, rezultatul** va fi o tragedie întâi pentru Irak, pentru întreaga regiune, și pentru întreaga lume".

O situație deosebită o aveau consilierii militari sovietici aflați încă în Irak, dar Gorbaciov a declarat că numărul acestora a scăzut dela 196 la 150 și va scădea repede în continuare.

Cele două supraputeri au fost de acord din "motive umanitare", să admită cantități limitate de hrană.

Mulțumit de colaborarea sa cu Mihail Gorbaciov în privința crizei din golf, George Bush a declarat că **va recomanda Congresului** studierea posibilităților unei mai strânse colaborări **economice între cele** două țări, ca și acordarea unui ajutor financiar Uniunii Sovietice.

MIHAIL GORBACIOV INVESTIT CU PUTERI ABSOLUTE

Cu 305 voturi pentru și 36 contra, Sovietul Suprem l-a investit pe Mihail Gorbaciov pe data de 24 Septembrie cu dreptul de a emite decrete executive, pentru a încerca să ia măsuri oportune în îmbunătățirea situației economice dezastruoase în care se află Uniunea Sovietică.

Aceste puteri excepționale acordate președintelui URSS sunt valide până pe data de 31 Martie 1992. Până la această dată Gorbaciov va putea să ia diferite măsuri fără aprobarea parlamentului.

El va putea lua hotăriri privind reforme economice, sociale, ca și declararea stării de urgență în diverse regiuni.

Susținătorii lui Mihail Gorbaciov au declarat că aceasta a fost singura cale de a scoate țara din paralizia în care s'a situat

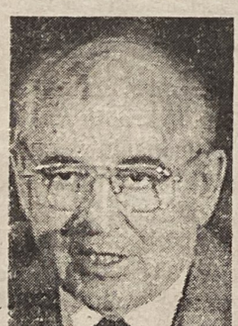

MIHAIL GORBACIOV

în privința unei strategii **economice**, deoarece economiștii nu au **reușit**, după săptămâni de dezbateri, să găsească o cale de compromis.

Deși membrii parlamentului în ultimile dezbateri au aprobat în principiu scheme pentru măsuri mai radicale, în ședința din 24 Septembrie au hotărît ca Mihail Gorbaciov să-și ia răspunderea de a alege drumul de urmat. Acesta își arătase preferința în ultimile ședințe pentru planul radical al economistului Stanislav Satalin, complet deosebit de planul conservator al primului ministru Nicolaei Rîșcov.

Boris Ielțin și primarul Leningradului Anatoli Sobciac au criticat decizia Sovietului Suprem, primul anunțând că republica sa **nu va lua în considerație** acele decrete care-i violează interesele.

Pe data de 26 Septembrie, Sovietul Suprem a adoptat cu 341 voturi pentru și 1 vot contra, legea asupra "libertății religioase și organizațiilor religioase", care permite organizarea instruirii religioase în școli.

ISRAELUL ADOPTĂ UN PROGRAM DE AUSTERITATE

După cum a anunțat ministrul de finanțe Yitzhak Modai, guvernul israelian a adoptat un program de austeritate în care taxele vor fi majorate la toate articolele comerciale, începând dela bere, țigări, până la fructe și apartamentele de lux. Nici turiștii nu vor fi exceptați, **trebuind să plătească o taxă de 16% la prețul hotelului.**

Planul are ca scop obținerea de 500 milioane de dolari pentru a face față absorbției celor 150.000 de Evrei sovietici care vor sosi până la sfârșitul anului, într'un moment când **inflația a atins 21%.**

ULTIMII PAȘI AI UNIFICĂRII GERMANIEI

Data de 12 Septembrie 1990 va fi trecută ca un eveniment deosebit de important în istoria Germaniei. Intr'adevăr, la Moscova a avut loc la această dată semnarea unui tratat de către miniștrii de externe ai Statelor Unite, Uniunii Sovietice, Marii Britanii, Franței (cele patru puteri aliate care au avut trupe de ocupație), Germaniei de Vest și Germaniei de Est.

Acest tratat pune capăt împărțirii Germaniei care a avut loc după **înfrângerea** și ocuparea ei în 1945. Data intrării în vigoare a unificării politice a fost fixată pentru 3 Octombrie.

Conform tratatului, cele două Germanii și-au luat angajamentul să rămână un stat denuclearizat, cu limitarea forțelor armate la un număr de 370.000.

Germania unificată renunță la orice pretenții în ceea ce privește frontiera sa cu Polonia.

Orice manevre militare vor fi interzise pe teritoriul fostei Germanii de Est până în 1994, când vor fi retrase ultimele forțe armate sovietice.

Cele patru forțe de ocupație au convenit să

HELMUT KOHL

dizolve toate instituțiile lor militare din Berlin și să recunoască Germania unificată ca un stat cu deplină suveranitate în afacerile sale interne și externe.

De reamintit că Mihail Gorbaciov a acceptat după întâlnirea sa cu cancelarul Kohl din vara aceasta, ca noul stat german să aparțină de NATO.

La **încheierea** cu succes a **tratatului pentru unificarea** Germaniei, a contribuit în mare măsură **faptul** că Germania de Vest a fost de acord să plătească suma de 8,8 miliarde de dolari ca despăgubire pentru retragerea celor 370.000 de componenți ai forțelor armate sovietice. La această sumă s'au adăugat încă 2,2 miliarde ca ajutor economic.

A doua zi după semnarea tratatului de unificare, ministrul de externe sovietic Eduard Sevardnadze și omologul său vest-german Hans-Dietrich Genscher au semnat un tratat de prietenie între Uniunea Sovietică și Germania.

Lăsând la o parte importanța istorică și bucuria unificării, unii experți economici sunt cam îngrijorați. Germania de Est vine cu un balast economic negativ. Evaluată la început la o valoare **economică de o mie de miliarde de mărci, adevărata** ei valoare se pare că este de numai 100-200 de miliarde, din cauza industriei sale demodate.

După 3 Octombrie, 60% din cei 1,7 milioane de foști **salariați** ai statului din Est sunt amenințați de concedieri (funcționari, soldați, profesori, polițiști, diplomați).

Se apreciază că primul an al unificării va însuma cheltuieli de aproximativ 65 miliarde de dolari, iar intrarea în normal a economiei nu se va putea realiza înainte de cel puțin patru, cinci ani.

CRIZA DIN GOLFUL PERSIC SE AGRAVEAZĂ

După aproape 2 luni dela invadarea Kuweitului, tensiunea din Golful Persic se agravează.

Deși a eliberat femeile și copiii ținuți ostatici, Saddam Hussein a menținut însă bărbații adulți care aparțin naționalităților țărilor care participă la embargoul naval și au turpe militare în regiunea golfului.

El a amenințat că va bombarda toate instalațiile petrolifere din regiunea Golfului Persic și va pârjoli cu arme chimice jumătate din Israel dacă va fi atacat de trupele americane, iar Washingtonul va suferi o **înfrângere mai dezastruoasă** decât în Vietnam. Saddam a anunțat pe Irakieni să se pregătească pentru un război de lungă durată.

Din cauza scăderii **aprovizionării cu alimente**, guvernul irakian a introdus cartele alimentare dela care au fost excluși cetățenii străini.

Consiliul de Securitate a votat cu 14-1 (Cuba), o rezoluție de embargo aerian.

La sfârșitul lunii Septembrie, trupele americane au depășit numărul de 150.000 la care se vor **adăuga câte 6.000 de soldați britanici și 6.000 francezi.** Irakul, la rândul său, a masat în Kuweit peste 400.000 de soldați, 3.500 de tancuri, 2.500 mașini blindate și 1.700 de piese de artilerie.

Pentru a sublinia intenția de anexare definitivă a Kuweitului, Saddam a retras moneda kuweitiană, înlocuind-o cu cea irakiană.

Perspectivele situației din golf apar sumbre. Se apreciază cheltuielile de întreținere a armatei americane la un miliard pe lună, iar în caz de conflict, **acestea devin incalculabile.**

Prețul barilului de petrol se apropie de 50 de dolari, iar creșterea în continuare într'un eventual conflict poate declanșa crize economice în unele țări occidentale.

Timpul pare să lucreze în favoarea Irakului, deoarece prezența unor trupe străine **în Orientul Mijlociu crează** nemulțumiri în rândul popoarelor islamice. Mari manifestații anti-americane **au avut loc și în Iran unde** aiatolahul a îndemnat la război sfânt împotriva străinilor din golf, deși Teheranul a anunțat respectarea hotărîrilor de blocadă ale Națiunilor Unite.

Se pare până la urmă că marea beneficiară a situației din golf ar putea să ajungă Uniunea Sovietică **ce nu are** forțe militare în această regiune și care este cea mai mare producătoare de petrol din lume.

Ironia face că majoritatea statelor vestice care participă la blocada împotriva Irakului au ajutat ani de zile această țară prin vânzarea de armament modern, **transformând-o în statul cu** cea mai puternică forță militară din Orientul Mijlociu.

Cronica internațională

DOUĂ STATE MAI PUȚIN PE MAPAMOND: R.D.G. ȘI KUWEIT

Lucrețiu CRISTESCU

Evenimente de o excepțională importanță pentru soarta de mâine a Europei, cum ar fi semnarea la Moscova a Tratatului care admite reunificarea Germaniei, ca și trecerea în fapt a RDG-ului în rândul amintirilor, pe data de 3 Octombrie 1990, rămân umbrite de criza dezlănțuită în Orientul Mijlociu. Este dificil să stabilim o ierarhie a celor ce se petrec sub ochii noștri, și doar viitorul va fi în măsură să o facă, dar este curios, cel puțin pentru un observator european să vadă o concentrare aproape totală a atenției cercurilor politice asupra situației din zona Golfului Persic, ca și când toate problemele lumii ar fi fost rezolvate satisfăcător, și a apărut brusc ceva demn de luat în seamă. Să avem în față o atitudine puerilă a multor repezentanți ai diplomațiilor feluritelor țări, sau o reală teamă că încleștarea dela frontiera Arabiei Saudite poate da naștere unei conflagrații nimicitoare?

La Moscova ministrul francez de externe, Roland Dumas, a reamintit că se pune capăt, în fine, unei situații anormale, moștenire a unui război purtat acum cincizeci de ani. Domnia sa a omis, în mod delicat, să treacă în revistă tot cortegiul de nedreptăți la care au fost supuse națiunile aflate la Est de Germania, nedreptăți ce au fost consecințele aceluiași război. Nu s'a suflat o vorbă despre adevăratele cauze ale acelui conflict mondial, despre pactul Ribbentrop-Molotov, despre graba cu care Vestul a acceptat implantarea comunismului pe imense teritorii, despre trauma îndurată timp de jumătate de secol de atâtea națiuni. Totul s'a rezumat la recunoașterea alipirii RDG la RFG, și asta nu de dragul principiilor de justiție sau echitate între națiuni, ci mai mult de dragul mărcilor vest-germane și de nestăvilita luptă a Germanilor din Est. Să se limiteze la atât multrâmbătata dorință de a avea o pace demnă pe mapamond, așa ca și Johann și Ioan să fie cu adevărat mulțumiți? E oare atât de scurtă viziunea politică a marilor dregători ce și-au pus grăbiți semnătura pe mapele de pe mescioara din Moscova? Sunt ei convinși că aici s'a rezolvat totul, și că ce a înghițit Imperiul sovietic e bun înghițit?

Pe de altă parte, suntem informați, chiar foarte des, că importante forțe ale mai tuturor țărilor arabe se află în Arabia Saudită spre a asigura apărarea acelei țări în eventualitatea unui atac irakian. Prezența masivă a trupelor străine în deșertul Arabiei, în primul rând a Americanilor, și blocada economică impusă Irakului sunt justificate, în mod esențial, ca fiind o consecință a respectării unui principiu sacrosanct de drept internațional, acela al inviolabilității teritoriale. Splendid principiu, nimeni nu poate să-l conteste acum în ultimul deceniu al secolului, dar nu era același principiu în vigoare și în 1940, când teritoriul României a fost violat și sfâșiat de URSS, Ungaria și Bulgaria? Cine a sărit atunci să efectueze măcar un embargo economic asupra agresorilor care nesocoteau, cu aceeași bună știință, principiul în cauză? Nimeni. Si România era un stat cu o veche existență, bine definit, nu o creație recentă, cum este Kuweitul. Este firesc să ne punem întrebarea dacă aceeași ar fi fost reacția Occidentalilor dacă Irakul ar fi ocupat un emirat sărac, lipsit de bogății petroliere. Mai mult ca sigur că nimănui nu i-ar fi trecut prin minte să riște totul pentru un efemer principiu de drept internațional, cum este cel al inviolabilității teritoriale și respectării suveranității unei țări.

Că Saddam nu e un înger, nu o contestă nimeni, dar poate că există și niște cauze obiective și demne de considerat care au motivat invadarea Kuweitului.

O simplă privire a poziției geografice a Irakului scoate în evidență minuscula porțiune de litoral spre Golful Persic pe care acesta o posedă. Războiul purtat timp de opt ani contra Iranului vecin a avut ca țintă și obținerea unei fâșii navigabile care să mărească accesul Irakului la mare. Printre altele, accesul spre mare a constituit una din cauzele invaziei Kuweitului, ai cărui locuitori nu se poate spune că au o conștiință națională kuweitiană, ci arabă, la fel cu irakienii. Iată deci că apare justificată dorința majorității Arabilor de a rezolva disputa fără amestec străin.

Implicarea SUA în conflict, în poziția de neinvidiat de campion al țărilor vestice, este o sabie cu două tăișuri. Prezența militară masivă poate fi pe placul prezentelor regimuri din Emiratele Arabe Unite, sau Arabia Saudită, dar cine poate garanta soliditatea acestora, sau veritabilul sprijin popular în condițiile unui val tot mai crescut de fundamentalism islamic și xenofobic. Apropierea grăbită dintre Irak și Iran, ca și abținerea Iordaniei de a participa consecvent la blocada economică a Bagdadului, reprezintă tot atâtea indicii că răsturnarea regimului irakian și retragerea forțelor lui din Kuweit vor fi improbabile într'un viitor apropiat. Conducătorii religioși ai Iranului nu scapă nici o ocazie ca să propage jihadul, războiul "sfânt" al Musulmanilor contra invadatorilor străini, cum sunt portretizate trupele aflate în zonă.

Criza din Golf a dus la modificarea întregului climat geopolitic din Orientul Mijlociu, scoțând în evidență slăbiciunile strategiei tradiționale occidentale, care vedea în Iranul de pe timpul șahului și în Arabia Saudită a lui Faysal pilonii influenței vestice și garanții stabilității regionale. Tabloul acesta e de mult dispărut, și ar fi naiv să nu constatăm o reușită a strategiei sovietice, care devine un factor de decizie în chestiunile politice ale zonei. Moscova se bucură de simpatiile Arabilor, iar poziția sa moderată lasă ușa deschisă pentru opțiuni diplomatice de rezolvare a conflictului.

Intâlnirea dela Helsinki, la doi pași de Moscova, și la multe mii de leghe de Washington, a semănat cu o victorie diplomatică de prestigiu a Kremlinului, și nu cu un succes pentru administrația Bush, care ar fi avut mai mult de câștigat dacă păstra în mână atuurile atât de generos oferite de zdruncinarea lumii comuniste și de convulsiunile interne ale URSS. Diplomația americană este poate prea puțin preocupată de procesul de destrămare a comunismului și atât de nerăbdătoare de a opri sindromul irakian, în fond un eveniment minor pe mapamond. In 1979, Hussein semnase, alături de Ministrul Apărării al URSS, Dimitri Ustinov, un acord de cooperare și consultare. In baza acestui acord, consilierii și specialiștii sovietici au rămas în Irak, cu toată parada sovietică de acceptare a declarațiilor ONU de condamnare a agresiunii irakiene. La Helsinki, Sovieticii au impus punctul de vedere conform căruia numai o soluție globală poate fi satisfăcătoare, incluzând retragerea Israelului din teritoriile ocupate, problema refugiului civil din Liban, prezența palestiniană și desigur participarea Kremlinului la respectiva conferință internațională de pace.

Strategic, Rușii au mutat centrul de atenție din Europa, bântuită de anticomunism, și au creat o problemă regională, periferică, în care au reușit să vadă atrase contingente însemnate de trupe ale țărilor apusene. O conflagrație în zonă ar anihila total producția de petrol a Orientului Mijlociu, ce deține aproape 45 din zăcămintele în exploatare de pe glob, făcând să crească vertiginos prețul țițeiului, ceea ce ar aduce miliarde de dolari Kremlinului, posesor de mari rezerve, ar slăbi considerabil economiile vestice, le-ar face mai dependente de resursele oferite de Sovietici, gaz și petrol. Este oare hazardat să-l creditäm pe generalul sovietic Makașov, însărcinat cu planificarea "războaielor internaționaliste", de ideea năstrușnică a Irakului de a invada Kuweitul? Dacă este așa, și există suficiente indicii în favoarea acestei ipoteze, atunci strategia globală a Imperiului Sovietic funcționează fără greș. Comportamentul consecvent al gânditorilor politici dela Kremlin, de a domina planeta, face abstracție de evidentele fricțiuni interne, de foamete sau de o economie civilă în ruine, și se bazează pe crearea unor zone fierbinți, de diversiune și măcinare a energiilor Occidentului, pe alternanțe de război rece și subit amor, pe o descumpănire a unor adversari care nu pun la îndoială declarațiile oficiale sovietice.

Agresiunea Irakului asupra Kuweitului a lovit interese economice importante ale țărilor vestice și Japoniei și era de așteptat o reacție corespunzătoare. Poate tocmai pe acest lucru au mizat specialiștii sovietici în geopolitică, să creeze un focar de confruntare într'o regiune vitală pentru Vest, dar instabilă din punct de vedere politic și ostilă ideologic civilizației aduse de Europeni. Din conflictul din Golf, singurii care au de câștigat sunt stăpânii dela Kremlin: ei au de profitat în cazul în care Irakul reușește să păstreze teritoriul anexat, pentrucă l-au ajutat în aceasta acțiune, dar și în eventualitatea înfrângerii agresorului, care înseamna o micșorare a pericolului reprezentat de forțele panarabe și fundamentalist islamice, ce vizează numeroasa populație musulmană din Asia Centrală sovietică.

Pentru orice schimbare de adresă, anunțați redacția ziarului cu cel puțin 4 săptămâni înainte.

Efemeride

La cincizeci de ani dela urcarea pe tron a regelui Mihai, principesele Margareta și Sofia de România, au sosit la București. Este a doua vizită după Revoluția din Decembrie pe care o fac principesele în România, de data aceasta însoțite și de "bunică", principesa Ileana, Maica Alexandra, din Statele Unite. Vama și autoritățile românești nu le-a mai tracasat cu aroganța de rândul trecut, căutând să dreagă - dacă mai poate fi dreasă - marea gafă de anulare a vizei de intrare în țară dată regelui Mihai și reginei, în primăvara aceasta.

Opacitatea și stupiditatea lui Iliescu, l-au făcut să rateze cea mai mare ocazie de rezolvare (în stil fesenist) a formei de guvernământ din România. Spre binele țării - care trebuia consultată printr'un adevărat referendum liber - a fost nulă și perspicacitatea șobolanului Brucan, estompată și la el ca și la Iliescu de influența, în această chestiune, a d-lui Radu Câmpeanu, care candida și el la funcția de președinte.

Dacă Iliescu l-ar fi lăsat pe rege să intre în țară, și cu perversitatea de care este capabil, ar fi făcut cu acea ocazie și un referendum, la 20 Mai, mașina de vot fesenistă programată la 80%, ar fi declarat "preferința" electoratului român pentru republică și cu aprobarea "observatorilor străini" bolnavi de orbul găinilor, putea să-i ofere fostului rege și un apartament din spațiul locativ, ca simplu cetățean al țării.

După febrilitatea care apare de câtva timp în jurul fostului monarh, problema regalității e împinsă în prezent în România, cu toate că mulți spun că monarhia este o instituție terminată.

Au optat însă Românii pentru republică? Nu au fost consultați niciodată. Republică, în România - întâi populară și mai târziu socialistă- a fost un dictat stalinist. In 1947 regele Mihai se bucura de simpatia țării și a tineretului, în special după "greva regală" și conflictul cu guvernul comunist al lui Petru Groza. Actul dela 23 August se estompase în fața comunismului în plină ofensivă și a exploatării rusești și toate privirile erau îndreptate spre Palat ca singura posibilitate de rezistență. Abdicarea dela 30 Decembrie 1947, a fost mai grea pentru Români decât cedarea dela 23 August, pentrucă în 1944 mai erau naivi care s'au lăsat înșelați că apariția partidelor istorice va duce la sfârșitul dictaturii și războiului.

Cu un prezidiu sinistru, înjghebat în pripă din nulitatea numită Ion Niculi, sclerozatul Parhon, oportunistul Sadoveanu și carieristul Stere, "republica populară" apărea ca o cocotă îmbătrânită, sulemenită și epuizată. Retușurile pe parcurs cu Groza, Dej și Ceaușescu în grotescă apariție cu eșarfă și sceptru, au completat silnicul tablou al impostorii. Cât despre trandafuhrerul Iliescu, ar fi o copilărie să-l luăm în serios.

Dela descălecare și până în zilele noastre Românii au fost conduși de Domnitori, chiar dacă nu toți au fost la înălțimea locului pe care îl ocupau iar schimbarea tradiției cere timp și oameni.

In starea de incertitudine în care se află astăzi România, la București au venit cele două principese și nu ca simple turiste. Mândra principesă Margareta întrebată cu ce sentimente regăsește România a declarat: "Cu bucuria revenirii acasă; cu senzația reîntregirii propriei ființe. Mă simt de parcă sunt aici de când lumea, printre ai mei. Mi-am regăsit rădăcinile. Deocamdată aici este numai o parte din familie, dar sperăm să o reîntregim, cât mai curând, căci...nu e bine ca familiile să stea divizate, nu-i așa?"

Oficial, vizita avea un caracter umanitar ce urmează a se concretiza prin activitatea unei fundații (regale) înființată în Elveția. După 10 zile, principesele s'au înapoiat în Elveția fiind conduse la aeroport unde li s'au înmânat trei buchete de flori: albastre, galbene și roșii, iar principesa Margareta a subliniat: "Vă spunem "la revedere" și "pe curând", căci vom veni neapărat".

Formule de politețe, simple dorințe sau anticipări de viitoare evenimente?

Le-am fi luat și într'un fel și într'altul dacă ne oprim numai la ele, dar, într'un interviu acordat d-lui Mihai Korne de d-l Marcel Schapiro, Mare Comandor al Consiliului Superior al Ordinului Masonic din România, trecând în revistă actuala situație politică din România, dl. Schapiro, vorbește de neapărata integrare a Basarabiei și Bucovinei la România și ajungând la forma de guvernământ a țării, este precis: "Noi masonii am jurat credință M.S. Regelui Mihai... Regele Mihai nu este un pretendent la tronul României, el este regele țării"...

Intre vizitele principeselor și declarația d-lui Schapiro, concluzia ce poate fi trasă este că problema regalității nu este încă rezolvată în România și ne putem aștepta la surprize. Despre surprize a amintit și dl. Schapiro în interviu.

Si tot întrebând pe unul și pe altul dacă este pentru regat sau republică, un bade oarecare a dat un răspuns mucalit: "D'apoi știu și eu cum e mai bine? Numă că între Iliescu, Rațiu și Câmpeanu, parcă tot Mihai era mai bun!"

Budai Deleanu era mai pretențios. Eroii lui erau pentru "republică-demo-aristo-monarhicească". Si aceasta acum aproape 200 de ani.

Zahu PANĂ

CRONICA VREMII

SITUAȚIA DIN GOLFUL PERSIC

—— Ion BOIERU ——

Conflictul care s'a declanșat în Orientul Mijlociu, prin proporțiile pe care le-a luat, este mult mai complex și are consecințe mult mai întinse și mai profunde, decât apare la suprafață.

ASPECTELE POLITICE

Dacă se ia în seamă punctul de plecare al acestui conflict, se poate observa cu ușurință, că nu este vorba de un conflict limitat la o eventuală ciocnire militară, la o demonstrație de forță armată. Caracterul esențial al situației create în acea parte a lumii este de natură politică. Este un conflict regional, în care sunt angajate o sumedenie de interese particulare și generale. Acolo este leagănul unor civilizații și culturi, care excelează prin varietatea de forme de viață și prin credințele religioase, care nu au ajuns încă la întinderea unor punți de apropiere.

Factorul politic este precumpănitor, în orice caz. In primul rând pe plan internațional: ocuparea agresivă, fără nici o legitimitate, a micii țărișoare Kuweit-ul, care n'are forțe armate de apărare împotriva Irakului. Această ocupare, pe care au săvârșit-o trupele irakiene, este o sfidare brutală a dreptului internațional și a principiilor de organizare, acceptate și de Irak, ale Organizației Națiunilor Unite. Nu se putea neglija acest lucru de către Statele Unite, de către țările democratice ale Occidentului, și nici chiar de către celelalte țări arabe. Si, desigur, Statele Unite care sunt implicate în ordinea generală a lumii, pentru menținerea păcii și pentru un echilibru, pe care este obligată să-l mențină, datorită privilegiului de a fi cea mai mare putere politică și militară din epoca contemporană, aceste State Unite și-au asumat răspunderea respectării clauzelor internaționale și a principiilor fundamentale ale dreptului internațional.

In acest sens au realizat o coaliție de state direct interesate în situația din Kuweit, la care a aderat ulterior și Rusia Sovietică, ca, prin această coaliție să se treacă la rezolvarea cazului Kuweit. Pentrucă într'o astfel de situație, intervențiile politice nu sunt suficiente, s'a ajuns, după ce America a dispus să se trimită un corp expediționar armat, formidabil, cu includerea de trupe ale tuturor țărilor care refuză să accepte o agresiune de genul aceleia săvârșită de Irak. Ceea ce au făcut Statele Unite, prin această coaliție și zidire a unei armate de tipul cel mai modern, care să susțină eforturile politice, de a sili Irakul să părăsească Kuweitul, este deosebit de important, pentru viitorul acelei părți din lume. America și-a câștigat o puternică credibilitate, că rămâne gardianul păcii și al dreptului internațional, că apără țările mici, care nu sunt în stare să se apere singure, și, că reprezintă cea mai formidabilă organizație militară a Globului, cu mijloace excepționale de a deplasa trupe la o distanță considerabilă, într'un timp record, și cu forțe militare spectaculare, care să-i asigure, fără nici o îndoială, victoria, în cazul izbucnirii conflictului armat.

Nu se poate nega că apariția acestei situații tulburi din Orientul Mijlociu, are explicații mai profunde și mai încâlcite, care sunt expresia vulcanismului arab, și care nu și-a găsit liniștea necesară ca să poată opera în cadrul legalității. Toată lumea arabă trăiește pe un vulcan politic, care nu va putea fi stins atâta vreme cât principiile, credințele lor religioase și vederile politice nu-i aduc la un numitor comun, cel puțin cu țările occidentale, adică cu spiritul juridic și moral al Occidentului. O bună parte din orientarea greșită a tendințelor din țările arabe, se datorește influenței sovietice, care s'a exercitat în acea zonă, până de curând, când Rusia Sovietică și-a pierdut capacitatea de dominație politică și ideologică. Țările arabe nu-și puteau găsi liniștea necesară prin intermediul ideologiei marxiste și prin instrumentarea politică, pe plan internațional, a Moscovei. Moscova s'a folosit de țările arabe pentru obiectivele ei directe, de dominație mondială.

Din această cauză, Arabii nu au fost în stare să își găsească, ei înșiși, o cale rezonabilă și să-și stabilească metodele adecvate de pacificare. Irakul nu a făcut agresiunea din Kuweit, decât ca un produs al doctrinei marxiste și al Moscovei, care i-a fost îndrumător și stăpân; Irakul și-a îndeplinit misiunea care-i fusese încredințată anterior de către Moscova, să tulbure apele, să mențină o stare de tensiune, în acea regiune, pentrucă aceasta era strategia politică a Moscovei. Azi, Moscova este ieșită din planul întâi al politicii mondiale, dar Irakul nu știe să facă altceva. Si expune întregul popor la riscurile unui război și la o eventuală distrugere totală, dacă se iau în seamă armele care vor fi întrebuințate.

Calculele Irakului au fost greșite, atunci când a invadat fără motive Kuweitul, crezând că această acțiune va polariza în jurul forței sale militare, întreagă lumea arabă. Premizele politice au fost false și la fel consecințele sunt dezastruoase, pentru stabilitatea țării. In fond, actul de agresiune al Irakului a fost respins de către toate țările arabe, căci nu avea nici o legalitate, nici pe plan internațional și nici pe cel moral sau național.

Totuși, acest conflict din Orientul Mijlociu, a demonstrat, după vâltorile grave din Rusia Sovietică, nu se poate spune că pacea lumii este salvată, sau măcar că nu este amenințată. Conflictele regionale, din mai multe părți ale globului, sunt atât de puternice în intensitatea lor, încât pacea lumii este oricând în pericol de a fi anulată prin ieșiri intempestive. Si aici se poate spune că se regăsesc amprentele bolșevismului sovietic, care a creat peste tot puncte strategice, pentru viitoare convulsiuni și ciocniri, în avântul lor de a obține dominația mondială, prin dezagregarea stabilității și a puterii dreptului internațional, ca și a O.N.U.-ului, care își pierduse, din cauza influenței sovietice, orice fel de autoritate și de eficacitate în eforturile sale de a media conflictele țărilor membre ale organizației. Astăzi, măcar parțial, Națiunile Unite și-au recâștigat ceva din puterea și prestigiul lor de mediatori.

ASPECTELE ECONOMICE

Acestea nu sunt separate, prin însăși structura lor, de elementele politice care intră în țesătura conflictului din Orientul Mijlociu. In învadarea Kuweitului, economicul a fost explicația primară pe care a oferit-o Irakul, deși obiectivul Irakului este de natură politică mai largă și mai substanțială. Tinta Irakului este să unifice țările arabe sub comanda lui și să distrugă Israelul. Chestia economică a devenit un bumerang pentru Irak, căci embargo-ul impus de Națiunile Unite va crea o eroziune importantă în economia și viața poporului irakian, supus unor lipsuri care vor afecta serios poporul. Pe de altă parte, coaliția a fost formată, împotriva Irakului și pe temeiuri economice, deoarece sursele de petrol din țările vecine, care urmau, eventual să fie invadate de Irak, dacă nu ar fi fost nici o reacțiune. Petrolul arab este vital, cel puțin la ora actuală, pentru marile țări industriale și văduvirea acestor țări de petrol, ar fi creat o destabilizare generală, economică, de proporții uriașe.

NECUNOSCUTELE ISTORIEI

Tot ce am comentat până acum, a fost posibil pe baza datelor pe care ni le oferă astăzi situația, în imaginea suprastructurilor. Rămân însă necunoscutele istoriei pe care nu le putem comenta, căci ele depășesc limitele înțelegerii noastre. Noi lucrăm cu datele conjuncturii actuale. Necunoscutele istoriei sunt nelimitate ca număr și posibilități de combinație. Astfel putem vorbi de o serie întreagă de factori, care pot schimba radical situația și fața lucrurilor: fundamentalismul mahomedan, chestiunea palestiniană, atitudinea Israelului, restructurarea unității arabe, caracterul coaliției actuale, realizată de Americani, etc.

Se poate spune că, oricare ar fi finalul (chiar relativ și temporar) în acea parte a lumii se vor produce schimbări la față, de nerecunoscut în viitor.

NOTE SI COMENTARII

"...NU MAI ȘTIM SĂ GÂNDIM..."

Din vraful de scrisori din țară, primite de către prietenii și cititorii noștri după alegerile din România, și retransmise nouă, am ales pentru interesul ei general pe cea a unei doctorițe, al cărei cuprins, credem, iese din comun. Iat-o, fragmentar, mai jos:

"Trebuia să fim conștienți că schimbările în structura individului nu se pot produce atât de repede! Ne trebue ani să învățăm să gândim, pentrucă nu mai știm să gândim; să învățăm să iubim, pentrucă nu mai știm să iubim; să învățăm să fim buni, pentrucă nu mai știm să fim buni - cu un cuvânt să ajungem la un nivel de cultură și civilizație normal pentru Secolul XX, pentrucă cea mai cruntă moștenire lăsată de dictatură acestui popor, a fost regresul cultural și regresul civilizației (nici măcar rămânere pe loc!) datorate de ținerea deliberată în întuneric și incultură.

"E adevărat și chiar dacă ne e rușine cu asta, trebue s'o recunoaștem în fața lumii întregi! Asta este moștenirea noastră!... Dar acesta nu cred că este un motiv să întorci spatele unui popor numai pentru că aparent te-a înșelat în așteptări!! Să nu-l mai sprijini în mersul său anevoios spre lumină - oferindu-i un baston, o cârjă sau o bucată de pâine, sau învățându-l să se miște, pur și simplu.

"Spun asta pentru că-l putem compara cu o ființă umană ținută în carceră zeci de ani, eliberată brusc spre lumină! Nu se mai poate mișca, pentrucă i s'au anchilozat încheieturile, nu mai vede din cauza luminii orbitoare care i s'a dezvăluit, nu mai știe să vorbească, nu mai știe să gândească și tu, îi întinzi, milos, o mână de ajutor, dar, pentrucă NU SE POATE MISCA destul de repede, așa cum ai dori tu, îl părăsești pentrucă trăiești în secolul vitezei și nu mai ai răbdare, te-ai plictisit. Si în loc să-l susții constant o perioadă mai lungă, îl lași să cadă în mocirlă, de unde, poate singur, nu mai are resurse să se ridice!

"Mi se pare inumană condiționarea unei "clauze" de o situație de fapt, și neluarea în seamă ca să pedepsești un popor care a votat așa cum a crezut el că e bine!

"Ajutorul prietenilor e necesar nu pentrucă NU AVEM ci pentru că NU MAI STIM! Si cei ce se supără pe noi, să se gândească puțin la rândurile de mai sus. Sufăr și eu groaznic, pentrucă suntem Români și nu ne e indiferent cum ne etichetează ceilalți...

"Pădurea noastră are și multe uscături, ceea ce nu ne fac cinste, și mai trebue, să treacă multă vreme până se cerne grâul de neghină și cei buni și valoroși vor ajunge în sfârșit să gândească, să decidă și să conducă. Pentrucă acum nu s'au afirmat cei valoroși, ci mulți "interesați", de calitate îndoelnică. Mă refer la președinte și la mulți din jurul lui! Dar gândiți-vă că tot cei care l-au ales, îl vor da jos peste un timp, dacă nu acționează în spiritul democrației și deschiderii către Europa. Dar, să nu ne pierdem răbdarea. Nu vă dați seama că nu se pot realiza brusc schimbări atât de mari!! NU NE MAI PUTEM INTOARCE LA CEEA CE A FOST chiar dacă pașii pe care-i facem înainte sunt incredibil de mici...

"Azi la noi - ca o reacție a unei tăceri îndelungate, scriu mulți, scrie oricine, scriu orice și mai ales oricum. Nu se pretinde calitate și veridicitate, ci conștiinciozitate și de aceea depinde pe ce ziar pui mâna. Dacă nu faci o medie, pericolul de a deveni subiectiv și părtinitor e foarte mare; Spun asta recunoscând că sunt împotriva extremiștilor de orice fel - stânga sau dreapta - și sunt împotriva calomniatorilor și celor ce împroașcă cu noroi în modul cel mai vulgar personalități din viața politică în articole de ziar. Nu așa înțeleg eu opoziția constructivă sau dialogul. Mă dezgustă murdăria disprețelor politice și aștept cu răbdare să mai învățăm cum să ne comportăm sau să combatem în DEMOCRATIE!... Oricum, nu e vina noastră că ne-am născut acum, că trăim o istorie pe care cu toate acestea nu o cunoaștem și poate nici n'o intuim. Mă întreb însă dacă vom mai trăi să apucăm să aflăm adevărul în legătură cu ceea ce s'a petrecut în România începând din 16 Decembrie 1989 încoace"...

Până aici fragmente din scrisoarea căreia nu i-am schimbat decât ortografia, cum am procedat de altfel și în trecut, cu alte scrisori, pentru a fi în concordanță cu ortografia ziarului nostru. Urmează acum, ca fiecare în parte, să judece cele de mai sus după bunul său plac. In ce ne privește, cu părere de rău pentru poporul român, trebue să ne exprimăm părerea că un ajutor dat azi lui Iliescu ar încuraja dictatura neocomunistă dela puterea țării.

Nicolae NOVAC

CUVÂNTUL ROMÂNESC
THE ROMANIAN VOICE
P.O. BOX 4217
STATION D.
HAMILTON, ONTARIO
L8V 4L8
CANADA
TELEPHONE:
(416) 387-1832

CUPON DE ABONAMENT — $ 25 TOATE TĂRILE

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE .....

PRENUMELE .....

STRADA/Nr .....

ORAȘUL ..... STATUL/PROVINCIA .....

COD POȘTAL ..... ȚARA .....